

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

O verigă de bază a eficienței

Proiectarea

Numărul 43 ● Vineri 29 octombrie 1976

Într-o nouă vizită de lucru în județe tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a examinat probleme de mare însemnătate pentru progresul economico-social al României

Noi și semnificative momente de analiză aprofundată a modului cum se desfășoară hotărârile Congresului al XI-lea al P.C.R., prevederile planului primului an al cincinalului revoluției tehnico-științifice le-a constituit vizita de lucru pe care tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a făcut-o, săptămîna trecută, în județele Alba, Sălaj, Satu Mare și Bistrița-Năsăud. Pretutindeni, oamenii muncii — români, maghiari, germani — l-au primit pe secretarul general al partidului cu deosebită dragoste și căldură, reafirmîndu-și încrederea deplină și atașamentul profund față de politica internă și externă a României socialiste.

Aspect de la adunarea populară din Baia de Arieș, județul Alba

În fața machetelor (la Întreprinderea de armături industriale din Zalău, județul Sălaj)

Aspect de la adunarea populară din Satu Mare

La Întreprinderea NETEX din Bistrița, județul Bistrița-Năsăud

La chemarea partidului

MUNCĂ ÎNSUFLEȚITĂ ȘI RODNICĂ ÎN CAMPANIA DE TOAMNĂ

Pe ogoare și în lanuri, în grădinile de legume, în vii și livezi oamenii muncii desfășoară, cu remarcabile rezultate, o activitate însuflețită pentru strângerea și depozitarea recoltei de toamnă. Prezent și de această dată în mijlocul oamenilor muncii, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a ana-

lizat, în comune din județele Teleorman, Olt și Argeș, mersul lucrărilor agricole în condițiile deosebite ale acestei toamne, a dat prețioase indicații privind dezvoltarea accelerată a agriculturii, făurirea unei economii rurale complexe, de înaltă eficiență.

*Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul
cooperatorilor din comuna Văleni, județul Olt*

Recoltarea porumbului la I.A.S. Poarta Albă, județul Constanța

*Însămînțări de toamnă la C.A.P. Florica,
județul Buzău*

În grădina de legume a C.A.P. Vrata, județul Mehedinți

Recolta '76

MOMENT DE ANALIZĂ ȘI BILANȚ

CAMPANIA agricolă de toamnă — prin complexitatea ei, prin volumul mare de lucrări — reprezintă perioada în care oamenii muncii din agricultură fac, pe de o parte, bilanțul rodniciei și hârnicii lor, iar pe de altă parte, sint primii care pun baze temeinice producției anului viitor.

La îndemnul partidului, prin munca plină de avânt pentru executarea tuturor lucrărilor agricole la timp și la un înalt nivel agrotehnic, au fost obținute rezultate remarcabile: producția agricolă din acest an este cu mult superioară celei din anul trecut, fiind cea mai mare din întreaga istorie a agriculturii patriei noastre.

Nivelurile ridicate ale producției exprimă grăitor creșterea bazei materiale a agriculturii, folosirea în cultură a unei structuri mai bune de soiuri și hibrizi, îmbunătățirea tehnologiilor de cultura, organizarea mai bună a muncii.

În vederea desfășurării în bune condiții a întregii activități din campania de toamnă, eforturile celor care lucrează în acest sector au fost orientate spre organizarea temeinică a strîngerii recoltei, a însămînțării culturilor de toamnă și a executării arăturilor de toamnă pentru însămînțările de primăvară.

Printr-o amplă mobilizare și folosire a mijloacelor mecanizate și a forței manuale s-a reușit ca, pînă în prezent, să se execute în bune condiții, toate sarcinile prevăzute pentru această perioadă. A fost terminată recoltarea floării-soarelui, a fasolei boabe, a inului pentru fibră și ulei, a cînepei pentru fibră, a tutunului etc. Se continuă cu intensitate recoltarea sfeclei de zahăr, a porumbului, soiei, orezului, pe toate suprafețele unde acestea au ajuns la maturitate.

Cu toate condițiile climatice nefavorabile din ultima vreme, s-a desfășurat și se desfășoară în continuare o intensă activitate pentru strîngerea, transportul și depozitarea recoltei. La recoltarea culturilor s-a avut în vedere ca acțiunea să se desfășoare prioritar și cu toată intensitatea pe suprafețele destinate însămînțării culturilor de toamnă, pentru ca lucrările de pregătire a terenului și semănatul să se poată face în perioada optimă și în condiții de calitate superioară. Totodată, au fost întreprinse acțiuni energice pentru eliberarea terenurilor de coceni, colete și foi de sfecă, bete de floarea-soarelui etc., astfel ca să se asigure front de lucru tractoarelor la executarea arăturilor de însămînțare.

La recoltarea culturilor de porumb, soia, crez, ricin se ridică unele probleme legate de întîrzierea procesului de maturizare, ca urmare a temperaturilor scăzute, înregistrate încă din lunile de vară și continuate și în lunile urmă-

toare. Deficitul termic din acest an a influențat negativ procesul de vegetație al acestor culturi, cu deosebire în Moldova și vestul țării, unde porumbul este rămas în urmă.

Însămînțarea culturilor de toamnă a constituit una din preocupările de bază ale specialiștilor, în ce privește executarea lucrărilor în limitele perioadei optime și efectuarea lor la un nivel agrotehnic superior. Toate suprafețele eliberate din vară și destinate însămînțării de toamnă au fost arate și pregătite corespunzător pînă la începutul lunii septembrie. De asemenea, suprafețele eliberate de premergătoarele tirzii au fost arate concomitent sau în zilele imediat următoare procesului de recoltare. Sub aspect calitativ, datorită exigenței sporite și atenției acordate, lucrările de pregătire a solului și a patului germinativ au fost executate în condiții mai bune decît în anii anteriori.

Pe linia îmbunătățirii complexului de măsuri agrotehnice aplicate producției anului următor, trebuie să subliniem preocuparea susținută a specialiștilor de a executa o fertilizare corespunzătoare a solului cu îngrășăminte chimice. La baza aplicării corecte a îngrășămintelor au stat cartea agrochimică, analizele de sol, precum și recomandările date de oficiile pentru studii pedologice și agrochimice în momentul întocmirii planurilor de fertilizare. În acest an s-au administrat, în medie pe țară, circa 60 kg P₂O₅ la hectar și o cantitate aproape egală de azot. Pentru realizarea unei doze optime și echilibrate între cele două elemente fertilizante, urmează ca în perioada de iarnă-primăvară să se administreze, suplimentar, cantitățile corespunzătoare de azot.

Între factorii care vor contribui în mod nemijlocit la sporirea producției anului 1977, un rol important revine calității semințelor. În numeroase ocazii, între care și în cadrul vizitei de lucru făcută la C.A.P. Stoicânești, județul Olt, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a subliniat importanța acestui factor de producție, căruia trebuie să i se acorde toată atenția sub aspectul asigurării unei densități mari la hectar, și al folosirii unor hibrizi de calitate. Prin folosirea unor semințe din soiuri valoroase, adaptate condițiilor specifice din fiecare zonă, se pot realiza sporuri însemnate de producție, fără eforturi suplimentare prea mari. Pe această linie, a existat preocuparea de a se stabili o structură optimă de soiuri pentru fiecare zonă și o proporție corespunzătoare între grupele de soiuri timpurii, mijlocii și tardive, aspect important pentru rezultatele ce se pot obține, evidențiat de nivelul producției agricole din acest an. Pentru recolta anului următor, Consiliul producției vegetale, cu

consultarea largă a organelor agricole județene și a unor specialiști de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fîndulea și Comisia de stat pentru încercarea și omologarea soiurilor a stabilit o structură îmbunătățită de soiuri de grîu, orz și seară, în care a crescut simțitor ponderea soiurilor timpurii (Dacia, Iulia, Lovrin 231, Libelula etc) de la 39% în 1976, la 55% în 1977 (aceste soiuri dau rezultate bune și în condiții naturale mai puțin favorabile, sint mai rezistente la secetă și boli și, deci, asigură o mai mare constanță în producție). În mod corespunzător s-a redus ponderea soiurilor tardive. Potrivit acestei structuri au fost asigurate și cantitățile necesare de semințe, cu indici de calitate corespunzător standardelor de stat. La cultura orzului au fost asigurate importante cantități de sămînță (circa 50%) din nou soi Miraj, care a dat rezultate foarte bune în majoritatea zonelor din țară. S-au asigurat, de asemenea, cantități importante de sămînță la seară și la orzoaica de toamnă, cultură care se extinde mult în această toamnă.

În prezent, orzul de toamnă, orzoaica de toamnă și culturile pentru masă verde sint însămînțate integral, iar grîul de toamnă — pe aproape întreaga suprafață planificată. Pentru a se obține o densitate corespunzătoare de plante la hectar, în condițiile actuale de lucru, conducerea ministerului a indicat majorarea normei de sămînță de grîu cu 10—15%, pentru toate însămînțările care s-au făcut în această perioadă.

Odată cu terminarea însămînțării culturilor de toamnă, atenția specialiștilor trebuie îndreptată spre executarea ogoarelor de toamnă, pe toate suprafețele prevăzute. În acest scop sint necesare măsuri pentru eliberarea terenului și asigurarea unor condiții optime de lucru, în vederea folosirii tractoarelor la întreaga lor capacitate și executării unor lucrări de bună calitate. De asemenea, se vor continua lucrările de îmbunătățire a potențialului de producție a solurilor grele, prin lucrări de scarificare, combinate cu fertilizarea lor cu îngrășăminte organice și chimice: vor fi intensificate acțiunile de amendare a solurilor acide, precum și transportul pe cîmp al întregii cantități de îngrășăminte organice existente în unități.

Prin buna calitate a lucrărilor executate și a celor care se vor mai executa în această perioadă, oamenii muncii de pe ogoare creează premisele realizării unor producții superioare în anul viitor, astfel încît prevederile sarcinilor de plan să fie realizate și depășite.

Teodor CHEJAN

director adjunct în Ministerul
Agriculturii și Industriei Alimentare

UTILIZAREA INTENSIVĂ A CAPACITĂȚILOR DE PRODUCȚIE: REALIZĂRI ȘI CERINȚE

ANGAJAȚI cu toate forțele în întrecerea pentru realizarea în cele mai bune condițiuni a sarcinilor de plan și a angajamentelor pe acest an, oamenii muncii din județul Ilfov au intrat în ultimul trimestru al anului cu rezultate deosebite în producție. În primele 9 luni din 1976, planul producției globale industriale a fost depășit, pe ansamblu, cu circa 235 milioane lei, ceea ce reprezintă o creștere de 12,4% față de realizările perioadei corespunzătoare a anului trecut. Întregul spor de producție a fost realizat pe seama creșterii accelerate a productivității muncii, cu peste 10%, față de primele trei trimestre din 1975.

Dinamica realizărilor ar fi putut și poate fi însă, în continuare, substanțială accelerată, dacă în fiecare întreprindere zestre tehnică din dotare ar fi folosită cu randamente înalte. Și aceasta deoarece valorificarea rezervelor însemnate care există în folosirea intensivă, rațională a utilajelor și a suprafețelor de producție reprezintă o problemă a cărei soluționare conduce direct la obținerea unor însemnate producții peste plan. Care este, din acest punct de vedere, situația din întreprinderi? Ce rezerve există și cum pot fi ele atrase operativ în circuitul producției?

Mașinile și utilajele, către un indice înalt de folosire

PENTRU TOATE întreprinderile, indicațiile trasate în cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din luna august a.c., au constituit un prilej de desfășurare a unor largi acțiuni, de amplificare și perfecționare a preocupărilor existente pe linia utilizării intensive a capacităților de producție.

Ca urmare a analizelor efectuate, au fost adoptate planuri de măsuri care să conducă la creșterea indicelui de utilizare a mașinilor-unelte în trimestrul IV a.c. la 77,7% pe total județ și peste 80% în anul 1977. Prin sporirea gradului de încărcare a mașinilor-unelte, se va realiza, în acest an, o producție suplimentară de 12,5 milioane lei, care se va materializa, în principal, în producția de piese de schimb necesare întreținerii și reparării instalațiilor tehnologice din dotare, în scule și dispozitive, precum și în extinderea lucrărilor în cooperare etc.

Punctul de plecare al analizelor și măsurilor întreprinse în această lumină l-a constituit situația înregistrată la finele semestrului I din acest an. După primele 6 luni a.c., indicele de utilizare a mașinilor-unelte era, pe ansamblul județului, de 68,1% (72,3% în industria republicană și 55,3% în industria locală). În numeroase unități economice rezultatele înregistrate s-au situat peste media pe ansamblul județului, așa cum s-a întâmplat la Întreprinderea de conserve Valea Roșie, Întreprinderea de vată Buftea, Întreprinderile de prelucrare a nutrețurilor combinate din Crevedia și Periș, Întreprinderea de prelucrare a boabelor de soia din Urziceni ș.a. Alte întreprinderi se situează însă sub media menționată.

Studiile efectuate în întreprinderi au relevat că situația semnalată are un complex de cauze. În primul rând, au fost identificate unele neajunsuri proprii și anume: menținerea unui coeficient de schimburi scăzut, starea tehnică și întreținerea necorespunzătoare

● **Întreaga producție suplimentară prin creșterea accelerată a productivității muncii** ● În întreprinderi: **utilizare rațională a mașinilor și utilajelor, dar și însemnate rezerve** ● Un sprijin mai activ din partea centralelor industriale pentru redistribuirea utilajelor disponibile ● **Organizarea rațională a producției în acțiune: peste 16 000 mp suprafață de producție disponibilă identificată în întreprinderile existente** ● **Cum pot fi valorificate aceste suprafețe?**

a unor mașini-unelte etc. Asemenea situații s-au înregistrat la Întreprinderea „Filatura și finisajul” — Bălesti, șantierele navale Oltenița și Giurgiu, unele întreprinderi ale industriei locale ș.a. În alte cazuri, la Întreprinderea de ferite Urziceni, Întreprinderea de industrie locală Oltenița etc., a fost deficitar însăși sistemul de urmărire și evidență a timpului efectiv de funcționare al utilajelor.

Există însă și alte situații. La unele locuri de muncă mai sînt mașini cu o uzură avansată, care nu pot executa lucrări de precizie și, ca urmare, pot fi folosite doar pentru lucrări care nu pretind precizie ridicată. În alte cazuri, lipsesc piesele de schimb. Asemenea exemple se întîlnesc la Șan-

tierul naval Giurgiu, Întreprinderea pentru cultura și fermentarea tutunului etc. Greutăți multiple creează, de asemenea, unele neajunsuri existente în mecanismul aprovizionării tehnico-materiale sau în asigurarea forței de muncă necesare. Numai aceste deficiențe au determinat în semestrul I a.c. neutilizarea a peste 46 000 ore-mașini.

În fine, nu trebuie uitat că dispersarea mare a atelierelor și secțiilor, în-deosebi la unitățile industriei locale, ale cooperăției de consum și meșteșugărești creează alte probleme deloc de neglijat.

Studiile efectuate în cadrul întreprinderilor, secțiilor și atelierelor au scos în evidență și existența unor **mașini-unelte care nu-și justifică din plin necesitatea menținerii lor în dotarea respectivelor întreprinderi**. Comisia județeană de specialitate a întreprins unele acțiuni pentru redistribuirea pe plan local a utilajelor în stare de funcționare, iar pentru mașinile defecte a stabilit măsuri concrete de reparare și punere în funcțiune. Există însă și situații în care, deși unitățile oferă ca disponibile utilaje, totuși organele tutelar nu sprijină în suficientă măsură transferul lor operativ. Așa s-a întâmplat la Întreprinderea de ferite Urziceni, la Șantierul naval Oltenița ș.a.

Data fiind situația prezentată, măsurile adoptate pentru creșterea indicelui de utilizare a mașinilor-unelte se referă, cu prioritate, la concentrarea utilajelor specifice pe anumite ateliere (la Întreprinderea de rețele electrice București, Centrala exploatare și industrializării lemnului Ilfov); redistribuirea între unitățile proprii (la Întreprinderea de transporturi auto, la industria locală etc.); recrutarea și pregătirea forței de muncă necesare ș.a. Pentru ca acțiunea de ridicare a gradului de folosire a mașinilor și utilajelor să aibă însă eficiența scontată, devine necesar ca, alături de măsurile adoptate în întreprinderi, centralele industriale și ministerele respective să analizeze posibilitatea organizării unor ateliere sau secții de producție centralizate care să asigure în anumite întreprinderi specializate S.D.V.-urile și piesele de schimb necesare. Totodată, avînd în vedere că posibilitățile de creștere a indicelui de utilizare a mașinilor-unelte sînt diferite de la un sector de activitate la altul, propunem să se studieze posibilitatea stabilirii unor sarcini

ing. Constantin RĂCHITAN

secretar al Comitetului județean Ilfov al P.C.R.

(Continuare în pag. 8)

O VERIGĂ DE BAZĂ A EFICIENȚEI - PROIECTAREA

● **Ideea de bază : EFICIENȚA INCEPE ÎN CERCETARE și PE PLANȘELE PROIECTANȚILOR** ● Prin REVIZUIREA proiectelor la lucrările aflate în curs de execuție pe șantiere, economii de sute de milioane lei ● **Citeva coordonate actuale : optimizarea corelației TEHNOLOGIE-CONSTRUCȚIE, diminuarea ponderii lucrărilor de CONSTRUCȚII-MONTAJ, utilizarea eficientă a SUPRAFETELOR, introducerea de MATERIALE NOI, mai ieftine și REDUCEREA CONSUMULUI de metal și ciment** ● O mai strinsă COLABORARE între proiectanți și ceilalți factori implicați în realizarea noilor obiective industriale ● De la ideie la execuție pe drumul cel mai SCURT și EFICIENT.

ÎN spiritul amplei analize efectuate de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. consacrată îmbunătățirii activității din proiectare și de realizare a construcțiilor industriale, în institutele de proiectări, în unitățile de construcții și montaj s-a trecut la măsuri ample în vederea îmbunătățirii muncii de concepție și de proiectare, utilizării mai eficiente a importanțelor resurse materiale și bănești alocate pentru dezvoltarea economiei românești. Prin revizuirea soluțiilor constructive elaborate în proiecte și prin

adoptarea altora noi, mai raționale, mai ieftine, prin evitarea supradimensionărilor, proiectanții sint chemați să contribuie nemijlocit - alături de ceilalți factori implicați în procesul investițional - la diminuarea costului noilor obiective și capacități de producție, îndeosebi pe calea reducerii cheltuielilor și consumului de materiale. Pe ce coordonate și-au propus să acționeze în prezent și în perspectivă colectivele de muncă care concură la realizarea proiectelor de execuție, precum și cele care execută construcțiile și montajele pentru a se înscrie în aceste înalte comandamente ?

Soluții constructive raționale pentru reducerea costului investițiilor

— Între o soluție bună și una foarte bună, diferențele pot fi de milioane —

CA ȘI ALTE RAMURI ale industriei, siderurgia beneficiază, an de an, de importante fonduri pentru investiții. În faptuirea acestora reclamă o pregătire minuțioasă a fiecărei lucrări prevăzute, începând de la elaborarea studiilor tehnico-economice și terminând cu proiectele de execuție, în așa fel încât soluțiile constructive să permită desfășurarea optimă a proceselor tehnologice.

Analizele întreprinse la Institutul pentru proiectări de secții și uzine metalurgice (IPROMET) după consfătuirea de la C.C. al P.C.R., au determinat o serie de măsuri, printre care : revizuirea unor proiecte la obiectivele ce se află în execuție ; reconsiderarea fundațiilor grele pe piloți ; eliminarea supradimensionărilor la pereți și acoperișuri ; reducerea suprafețelor hanelor, în strictă concordanță cu tehnologia adoptată ; reducerea volumului canalelor și tunelelor pentru cabluri și conducte, al estacadelor ș.a. Aceste reconsiderări, operate în proiectele inițiale, s-au soldat cu rezultate deosebit de semnificative sub raportul reducerii consumului de materiale și, deci, sub raportul costului investițiilor la lucră-

rilor aflate în curs de execuție pe șantiere. Citeva exemple concludente în acest sens : la proiectele în curs de execuție pentru Combinatul siderurgic Galați, numărul piloților a fost micșorat cu 43,9%, iar cantitățile de beton armat incorporate în pereți și acoperișuri au scăzut considerabil ; concomitent, a fost redusă suprafața hanelor cu 23,5%. Pe ansamblul proiectelor elaborate de institut pentru lucrările în curs de execuție la Combinatul siderurgic Galați s-au economisit importante cantități de ciment, oțel, și alte materiale. **fapt care a determinat o economie la investițiile respective de 110,4 milioane lei.**

Paralel, pe baza revizuirii critice a proiectelor inițiale elaborate de institut au fost obținute economii importante și la alte obiective siderurgice, aflate în curs de execuție. La Combinatul de oțeluri speciale Tîrgoviște - 14,7 milioane lei, la Combinatul siderurgic Hunedoara - 31,2 milioane lei ș.a. În total, **economii obținute din valoarea lucrărilor în curs de execuție pe șantiere se ridică la 190,5 milioane lei.**

Eficiența proiectării și proiectarea eficienței

RELEVIND eficacitatea măsurilor adoptate, trebuie să adăugăm că acesta este doar un început. Dat fiind faptul că în actualul cincinal IPROMET-ului îi revine sarcina de a executa proiecte pentru circa 50% din investițiile alocate Ministerului Industriei Metalurgice se ridică problema promovării, în continuare, a unor soluții constructive care să conducă la economisirea de materiale, la ieftinirea costului lucrărilor. În acest scop, a fost elaborat un plan de măsuri-cadru privind soluțiile tehnice cu caracter obligatoriu, care urmărește în principal :

- **diminuarea ponderii lucrării de construcții-montaj ;**
- **folosirea mai eficientă a suprafețelor ;**
- **introducerea de materiale noi, mai eficiente și mai ieftine ;**
- **reducerea consumului de materiale, în special de metal, ciment etc.**

Cum vor fi materializate, practic, aceste obiective prioritare ?

În vederea **diminuării ponderii lucrărilor de construcții-montaj**, de pildă, se prevede, între altele, ca **profilul construcțiilor să țină seama mai îndeaproape de gabaritul utilajelor tehnologice, ca fundațiile grele pe piloți să fie înținute la situațiile care impun neapărat această soluție.** Vor fi extinse acoperișurile ușoare ca, de pildă, la estacada lucrărilor de la furnale, la secțiile de preparare a minereurilor etc. Se va merge cu consecvență pe linia extinderii practicii de amplasare a utilajelor și instalațiilor în aer liber, cum ar fi la cuptoarele din turnătorii și forje, la secțiile de întreținere, a instalațiilor de epurare a gazelor, a trans-

formatoarelor stațiilor de racord adânc, a morilor tubulare, concașoarelor și a altor utilaje tehnologice. Rețelele termoenergetice și de alimentare cu apă vor fi amplasate la sol sau pe scheletul de rezistență al clădirilor, iar cablurile electrice, de regulă, în exterior, evitându-se tunelele, subsolurile și etajele de cabluri electrice.

Totodată, în scopul extinderii folosirii materialelor mai eficiente și mai ieftine se va prevedea în proiecte utilizarea țevilor din PVC la instalațiile sanitare, a plastodurului pentru blindajele de uzură, a oțelurilor carbon de calitate și medii aliate, în locul celor înalt aliate și speciale etc. Economisirea metalului se va realiza și prin micșorarea numărului de utilaje — în special de poduri rulante — prin înlocuirea acestora cu macarale portal, ca și prin reducerea greutății și gabariturii utilajelor proiectate. De asemenea, consumul de oțel și ciment va mai fi redus și prin scăderea volumului fundațiilor și acoperișurilor grele, precum și printr-un calcul mai precis, respectiv fără „rezerve” al elementelor de construcție.

Măsurile ce derivă din planul cadru, soluțiile constructive ce vor fi adoptate în proiecte nu numai că nu vor afecta calitatea lucrărilor și buna funcționalitate a noilor obiective, ci dimpotrivă, ele vor contribui la ridicarea acestora, concomitent cu asigurarea unei eficiențe sporite a investițiilor.

Proiectarea și eficiența presupun munca de echipă

ELABORAREA UNOR PROIECTE de calitate constituie o primă condiție pentru desfășurarea unei activități ritmice, eficiente în construcții: finalizare în bune condiții a proiectelor necesită însă și o conducere mai strânsă cu toți cei ce sînt implicați în procesul de materializare a planului de investiții.

• Conducerea strînsă cu construcții rezidă în aceea că ei trebuie să ia măsuri de îmbunătățire a calității lucrărilor executate, fiind acuma, mai ales, că în noile proiecte executate de institut nu vor mai exista „rezerve”, decurgînd din supradimensionări.

• Prevederea în proiectele de execuție a unor materiale de construcții mai ușoare, mai eficiente și mai ieftine depinde în mare măsură de diversificarea producției industriale materialelor de construcții. În acest sens, este imperios necesar ca produsele ce se realizează să figureze în cataloage, în așa fel încît proiectanții să se poată orienta mai precis în adoptarea unor soluții constructive. În legătură cu aceasta trebuie menționat și faptul că, adeseori, în urma consultării unor cataloage cu produsele oferite de producătorii materialelor de construcții, proiectanții au avut surpriza neplăcută de a constata că unele produse sînt asimilate, dar nu se fabrică sau nu se livrează decît în cazuri speciale. Unor asemenea dezacorduri trebuie să li se pună capăt, mai ales în condițiile actuale, cînd se pune un accent deosebit pe diversificarea largă a producției de materiale ușoare pentru construcții, cînd proiectanții trebuie să aibă la îndemînă un larg nomenclator, care să le permită să utilizeze ceea ce socotesc că este mai corespunzător

scopului pe care și-l propun de a ține noile obiective de investiții.

• **Beneficiarii instalațiilor și construcțiilor proiectate** au datoria să creeze condiții optime de exploatare și întreținere necesare bunei funcționări a acestora (astfel, de pildă, înlocuirea fundațiilor pe piloți face necesară drenarea apelor pluviale în afara perimetrului fundațiilor).

• Pentru scăderea costului investi-

țiilor un cuvînt greu de spus îl au și **furnizorii de utilaje**, cărora le revine sarcina de a asimila cît mai rapid utilajele a căror utilizare urmează a fi extinsă (în cazul de față a macaralelor portal, de exemplu), de a reduce gabaritul și greutatea utilajelor fabricate și de a folosi, la rîndul lor, materiale eficiente în construcția acestora.

L. ȚĂRANU

Rolul analizei economice în realizarea noilor obiective

— Un start bun cu semnificații profunde —

ÎN CADRUL programului de investiții din cincinalul 1976—1980, sarcini importante revin Ministerului Construcțiilor Industriale, care urmează să materializeze o mare parte din fondurile alocate pentru dezvoltarea industriei și agriculturii. Eforturile depuse de constructori pentru accelerarea ritmului de lucru, adoptarea unor tehnologii de execuție de mare randament le-au permis să finalizeze la termen sau înainte de termen multe din noile capacități prevăzute în planul pe acest an.

Îndeplinirea sarcinilor cantitative este, desigur, importantă, dar la fel de imperativă este și judicioasa dimensionare a obiectivelor de construcții, astfel încît ele să corespundă strict nevoilor cărora le sînt destinate. Tocmai dimensiunile uriașe ale investițiilor din cincinal impun o nouă abordare a modului cum sînt concepute și realizate construcțiile industriale, în sensul eliminării a tot ceea ce încarcă inutil costurile, consumurile de materiale, dotarea tehnică a șantiierelor.

„Piloții” eficienței

INDICAȚIILE date în acest sens de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. consacrată activității în domeniul proiectării construcțiilor industriale, au determinat declanșarea unei ample acțiuni în unitățile de proiectare și de execuție — care urmărește, pe de o parte, eliminarea supradimensionărilor, cu consumuri excesive de materiale la obiectivele în curs de realizare sau de proiectare, iar pe de altă parte, folosirea rațională a forței de muncă și a mijloacelor din dotarea unităților de construcții.

În această direcție au fost studiate posibilitățile de înlocuire a fundațiilor pe piloți prin compactarea terenului natural, consolidarea terenului cu balast compactat, adoptarea unor suprastructuri care să permită tasări controlate etc. În vederea înlocuirii structurilor grele, a elementelor de beton prefabricat, a pereților de grosimi nejustificate și a altor soluții cu consum ridicat de materiale, se revăd posibilitățile de folosire pe scară largă a materialelor ușoare (plăci de azbociment, panouri sandwich pentru compartimentări și pentru pereți exteriori, panouri din beton celular autoclavizat,

panouri sandwich din beton și polistiren expandat, luminatoare din polisteri armați cu fibre de sticlă, cupolele din metacrilat, plăci din tablă cutată și ondulată, panouri autoportante din vată minerală cu barieră de vapori, piatră brută, tufuri vulcanice ș.a.), de înlocuire a podurilor rulante din depozitele deschise cu macarale-portal și a magaziiilor închise cu șoproane acoperite cu azbociment.

Acțiunea întreprinsă a evidențiat rezerve aproape nebănuite de creștere a eficienței investițiilor. Prin revizuirea proiectelor la unele lucrări ale Ministerului Industriei Chimice aflate în curs de execuție (după calcule încă nedefinite) a rezultat posibilitatea economisirii a 3 056 piloți, 8 088 mc de beton la pereți, 2 554 mc de beton la acoperișuri, 14 108 mp de hală, 7 400 mp de drumuri și platforme ș.a. care reclamau, printre altele, 8 940 tone de ciment și 1 976 tone de oțel-beton. Valoarea tuturor materialelor economisite este de aproape 40 milioane lei, fără a mai pune la socoteală sumele ce nu vor mai trebui cheltuite pentru punerea lor în operă. Numai la un singur obiect (atelierul mecanic) de la Combinatul petrochimic Năvodari, de pildă, revizuirea proiectelor, printr-o severă optică a eficienței, a condus la economii de materiale reprezentînd 21,5% din valoarea lor inițială. La acest rezultat s-a ajuns, îndeosebi, prin eliminarea a 1 900 mp din suprafața halei, a 6 000 mp de drumuri-platfome, a 372 de piloți, fără a se aduce prejudicii funcționale respectivului obiectiv. De asemenea, prin reanalizarea fluxurilor tehnologice, printr-o folosire mai judicioasă a spațiilor de producție și a clădirilor anexe, în cadrul lucrărilor de dezvoltare a întreprinderii „Danubiana” — București, s-a ajuns la concluzia că se poate renunța la 8 600 mp de hală. Valoarea materialelor economisite la această investiție se ridică la peste 6 milioane lei.

Exemplele date demonstrează, o dată în plus, cerința imperioasă de a se acționa în continuare cu fermitate pentru evitarea lucrărilor supradimensionate, a celor fără întemeiate justificări tehnologice, care atrag după sine, consumuri de materiale, duc la scumpirea investițiilor. Desigur, se așteaptă un sprijin mai consistent din partea proiectării, a cercetării, care trebuie să acționeze mai rapid în vederea rezolvării unor probleme cum sînt fun-

dațiile de rezistență, de acoperire și închidere laterală a halelor etc. La rândul său, industria materialelor de construcții este chemată să-și sporească eforturile pentru a asigura șantiierelor cantități suficiente de materiale noi, ieftine și ușoare, care să ia locul actualelor prefabricate grele din beton armat folosite la acoperirea și încheierea halelor.

Folosirea cu randament sporit a întregului potențial existent pe șantiere

CONCOMITENT cu acțiunea de revizuire a proiectelor, cu introducerea încă din faza de proiectare a soluțiilor de mecanizare a lucrărilor, pe șantiere se acționează ferm și în direcția folosirii mai raționale a bazei tehnico-materiale. La nivelul trusturilor de construcții și al ministerului s-a trecut la revizuirea dotării cu mașini și utilaje, precum și a cererilor de dotare suplimentară, ținându-se seama de necesitatea folosirii acestora în două schimburi prelungite sau în trei schimburi, stabilindu-se măsuri de redistribuire a unor mijloace, în vederea utilizării lor intensive.

Având în vedere stadiul actual de pregătire și de asigurare a cadrelor, lucrul în două schimburi va fi organizat, în prima etapă, la un număr limitat de operații. Ca primă etapă în vederea generalizării activității în două schimburi, a început să se lucreze la turnări de betoane, terasamente, fundații speciale, montaje de prefabricate, construcții metalice (transport la poziția de montaj, asamblare la sol, remedierea eventualelor de-

fecțiuni), conducte de alimentări cu apă, canalizări, șamotări, drumuri și platforme, montaje de utilaje și conducte tehnologice ș.a. S-au stabilit, de asemenea, principalele mașini și utilaje care vor fi programate în mod obligatoriu în două schimburi de 10 ore sau trei schimburi de 8 ore, cum sint: centralele, pompele și autopompele de beton, macaralele turn și mobile de mare capacitate, excavatoarele de 0,5 mc și mai mari, cilindrii compactori, dragile refulante, autobasculantele și autocamioanele de peste 8 tone etc. S-a precizat, totodată, ca utilajele pentru care nu se vor crea condiții de lucru în două schimburi să fie retrase și dirijate operativ spre șantierele noilor platforme.

Ca urmare a măsurilor întreprinse, la începutul lunii octombrie 37% din utilajele și mijloacele de transport aflate în exploatare erau folosite și în schimbul doi, urmând ca, până la sfârșitul anului, proporția să crească la 58%. Ponderea utilajelor folosite astfel au ajuns s-o dețină tocmai grupele de mașini și utilaje intens solicitate în activitatea constructorilor: excavatoarele, încărcătoarele de peste un mc, buldozele de peste 65 CP, macaralele-turn până la 120 tm, autobasculantele de peste 8 t ș.a.

Firește, acțiunile întreprinse vor trebui continuate, astfel încât toate utilajele să fie folosite cu randament maxim. Pe unele șantiere mai există serioase rezerve pentru extinderea schimbului doi la cilindrii compactori, autobetoniere de peste 8 tone, pompe și autopompe. Într-o situație asemănătoare se află și macaralele mobile de mare capacitate, o bună parte din utilajele și mijloacele de transport. Pe multe din șantierele trusturilor construcției industriale Pitești, București, Cluj, de pildă, n-au fost asigurate

toate condițiile pentru exploatarea acestora în schimbul II la întreaga capacitate, nu atât din cauze obiective, cât mai ales datorită **mentalităților rutiniere** care, pe alocuri, mai stăruie încă. Vor trebui curmate și unele deficiențe care se mai fac simțite în activitatea de reparații, prin organizarea acestuia în flux, prin înlocuiri de agregate și subsamble la un număr mai mare de tipuri de utilaje, în așa fel încât durata imobilizării să nu depășească timpul normal.

Extinderea folosirii utilajelor și mijloacelor de transport de mare capacitate în două schimburi ridică și alte probleme ce reclamă o rezolvare operativă. Înainte de toate, **asigurarea personalului de deservire**, al cărui număr va trebui aproape să se dubleze, fie prin noi angajări, fie prin retragerea muncitorilor de pe utilajele și mijloacele de transport de mică capacitate. Pe de altă parte, se cer intensificate eforturile pentru asigurarea necesarului de motorină, de piese de schimb (sportiv față de planul inițial), pentru respectarea riguroasă a programelor de reparații capitale.

Programul special întocmit la nivelul ministerului pentru transpunerea în viață a sarcinilor reieșite din Confătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. vizează și alte laturi ale activității care concurează la îmbunătățirea muncii pe șantiere, la creșterea eficienței economice. În contextul sarcinilor complexe ale acestui an și ale celor din anul 1977, care prezintă o creștere substanțială față de anul în curs, curmarea practicilor rutiniere din proiectarea și execuția lucrărilor va înlesni considerabil îndeplinirea valorilor de plan, punerea în funcțiune la termen sau înainte de termen a noilor capacități de producție.

A. ZELINSCHI

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Producția și desfacerea materialelor de construcții

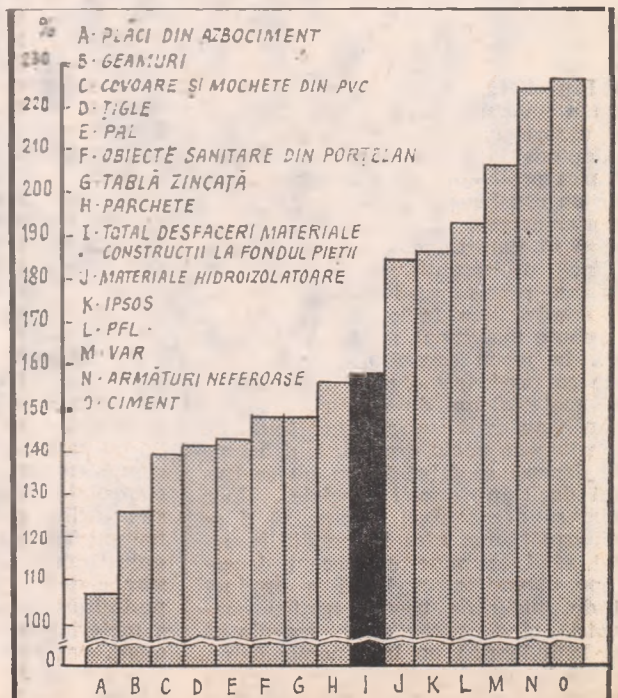
PROGRAMUL privind producția și desfacerea către populație a bunurilor de consum, în perioada 1976—1980, aprobat la ședința comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, prevede măsuri pentru dezvoltarea și modernizarea producției materialelor de construcții, asimilarea de produse noi, diversificarea și lărgirea gamei sortimentale, ridicarea substanțială a calității produselor. În lumina acestor prevederi, volumul desfacerilor la materiale de construcții, articole sanitare și instalații va crește în 1980 cu 57% față de 1975, diferențiat pe principalele produse, așa cum rezultă din grafic. Cantitatea de materiale de construcții pentru perioada actualului cincinal asigură construirea a 300 000 locuințe din fondurile proprii ale populației, executarea de reparații capitale și curente la construcțiile proprietate personală, întreținerea fondului locativ existent.

Pentru aducerea la îndeplinire a prevederilor programului adoptat, întreprinderilor producătoare le revine sarcina de a diversifica sortimentajia și de a înlocui unele materiale clasice deficitare cu altele, ca de exemplu: profile din materiale plastice pentru pereți inferiori și pentru finisări, țesături bituminate pentru izolație, țapete și mochete adezive, elemente de rezistență din beton armat (câpriori, grinzi), care vor completa gama de produse noi realizate în ultimii ani.

Intrucât rețeaua actuală de depozite — magazin pentru desfacerea materialelor de construcții de masă nu acoperă în mod corespunzător teritoriul țării, s-au prevăzut măsuri pentru extinderea rețelei de desfacere care să asigure aducerea mărfurilor cât mai aproape de consumatori. În acest sens, M.C.I. va înființa un număr de 30 depozite-magazin în orașe și va lua măsuri de modernizare

a 50 unități existente; de asemenea, M.E.F.M.C. va înființa un număr de 72 depozite-magazin pe lângă fabricile producă-

toare, iar CENTROCOOP va organiza un număr de 600 de depozite-magazin noi în mediul rural.

Mecanismul economic • Funcționalitate • Eficiență

CORELAREA INDICATORILOR ECONOMICI CU CEI FINANCIARI

ANALIZA realizării principalilor indicatori și în special a celor financiari permite o serie de observații a căror relevare poate interesa un cerc mai larg de specialiști.

Principalul indicator care se urmărește la toate nivelele: ateliere, secții, întreprindere, centrală, minister și organe locale și centrale de sinteză — este producția globală. În raport cu îndeplinirea acestui indicator se stabilește fondul de retribuție admisibil al muncitorilor. Dar, el cuprinde și un volum important de elemente care nu reprezintă rezultatul muncii realizat în unitatea de referință (transferuri scriptice de materii prime și materiale din stoc asupra cărora nu s-a acționat în procesul muncii, transporturi inutile, includerea de mai multe ori a aceleiași producții, înregistrarea repetată a muncii trecute creată pe diverse trepte de prelucrare etc.).

Din compararea gradului de realizare a producției globale și cu alți indicatori — producția marfă, producția netă și producția marfă vândută și încasată — rezultă o serie de discrepanțe privind conținutul acestora, așa cum rezultă și din tabelul nr. 1. Datele pre-

treinderea de confecții Botoșani unele sortimente de pantaloni au prețuri diferite care se folosesc la exprimarea valorii indicatorilor menționați. Semnificativ în acest sens este faptul că produsul pantaloni bărbați bumbac se evidențiază cu 722 lei la producția

Concluzii deosebit de importante se desprind și dacă se analizează gradul în care se regăsește producția marfă, producția netă și producția marfă vândută și încasată în producția globală. Să pornim analiza de la datele tabelului nr. 2 în care sînt prezentate pon-

Tabelul nr. 2

Ponderea producției marfă, producției nete și a producției marfă vândută și încasată în producția globală	Producția marfă		Producția netă		Producția marfă vândută și încasată	
	1975	6 luni 1976	1975	6 luni 1976	1975	6 luni 1976
	Întreprinderea					
Întreprinderea „Electrocontact“ I.U.P.S. Botoșani	43	53	9	11	32	43
Întreprinderea de confecții Botoșani	64	77	17	39	64	68
Întreprinderea de confecții Dorohoi	40	27	12	9	29	25
Întreprinderea de confecții Dorohoi I.J.I.L. Botoșani	89	85	25	24	84	102
	85	82	30	13	91	107
TOTAL	60	52	19	17	55	52

globală și producția marfă ce se raportează prin darea de seamă statistică Ind. 1. În timp ce același produs are prețul de producție de 36 lei, preț ce se folosește la valoarea producției marfă

derile producției marfă, producției nete, producției marfă vândută și încasată în producția globală.

Analizînd datele se poate trage concluzia, în general, că indicatorul producției globale este superior valoric celor trei indicatori luați drept comparație. Excepție fac Întreprinderea de confecții Dorohoi și I.J.I.L. Botoșani la care producția marfă vândută și încasată este superioară producției globale în primele 6 luni din 1976 ca urmare și a reducerii stocului de produse finite și de produse facturate, comparativ cu 31 decembrie 1975. La Întreprinderea de confecții Botoșani, din producția globală realizată în 1975 numai 12% reprezintă aportul colectivului de muncă, deci valoarea nou creată (producția netă); în primele 6 luni din 1976 valoarea nou creată este de numai 9%. La aceeași unitate, producția marfă vândută și încasată este de 29% în 1975 și de 25% în primele 6 luni din 1976 din producția globală.

Această situație este determinată de două cauze. Prețul constant de evaluare a producției globale este superior prețului de producție, iar o altă cauză este creșterea producției executate cu materia primă a clientului extern.

Considerăm că asemenea disproporții între gradul de realizare a producției marfă vândută și încasată, a producției nete și a planului producției globale s-ar diminua dacă unii dintre acești indicatori ar condiționa retribuția cadrelor de conducere și a unor categorii de executanți din serviciile funcționale — financiar, desfacere, aprovizionare, programarea și urmărirea producției etc. **Apreciem că deosebit de stimulator ar fi dacă printre indicatorii stabiliți conform art. 39 din Legea retribuției după cantitatea și calitatea muncii s-ar include și indicatorii enumerați mai sus.**

Deși la producția globală și chiar la producția marfă s-au depășit la unele unități prevederile de plan atât în 1975

Tabelul nr. 1

Întreprinderea	Producția netă	Producția marfă vândută și încasată	Producția globală	Producția marfă
Întreprinderea „Electrocontact“ I.U.P.S. Botoșani	26	65	104	63
Întreprinderea textilă „Moldova“	28	72	98	65
Întreprinderea de confecții Botoșani	28	107	94	92
Întreprinderea de confecții Dorohoi	67	82	105	104
Întreprinderea de confecții Dorohoi I.J.I.L. Botoșani	105	95	96	102
Întreprinderea de corpuri de iluminat Dorohoi	101	101	106	102
I.J.I.L. Botoșani	117	101	99	97
TOTAL	33	96	98	95

zentate evidențiază faptul că la majoritatea unităților analizate, planul producției globale se îndeplinește într-un grad mai mare, comparativ cu ceilalți trei indicatori. Unele excepții le-a înregistrat Întreprinderea textilă Botoșani, care realizează planul producției vândute și încasate în proporție de 107%, iar al producției globale de 94%, datorită creșterii producției de fire comparativ cu planul (în producția globală se include numai modificarea de sold la sfîrșitul perioadei, iar în producția marfă vândută și încasată se cuprinde întreaga valoare a producției încasate). Totodată, s-a redus „stocul de produse finite“, facturate la 31 decembrie 1975, față de 31 decembrie 1974. Acest aspect s-a înregistrat și la I.J.I.L. Botoșani.

Aceeași discordanță între gradul de îndeplinire a indicatorilor respectivi se menține și în primele șase luni din anul 1976.

Cauzele sînt multiple, una fiind și practicarea diferitelor prețuri, în funcție de indicatori. Așa, de pildă, la În-

care se raportează prin darea de seamă statistică Ind. P.c. B (în funcție de aceasta se calculează cheltuielile la 1 000 lei producție). La valorificarea acestui produs se încasează 36 lei, sumă ce se cuprinde în producția marfă vândută și încasată. În concluzie, se observă că același produs are trei prețuri, pentru a determina patru indicatori.

O altă cauză a neconcordanțelor de care aminteam mai înainte o constituie și necorelarea indicatorilor aprobați — atât inițial cit și ca urmare a frecvențelor modificări intervenite pe parcursul anului de plan. La Întreprinderea de confecții Botoșani unii indicatori s-au modificat în anul 1975 de cite 14 ori, iar în 1976, pînă în prezent, de 3—6 ori. Fenomenul s-a semnalat și la celelalte unități analizate. Aceste modificări frecvente ale sarcinilor de plan nu asigură nici sistemului conducător și nici sistemului condus din unitățile de referință folosirea deplină a resurselor de muncă și materiale, în vederea realizării parametrilor stabiliți prin plan.

cît și în primele șase luni din acest an, totuși se mai înregistrează un volum important de contracte neonorate în termen. Cele 7 unități analizate aveau la 31 decembrie 1975 neonorate contracte de peste 52 milioane lei, fenomen ce se menține și în acest an. Datorită neonorării contractelor în termen s-au plătit beneficiarilor în anul 1975 penalități de circa 8 milioane lei, iar în primul semestru din 1976, de 5,5 milioane lei.

Apreciez că reliefaarea acestor aspecte pe linia îndeplinirii obligațiilor asumate prin contracte pledează în favoarea stabilirii unei funcții de cointeresare materială contractului economic. În acest sens, propun ca realizarea contractelor economice la termenul stabilit să fie un indicator care să condiționeze retribuirea tarifară la cea mai mare parte a personalului TESA, începînd cu maistrul și terminînd cu directorul unității. Cred că prin aceasta funcția de planificare a contractului economic conferită de lege se va realiza și faptic în toate unitățile industriale.

Nivelul fondurilor circulante este estimat la necesarul optim al unităților, în vederea efectuării la timp a plăților. Pe parcursul executării procesului de aprovizionare, fabricație și desfacere apar unele dificultăți care conduc la folosirea unui volum de fonduri circulante mai mare decît cel aprobat, fapt ce determină o incapacitate de plăți la furnizori.

Asigurarea plăților la scadență — gradul de solvabilitate a unităților —

nu se urmărește prin nici un indicator de plan sau de eficiență economică, în mod operativ. Părerea noastră este că gradul de solvabilitate (efectuarea plăților la scadență) este un indicator al eficacității procesului de conducere. Prin acest indicator se caracterizează efectul economic al deciziilor luate de organele de conducere, de echilibrare a intrărilor și ieșirilor sub formă bănească — din și în cadrul sistemului condus (unitate economică).

Faptul că nu există un asemenea indicator pe care întreprinderile să-l urmărească și cu ajutorul căruia să li se aprecieze calitatea muncii, face să se înregistreze un volum însemnat de plăți neefectuate la scadență (către furnizori și buget etc.). Este de ajuns ca numai o unitate să nu dispună de fonduri circulante pentru a efectua plățile scadente, pentru ca să apară fenomenul denumit blocare în lanț a conturilor unităților din angrenajul economic respectiv. Acest fenomen are implicații nedorite: neplata în termen a obligațiilor către buget și furnizori etc. determină apariția penalităților pentru neonorarea la scadență a sumelor datorate.

Introducerea indicatorului menționat mai sus ar putea să constituie și un instrument de cointeresare materială prin aceea că personalul cu funcții de conducere ar urma să primească retribuția în funcție de gradul de realizare a acestui indicator. Se vor asigura astfel condiții ca situația financiară a unităților să se îmbunătățească, redu-

cîndu-se volumul plăților neachitate la scadențe, inclusiv implicațiile relatate mai sus.

Totodată, se impune perfecționarea sistemului de planificare financiară operativă. Fiecare șef al compartimentului financiar-contabil este necesar să urmărească zilnic echilibrul între încasări și plăți, iar organele operative de conducere să adopte decizii în acest sens. Se întîmplă ca multe unități să ia cunoștință doar în ziua cînd sint planificate să achite retribuirea personalului de lipsa de fonduri circulante.

Folosirea cît mai eficientă a fondurilor circulante nu stă întotdeauna în atenția cadrelor de conducere din unități, aspect ce favorizează imobilizarea unui volum însemnat din fondul național de dezvoltare sub forma de stocuri de materii prime și materiale, produse finite etc. Aceasta se reflectă în final într-un volum ridicat de mijloace circulante la 1000 lei producție marfă vîndută și încasată. Introducerea unor norme obligatorii de mijloace circulante la 1000 lei producție marfă vîndută și încasată ar fi de natură să determine conducerile de unități să stabilească tactici și proceduri care să asigure respectarea acestor parametri. La nivelul unităților și al organelor tutelare ar trebui să aibă o sferă largă utilizarea unor asemenea indicatori calitativi, de natura celor menționați mai sus.

Ilie MIHOREANU

director adjunct, Sucursala județeană Botoșani a Băncii Naționale

UTILIZAREA INTENSIVĂ A CAPACITĂȚILOR DE PRODUCȚIE

(Urmare din pag. 3)

diferențiate, în funcție de ramura din care face parte unitatea respectivă.

Ținînd seama de dinamica înaltă a sarcinilor de plan de la un an la altul, precum și de experiența pozitivă acumulată în numeroase întreprinderi, apare necesar să se realizeze, la fiecare loc de muncă, o mai mare concentrare a eforturilor colectivelor de oameni ai muncii din județ pentru ridicarea indicelui de folosire a capacităților de producție, pentru utilizarea intensivă a tuturor mașinilor-unelte din dotare.

Densitate în creștere pe suprafețele de producție

ALĂTURI de intensificarea preocupărilor pentru utilizarea intensivă a mașinilor și utilajelor, în întreprinderi s-a acționat pe multiple planuri pentru ca și suprafețele de producție să fie cît mai rațional folosite. În acest sens, în cursul lunii octombrie a.c. a fost organizată o acțiune de identificare a suprafețelor industriale acoperite, atît productive cît și cele destinate depozitelor din afara halelor productive, în scopul maximizării încărcării lor. Analiza desfășurată în 29 de

întreprinderi ale industriei republicane și locale, de pildă, ne-a permis să consemnăm faptul că folosirea într-un grad înalt a suprafețelor de producție a constituit o preocupare constantă în numeroase unități economice din județ. **La Filatura de bumbac Oltenița, în locul unor magazii de materiale auxiliare și produse finite, pe o suprafață de 1512 mp. s-a montat o nouă linie.** Tot la această unitate a sporit densitatea de amplasare a utilajelor în halele existente, astfel încît capacitatea de producție a unității a crescut cu circa 3000 tone/an, față de proiectul inițial. De asemenea, **la Întreprinderea de ambalaje și piese de schimb pentru agricultură și industria alimentară Buftea, ca urmare a măsurilor luate s-a ajuns ca, pe suprafața destinată inițial fabricii de ambalaje metalice, să se amplaseze suplimentar jumătate din noua secție de ambalaje tipărite, precum și alte patru noi linii de fabricație.**

Analiza întreprinsă a evidențiat însă și utilizarea incompletă, în unele întreprinderi, a suprafețelor de producție și a celor de depozitare. **Pe ansamblul județului au fost identificate — la capacitățile de producție existente — un număr de 16433 mp de suprafață disponibilă, care poate fi și trebuie valorificată în scop direct productiv.** Cele mai mari disponibilități de această natură se situează la întreprinderile „Dunăreana” Giurgiu (2074 mp), Întreprinderea de ferite Urziceni (850

mp), Întreprinderea de prelucrare și industrializare a legumelor și fructelor Oltenița (1260 mp), Filatura Oltenița (752 mp). Trebuie menționat că, prin echiparea cu utilaje și instalații a acestor suprafețe, se creează posibilitatea ca, în perioada 1977—1980, să se realizeze un plus de producție în valoare de 868 milioane lei. Constatările efectuate au condus la adoptarea unor complexe planuri de măsuri în întreprinderile respective pentru utilizarea productivă a acestor suprafețe prin „îndesirea” utilajelor, fie prin dimensionarea mai rațională a căilor de acces în hale, eliminarea spațiilor de depozitare din cadrul halelor industriale, raționalizarea înălțimii halelor și depozitelor, reducerea suprafețelor ocupate de semifabricate și piese prelucrate etc.

Desigur, valorificarea suprafețelor disponibile și obținerea însemnatelor sporuri de producție menționate este condiționată în mare măsură de alocarea unor fonduri de investiții suplimentare. Dacă se ține însă seama de faptul că sumele astfel alocate vor fi destinate exclusiv dotării cu utilaje sau pentru unele mici supraetajări și alte amenajări, rezultă că, în acest caz, eficiența înaltă a investiției justifică pe deplin acest efort financiar.

Fără îndoială, cele menționate sînt numai cîteva dintre preocupările noastre în ce privește ridicarea gradului de utilizare a capacităților de producție. Acțiunile prezentate, alături de alte măsuri, sînt de natură să contribuie la realizarea, în cadrul întreprinderilor, a unor importante sporuri de producție peste prevederile de plan, necesare satisfacerii într-o măsură sporită a cerințelor beneficiarilor interni și pentru export.

Expresie a extinderii cooperării industriale internaționale

SOCIETATEA MIXTĂ „REȘIȚA – RENK S.A.”

LUNA octombrie a acestui an marchează, în biografia societății mixte de producție ce-și semnează produsele cu trei „R” (Reșița-Renk-Reductoare), aniversări multiple.

Acum patru ani, la cea de-a doua ediție a Tîrgului Internațional București (octombrie 1972), se antama pentru prima dată posibilitatea realizării unei cooperări în producția și comercializarea de reductoare destinate diferitelor ramuri industriale. În această cooperare partea română aducea experiența de peste 200 de ani în construcții de mașini a „Cetății de foc” bănățene, iar partea vest-germană, un know-how binecunoscut — licența Renk.

Cu prilejul vizitei președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Republica Federală Germania — în vara anului 1973, a fost semnat, la Oberhausen, contractul de cooperare între cele două părți; iar în urma Decretului Consiliului de Stat nr. 542 din octombrie 1973, se trecea la punerea „pietrei fundamentale” a noii întreprinderi, pe platforma industrială Călnicel din Reșița.

Încă din această primă fază, buna conlucrare, dorința partenerilor de a obține rezultate cât mai bune în cooperare se materializează în ritmul rapid în care avansează lucrările de proiectare și de șantier.

În octombrie 1974 este terminată prima hală de producție și se poate începe instalarea utilajelor, în bună parte de fabricație românească: mașini-unelte produse de Centrala industrială de mașini-unelte, mecanică fină și scule-București, instalații de tratare termice de la „Independența”-Sibiu ș.a. Antrepriza română de construcții-montaj „ARCOM” antreprenorul general al obiectivului, predă în mai 1975 fabrica pentru începerea probelor tehnologice,

pentru ca la cea de-a patra ediție a Tîrgului Internațional București, încheiat la începutul acestei săptămîni, societatea „R/R/R” să prezinte mai multe tipuri de reductoare produse de noua fabrică.

Asemenea rezultate, prezentate în contextul ofertei internaționale la T.I.B. '76, constituie cele mai convingătoare argumente pentru avantajele economice ale cooperării în producție, pentru politica de cooperare economică internațională promovată de țara noastră.

Pentru industria noastră constructoare de mașini, producția unei game largi de reductoare cu puteri variind între cîteva cai putere și o sută de mii CP va însemna, în primul rînd, creșterea gradului de integrare în subramura construcțiilor de nave, unde grupurile de propulsie: motoare, reductoare, cuplaje etc., dețin o pondere medie de 20% din valoarea navei și care pînă de curînd se importau integral. Trebuie avută în vedere, apoi, livrarea de reductoare staționare pentru industria metalurgică, minieră, a construcțiilor. Referințe tehnice privind calitatea înaltă a produselor „R/R/R” pot da de pe acum unități cum sînt: Exploatarea minieră Rovinari, întreprinderile de utilaj minier din Baia Mare și Satu Mare, unele fabrici de ciment etc.

Cooperarea în construcția de mașini ocupă, în prezent, primul loc în cadrul acțiunilor de cooperare în producție ale României, cu o pondere de 30 la sută. Aceasta semnifică, pe de o parte, opțiunile fundamentale în dezvoltarea economică a țării noastre, în industrializare, iar pe de altă parte potențialul nostru industrial, recunoașterea României ca partener interesant de cooperare în producție pentru țări cu di-

Carte de vizită „R/R/R”

OBIECTUL ACTIVITĂȚII

Fabricarea și comercializarea de roți dințate, reductoare, cuplaje și alte mecanisme, executate după licență, proiecte și know-how proprii.

PARTENERI ÎN CONTRACTUL DE COOPERARE

- Întreprinderea constructoare de mașini — Reșița.
- Întreprinderea de comerț exterior Uzineportimport — București.
- Fabrica de roți dințate Renk A.G.
- Augsburg din cadrul concernului Gutehoffnungshütte (R.F. Germania).

PARTICIPARE LA CAPITAL

I.C.M.R. — 40%, Uzineportimport — 11%, și Renk — 49%.

CADRU JURIDIC

Societate mixtă de producție, persoană juridică română, ce își desfășoară activitatea pe baza contractului de societate a statului, conform legilor române.

CONDUCERE

Adunarea generală, consiliul de administrație, directori. Atribuțiile, sarcinile și componența acestor organe sînt prevăzute în statut. Activitatea societății este controlată de comisia de cenzori numită de adunarea generală, care cuprinde un număr egal de membri ai celor două părți.

ferite niveluri de dezvoltare economică.

Recent, un eveniment a readus în atenția opiniei publice societatea „R/R/R”. Este vorba de inaugurarea oficială, la 21 octombrie a.c., a activității de producție a noii fabrici de reductoare.

În cuvîntul rostit cu acest prilej, tovarășul Gheorghe Oprea, viceprim-ministru al guvernului, a relevat bunele relații existente între cele două țări, precum și interesul pe care îl acordă guvernele română și vest-german cooperării bilaterale, societatea Reșița-Renk, alături de cele 5 societăți de comercializare a diferite produse românești pe piața Republicii Federale Germania, reprezentînd ilustrări semnificative de colaborare tehnico-economică.

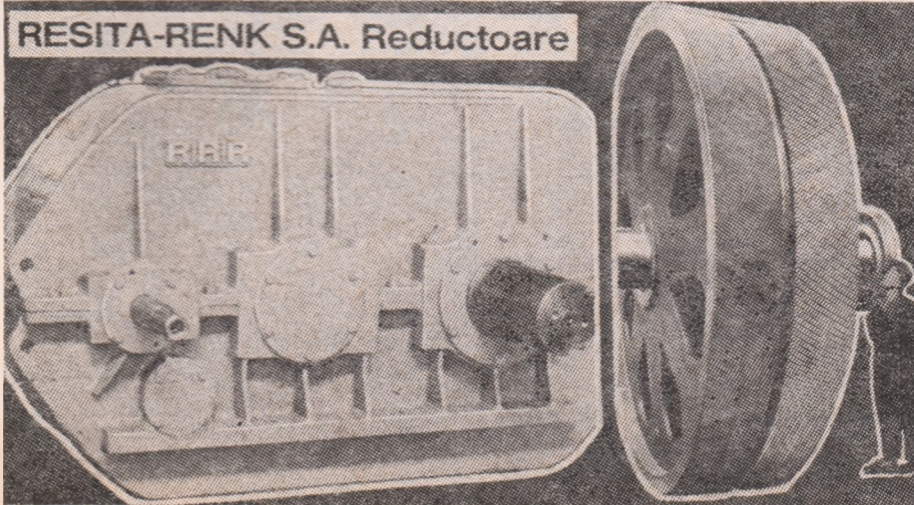
La rîndul său, Martin Grüner, secretar de stat parlamentar din Ministerul Federal al Economiei, al R.F. Germania a subliniat că întreprinderea Reșița-Renk constituie un model pentru relațiile economice, nu numai dintre R.F.G. și România, ci și pentru alte țări: această întreprindere comună, pe lîngă importanța sa economică, prezintă și o importanță politică, demonstrînd că sistemele economice și sociale diferite nu constituie o piedică pentru dezvoltarea unor forme noi de cooperare.

Faptul că la ora inaugurării Fabrica de reductoare este binecunoscută atît în țară cît și în străinătate, că a participat deja la două ediții ale Tîrgului Internațional București se reflectă și în portofoliul de comenzi primit, în relațiile stabilite pe piața externă.

Dinamismul ce caracterizează atît activitatea de producție, cît și cea comercială, constituie o garanție a succesului economic al acestei acțiuni de cooperare industrială internațională.

Ioan GEORGESCU

RESITA-RENK S.A. Reductoare

DEZVOLTAREA ECONOMIEI JUDEȚULUI ÎN CADRUL DEZVOLTĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE

**Considerații privind raportul dintre optimul dezvoltării
economico-sociale teritoriale și cel al dezvoltării
economico-sociale generale a țării**

„Făurirea socialismului presupune dezvoltarea puternică a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării, într-o concepție unitară și de largă perspectivă. Numai pe această cale se asigură ridicarea gradului de civilizație a tuturor localităților, lichidarea migrației spre orașele mari, transformarea armonioasă a întregii structuri și vieți sociale, făurirea deplinei egalități în ce privește condițiile de muncă și viață, exercitarea drepturilor și afirmarea în cimpul vieții sociale a tuturor cetățenilor țării“.

NICOLAE CEAUȘESCU

UNA DIN TRĂSĂTURILE esențiale ale edificării societății socialiste multilateral dezvoltate o constituie repartizarea armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Acest proces complex urmărește, pe de o parte, punerea deplină în valoare a tuturor resurselor materiale și umane, a tuturor capacităților productive din întreaga țară, iar pe de altă parte, strâns legat de primul aspect, ca o urmare firească, realizarea progresului social, creșterea nivelului de trai și civilizație al oamenilor muncii de pe întregul teritoriu al României. Se răspunde astfel, la un nivel superior, comandamentelor societății socialiste multilateral dezvoltate privind dezvoltarea accelerată calitativă, eficientă a țării în scopul asigurării condițiilor necesare pentru progresul material și spiritual al tuturor cetățenilor, pentru înflorirea deplină a personalității umane.

Un proces conștient

ÎMBUNĂTĂȚIREA repartizării teritoriale a forțelor de producție este pentru țara noastră o problemă de mare importanță și actualitate, cu atât mai mult cu cât, din acest punct de vedere, România antebelică era caracterizată prin mari disproporții, specifice dezvoltării capitaliste. Rezolvarea acestei probleme este un proces de lungă durată, început încă din primii ani ai construcției socialiste, și necesită importante eforturi materiale și financiare, o conducere conștientă, planificată, de perspectivă, care să permită dezvoltarea social-economică puternică a fiecărui județ în concordanță cu ritmul și pro-

porțiile dezvoltării economiei naționale, asigurând totodată o dezvoltare prioritară a forțelor de producție în județele rămase în urmă. În această importanță acțiune un rol însemnat, de instrument major, revine **planificării teritoriale**.

În stabilirea politicii de repartizare teritorială a forțelor de producție Partidul Comunist Român a pornit de la cerințele generale ale creșterii economiei, de la considerentul că țara noastră dispune de condiții economice și sociale favorabile unei dezvoltări armonioase, echilibrate și în ritm susținut a tuturor județelor. Aceasta face ca planificarea teritorială, parte integrantă a activității de planificare, să aibă ca **principale obiective** coordonarea activităților ramurilor economiei naționale cu dezvoltarea în profil teritorial, dezvoltarea armonioasă a tuturor comunelor,

orașelor și județelor prin amplasarea optimă, după criteriile științifice fundamentate, a forțelor de producție pe întregul cuprins al țării, înlăturarea, pe cât posibil, a diferențelor existente în nivelul dezvoltării județelor, punerea în valoare a resurselor naturale, materiale și umane de care acestea dispun.

În activitatea de planificare teritorială o importanță primordială o are cunoașterea cât mai exactă a întregului potențial material și uman al teritoriului, a condițiilor economice și naturale, a caracteristicilor specifice fiecărei zone și localități. În acest scop, îndeosebi în ultimii ani, s-au făcut și se fac o serie de studii și analize care au furnizat și vor furniza în continuare factorilor de decizie informații în legătură cu locul și dimensiunea resurselor de materii prime și combustibil; condițiile hidrografice; posibilitățile de asigurare a energiei electrice și termice; resursele și structura populației și a forței de muncă; situația căilor de transport; situația fondului locativ; rețeaua de utilități social-culturale și de servicii; rețeaua de localități etc.

La fundamentarea propunerilor de plan se utilizează un ansamblu întreg de procedee, instrumente și tehnici de analiză economică și metode de calcul, ca de exemplu: studii de prognoză, care îmbină analizele retrospective cu cele prospective, metoda balanțelor asociată

cu utilizarea unor norme și normative de consum și de cheltuieli, modele economico-matematice de optimizare și simulare etc. Remarcăm faptul că unul din obiectivele esențiale ale activității de planificare în profil teritorial îl constituie **obținerea optimelor teritoriale în condițiile asigurării optimului macroeconomic**, problemă care presupune alegerea judicioasă a criteriilor de optimizare și a instrumentelor de analiză. În acest cadru este de menționat că măsurile vizând perfecționarea metodelor și tehnicilor de planificare au în vedere în mod deosebit și îmbunătățirea tehnicilor și metodelor de planificare teritorială.

În anii construcției socialiste, prin dirijarea unor importante fonduri de investiții spre construirea de noi obiective industriale au fost obținute **succese hotărâtoare în industrializarea țării și a județelor**, în repartizarea teritorială armonioasă a forțelor de producție. Cu toate progresele realizate în ultimele decenii, există încă însemnate decalaje între nivelul dezvoltării economico-sociale a județelor — din punctul de vedere al producției industriale, agricole, al numărului de lucrători, al înzestrării tehnice pe lucrător, al productivității muncii. Cele mai importante decalaje dintre județe rămân însă tot acelea care caracterizează nivelul dezvoltării industriale. Aceasta face ca, în continuare, industrializarea să constituie principala cale de ridicare a județelor rămase în urmă. Corespunzător hotărârii Congresului al XI-lea al P.C.R., în actualul cincinal urmează ca **în fiecare județ să se asigure realizarea unei producții industriale de cel puțin 10 miliarde lei**. Ca urmare, gruparea județelor în funcție de valoarea producției industriale se va modifica substanțial (tabelul nr. 1). În condițiile creșterii numărului de județe cu o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei —

realizarea sarcinilor în profil teritorial în industrie și agricultură, ca și în toate ramurile economiei — și acestea urmând să se dezvolte corespunzător la nivelul fiecărui județ — să exercite un

mico-sociale a județelor — parte integrantă a activității generale de planificare a dezvoltării economico-sociale a țării — trebuie să se țină seama de unele restricții, determinate de **condiții**

Tabelul nr. 2 — Gruparea județelor în funcție de valoarea producției globale agricole

Producția agricolă medie anuală pe cincinale	Numărul județelor		
	1966—1970	1971—1975	1976—1980
pînă la 1,5 miliarde lei	21	14	1
1,6—2,5 miliarde lei	12	14	14
2,6—3,5 miliarde lei	5	7	9
3,6—4,0 miliarde lei	1	1	6
peste 4,0 miliarde lei	1	4	10

puternic rol dinamizator în înflorirea fiecărui județ și localități, să determine profunde mutații pozitive în structura socială a țării, în condițiile de muncă și viață ale oamenilor, în nivelul de cultură și civilizație al întregii populații.

Ce criterii se află la baza dezvoltării teritoriale

PORNIND de la toate acestea, sîntem tentați să punem întrebarea: există sau nu limite ale dezvoltării economiei județelor și care sînt restricțiile de care trebuie să se țină seama în activitatea de planificare? Pentru a răspunde acestei întrebări trebuie făcută mai întâi o precizare: **în țara noastră are loc o dezvoltare continuă a industriei, a agriculturii, creșterea și îmbunătățirea transporturilor, comerțului, turismului, învățămîntului, a sistemului de ocrotire a sănătății, a serviciilor etc., cu alte cuvinte o dezvoltare multilaterală și complexă a economiei naționale**. Această dezvoltare este practic suma dezvoltării economiilor fiecărui județ. **Deci nu poate exista o dezvoltare a e-**

concrete care pot favoriza sau defavoriza dezvoltarea unor activități în cadrul județului. Dintre acestea menționăm volumul, natura și calitatea zăcămintelor naturale din subsolul județului, ce pot fi atrase anual în circuitul economic în perioada planificată; potențialul hidroenergetic existent, din care puterea instalată a capacităților în funcțiune; resursele de apă ale județului; populația totală și resursele de muncă ale județului, amploarea migrației interjudețene a forței de muncă (afluxul în județ și plecări din județ); mărimea și calitatea suprafețelor cuprinse în circuitul agricol, în fondul forestier, piscicol, precum și a terenurilor afectate pentru alte scopuri economice și sociale; capacitățile de producție existente și posibilitățile de extindere și modernizare a acestora prin mijloace locale și cu ajutorul unor măsuri de perfecționare a organizării proceselor de producție; starea și structura mijloacelor de producție din dotarea unităților economice. În fine, avem totodată în vedere și aprecierea unor tradiții ale populației locale în practicarea unor activități productive și în domeniul serviciilor, inclusiv cele turistice, fără ca, desigur, să absolutizăm această condiție.

Este deosebit de important ca, pe fondul optimizării dezvoltării economiei naționale în ansamblu, în **determinarea amplasării în județe a noilor unități economice și social-culturale să se imbinе criteriile de eficiență economică cu criteriile sociale și politice**. Aceasta presupune alegerea soluției optime din mulțimea de soluții de investiții, adică pe aceea care asigură utilizarea superioară a resurselor materiale, maximizarea atragerii resurselor de muncă, cele mai reduse cheltuieli de producție și efectele sociale pozitive cele mai evidente. Repartizarea teritorială a forțelor de producție constituie deci o problemă de **optimizare complexă**, abordată într-o viziune unitară și de perspectivă, influențată de un mare număr de factori, cu însemnate implicații economice și sociale la nivelul teritoriului național, al județului și al localității ¹⁾.

Dumitru GHEORGHISAN

¹⁾Vezi pe larg aceste probleme și în „Dezvoltarea forțelor de producție pe teritoriul României socialiste, 1966—1970”, București, Edit. științifică 1971, p. 17 ș.a.

Tabelul nr. 1 — Gruparea județelor după valoarea producției industriale

	Numărul județelor			
	1965	1970	1975	1980
pînă la 2 miliarde lei	14	5	1	—
2,1—4 miliarde lei	13	11	4	—
4,1—10 miliarde lei	9	15	14	—
10,1—15 miliarde lei	3	5	7	16
15,1—25 miliarde lei	—	3	11	12
peste 25 miliarde lei	1	1	3	12

în 1980 în toate județele se va obține o asemenea producție — pînă la sfîrșitul actualului cincinal aproximativ 700 de localități vor dispune de unități industriale de subordonare republicană, iar circa 2 900 localități vor dispune de unități ale industriei locale și cooperatiste.

O atenție deosebită se acordă în cadrul planurilor teritoriale și creșterii producției agricole în toate județele. În gruparea județelor după valoarea producției globale agricole în actualul cincinal se vor produce de asemenea mutații calitative. (tabelul nr. 2).

Se creează astfel condiții pentru ca

economiei naționale în afara dezvoltării județelor țării și nici a unui județ sau altuia în afara dezvoltării economiei. Și cum economia se dezvoltă continuu și complex, evident că și economia fiecărui județ se dezvoltă, urmează să se dezvolte continuu și complex, să dispună de obiective industriale, de o dezvoltare economică multilaterală — premisă esențială pentru folosirea superioară a bogățiilor naturale și a resurselor de muncă, a creșterii nivelului de viață al locuitorilor.

Considerăm însă că în activitatea de planificare curentă, pe termen mediu și în perspectivă a dezvoltării econo-

„Măsurile pe care le luăm pentru a crește eficiența activității noastre economice, pentru realizarea de economii la consumurile de materiale în toate domeniile ne dau posibilitatea să asigurăm satisfacerea în mai bune condiții a unor necesități legate de ridicarea bunăstării oamenilor muncii.”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Cuvîntarea la adunarea populară de la Satu Mare)

„R. E.” militează pentru generalizarea analizei valorii

ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI

O VIZIUNE MICRO ȘI MACROECONOMICĂ ȘI CÎTEVA PROPUNERI

CREDEM că una din cauzele aplicării mai timide a metodei analizei valorii este aceea că s-a apreciat — sau chiar se mai apreciază încă și acum — că metoda este un instrument pus la îndemîna practicienilor din unitățile de producție sau de proiectare, spre a rezolva eficientizarea cîte unui produs sau serviciu, după cum crede fiecare. Ni se pare foarte incompletă o asemenea apreciere a importanței analizei valorii, mai ales în condițiile unei economii socialiste aflată într-o vertiginoasă dezvoltare ca aceea a țării noastre. În patria noastră producătorii colectivi, oamenii muncii — proprietari comuni ai mijloacelor de producție — au același scop final: realizarea unui venit național cît mai mare, ca singura sursă ce asigură creșterea absolută a fondului de dezvoltare și a celui de consum.

Între venitul național și analiza valorii există două analogii ce ni se par deosebit de importante:

- venitul național se realizează în procesul muncii vii din sfera producției materiale, pentru producerea de valori de întrebuințare — iar analiza valorii realizează, de fapt, o analiză tehnico-economică a valorii de întrebuințare a produselor;

- venitul național poate fi definit și ca o diferență între produsul social total și fondul de înlocuire, ceea ce înseamnă că de reducerea permanentă a costurilor materiale în cadrul produsului social total depinde mărimea venitului național.

În același timp, analiza valorii și propune să curețe produsul de funcțiile (deci și de costurile aferente), care nu corespund unor necesități sociale: or, ponderea costurilor fiecărei funcții este dată în mod deosebit în multe cazuri, de către costurile materiale.

„Subțierea” costurilor materiale ale fiecărui produs realizat în cadrul unei unități economice face ca la aceeași producție fizică să scadă ponderea costurilor materiale în producția globală. Considerînd producția netă ca o diferență între producția globală și costurile materiale, rezultă că de fapt, analiza valorii contribuie la creșterea producției nete. Credem, de aceea, că e necesar ca la fiecare întreprindere să se planifice și să se urmărească producția netă.

Numai introducerea unui asemenea indicator la nivel de întreprindere și centrală i-ar obliga pe toți oamenii muncii din sfera productivă să-și aprecieze efortul propriu la crearea venitului național: și pentru ca aportul lor să fie mai mare, ca producția netă să poată fi realizată și depășită, ei vor fi obligați să folosească analiza valorii.

Rezultă, deci, că folosirea sau nefolosirea analizei valorii nu este o problemă care poate fi lăsată la latitudinea fiecărei întreprinderi, a fiecărei conduceri: este o problemă a întregii economii, a tuturor oamenilor muncii, care în totalitate sînt interesați în creșterea venitului național.

Acum, în acest cîncinal, cînd se pune și mai pregnant ca în trecut obiectivul devansării ritmului de creștere a produsului social de către cel al venitului național, ni se pare că problema reducerii costurilor materiale trebuie abordată prin instrumente noi. Aplicarea analizei valorii ar avea și avantajul suplimentar de a crea și un cadru favorabil emulației ideilor prin folosirea unor forme specifice de creativitate, ceea ce nu este deloc lipsit de importanță în etapa revoluției tehnico-științifice.

Acestea sînt motivele pentru care

subscriem la ideea obligativității introducerii și folosirii analizei valorii la toate nivelurile producției materiale.

În acest sens, deși s-au mai făcut unele propuneri¹⁾, mai sugerăm următoarele:

1. Cunoscînd că numai valoarea de întrebuințare exprimă utilitatea unui produs, determinată de proprietățile fizice și chimice datorită cărora el poate satisface o nevoie sau alta a omului, opinăm că metoda să fie denumită „analiza valorii de întrebuințare” (A.V.I.)

2. Sintem pentru folosirea A.V.I. în mod organizat și ordonat, și nu prin voluntarism: de aceea, considerăm necesară crearea unui compartiment distinct (din personalul TESA exceptat) pentru A.V.I. Numai în faza de creativitate, de stimulare a gândirii să se recurgă la echipe cît mai eterogene, formate din rîndurile tuturor categoriilor de angajați.

3. Avînd în vedere semnificația valorii de întrebuințare, nu este de conceput o A.V.I. fără consultarea utilizatorului unui produs sau serviciu, de către producătorul acestuia — utilizatorul fiind cel care poate da cele mai multe informații privind calitățile necesare ale produsului. De aceea, credem că ar trebui introdusă obligativitatea participării și a beneficiarului în realizarea A.V.I. În același timp, pentru a-l cointeresa pe beneficiar în eliminarea funcțiilor inutile, propunem ca după implementarea produsului re-proiectat să se treacă și la micșorarea prețului de vânzare, cu respectarea cotei legale de beneficiu la producător. În acest fel ar avea loc o influență favorabilă în lanțul A.V.I.

4. În scopul antrenării angajaților întreprinderii la reducerea costurilor produselor prin introducerea A.V.I., credem că ar trebui să se recurgă la prevederile Legii nr. 57/1972, în sensul de a se acorda premii pentru economii tuturor celor care contribuie la realizarea studiului A.V.I. și la implementarea lui, în funcție de valoarea absolută a reducerilor de costuri realizate.

5. Întrucît prin A.V.I. se găsesc în special soluții pentru reducerea muncii materializate, propunem ca pentru reducerea muncii vii, odată cu A.V.I. să se realizeze și studiul muncii în legătură cu realizarea produsului sau serviciului. În acest sens, ar fi util ca noțiunile despre A.V.I. și studiul muncii să fie predate ca discipline distincte în școlile profesionale, liceele economice și industriale, precum și în învățămîntul tehnic și economic superior, cu care ocazie se va sugera elevilor și studenților și un nou mod de a gândi, de a aborda produsele sau serviciile, în spiritul unei creativități sporite, pentru a urmări continuu adoptarea soluțiilor celor mai raționale, mai eficiente.

6. Semnalăm că în prezent, existența unor indicatori de bază la nivelul întreprinderii și centralelor nu este de natură să stimuleze introducerea A.V.I. — și anume:

— în cazul producției globale, orice

¹⁾ Ionel Dumbravă, Rezultatele unei aplicații, Revista economică nr. 30/1976. Dorin Constantințescu, R. E. militează pentru generalizarea analizei valorii, Revista economică nr. 36 și 39/1976.

spor de costuri materiale — respectiv de funcții suplimentare nejustificate sub aspectul valorii de întrebuintare — atrage după sine creșterea realizărilor la acest indicator;

— în cazul sarcinilor în unități fizice, de exemplu greutatea, nu se stimulează „subțierea” produsului. (Sint semnificative, în acest sens, greutatea ce le întimpină I.C.H. Palas-Constanța ca beneficiar de folie de aluminiu; noi sintem interesați să obținem folie cât mai subțire, iar producătorul — I.P.A. Slatina, care are planul în tone — să livreze folie cât mai groasă).

Rezultă că în vederea implementării A.V.I., este necesar să se generalizeze introducerea indicatorului producție netă și să se treacă la unități fizice care să stimuleze preocuparea pentru desubstanțializarea produselor.

Atît la întreprinderea noastră, cît și pe ansamblul Centralei industriale de celuloză, hîrtie și fibre artificiale-Brăila, după introducerea producției nete și trecerea la urmărirea și rapor-

tarea producției de hîrtie și cartoane în metri pătrați și nu în tone, s-a produs un reviriment în gama de soluții pentru reducerea gramajelor la hîrtie și cartoane, păstrînd aceeași valoare de întrebuintare a produselor. La I.C.H. Palas-Constanța, de pildă, față de un gramaj mediu de 100 g/mp la hîrtia de scris tipar, realizat în semestrul I 1974, s-a ajuns în semestrul I a.c. să se obțină, pe aceeași instalații și cu aceeași materie primă, un gramaj mediu de 63,3 g/mp, ceea ce înseamnă că s-a livrat beneficiarilor un plus de hîrtie de 49,3 milioane mp.

Este și acesta un exemplu care susține ideea că folosirea analizei valorii nu mai poate fi lăsată la libera apreciere, de la caz la caz, a fiecărui specialist sau fiecărei întreprinderi, ci trebuie introdusă cît mai repede ca o obligație.

Ionel DUMBRAVĂ
directorul Întreprinderii de celuloză și hîrtie Palas-Constanța

NECESITATE ȘI OBLIGATIVITATE

ANALIZA VALORII — ca mijloc de a mări valoarea de întrebuintare a produselor, cu cheltuieli minime — constituie unul din obiectivele principale ale activității Cabinetului județean de organizare Dolj.

Începînd din anul 1974 s-a trecut la sensibilizarea în problemele de analiza valorii, a cadrelor tehnico-economice atît din unitățile productive, cît și din organele de sinteză de la nivelul județului. Prezentarea a 45 de expuneri la care au participat peste 2500 de cadre, desfășurarea a 3 cursuri (cîte o zi pe săptămînă, timp de 3 luni), cu peste 90 de cursanți, realizarea a 8 emisiuni la radio și comunicările prezentate la 5 simpozioane, în legătură cu esența, principiile de bază, avantajele și conținutul științific al tehnicii „A.V.” au contribuit la crearea premiselor constituirii, în unitățile județului, a 20 de colective pentru implementarea și extinderea analizei valorii în innoirea și modernizarea produselor și proceselor.

Cabinetul județean, polarizînd interesul și atenția unui însemnat număr de cadre din toate ramurile de activitate, a desfășurat cicluri de sensibilizare și cursuri de specializare și a asigurat posibilitățile documentării cu materiale din literatura de specialitate, care au fost difuzate colectivelor de lucru constituite.

În cadrul colaborării permanente cu Universitatea Craiova, cabinetul — în sesiuni de comunicări, simpozioane și alte forme de promovare a noului — a prezentat cadrelor de specialitate conținutul științific și de noutate al metodologiei și tehnicilor de analiza valorii, stimulîndu-se — prin catedra de organizare — primele încercări de a se transmite studenților a.b.c.-ul metodei analizei valorii.

Ca rezultat, o bună parte din conducerea de unități au fost convinse de

avantajele și eficiența „A.V.” și s-a trecut la elaborarea de lucrări practice.

Pînă în prezent, în unitățile județului au fost elaborate 9 studii și proiecte de analiza valorii, cu caracter fundamental și aplicativ (alte 12 se află în curs de elaborare); ele au pus în evidență posibilitatea mării valorilor de întrebuintare cu peste 10⁰%, paralel cu reducerea cheltuielilor cu 15-45⁰%.

Preocupările pe această linie întîmpină însă o serie de greutăți, care diminuează — iar în unele sectoare și unități chiar anulează — efectele pozitive ale inițierii, aplicării și extinderii analizei valorii.

Un prim aspect: în județul nostru nu s-a manifestat vreo preocupare la nivelul centralelor, al ministerelor, și altor instituții centrale, al institutelor, pentru cunoașterea și aplicarea „A.V.”. Studiile fiind privite ca lucrări benevole, „de convingere”, nu se bucură de tot sprijinul și atenția din partea unor conducători de unități, a centralelor și

ministerelor, ceea ce face ca uneori, aplicarea în practică — deși fundamentată de rezultate spectaculoase — să fie limitată și tratată tot... benevol.

Pentru extinderea și generalizarea analizei valorii, propunem **elaborarea unui cadru legal** prin care să se stabilizească:

- cadrul organizatoric la toate nivelele (fără a se crea paralelisme), prin **colective permanente instituționalizate la nivelul ministerelor și al centralelor**, care să coordoneze, îndrume și sprijine cunoașterea și aplicarea „A.V.” în toate unitățile subordonate. **La nivelul unităților**, cadrul organizatoric se poate asigura prin **colective mixte** din cadrele tehnico-economice specializate în analiza valorii, care să creeze și să mențină portofoliul de studii și proiecte de „A.V.”, urmîrind îndeplinirea sarcinilor de aplicare în practică a acestora:

- răspunderea și obligativitatea introducerii și aplicării permanente a analizei valorii în activitatea de cercetare și proiectare, incluzîndu-se între indicatorii de plan cel de reproiectare a produselor prin tehnica respectivă și admițîndu-se la omologare numai produsele noi care sînt bazate pe un studiu de analiza valorii;

- introducerea obligatorie a studiilor tehnicilor de analiza valorii în **învățămîntul superior tehnic și economic**, completarea **programelor de reciclare pentru cadrele de conducere** cu studierea tehnicilor și metodologiei „A.V.”;

- în vederea coordonării, îndrumării, sprijinirii și orientării preocupărilor pentru aplicarea și generalizarea analizei valorii în teritoriu, **asigurarea în cadrul cabinetelor teritoriale de organizare, a cel puțin unui instructor specializat** în problemele respective.

Numai printr-o tratare unitară a problemelor privind tehnicile și metodologia analizei valorii, prin introducerea obligatorie a acestora în proiectare se vor crea premisele valorificării unor importante rezerve de muncă vie și materializată în realizarea produselor.

Petre ALEXE
expert instructor
Cabinetul județean Dolj
pentru probleme de organizarea
producției și a muncii

SINOPTIC

Resurse puse în valoare

fost efectuate studiile a permis identificarea unor importante rezerve și generalizarea unor experiențe pozitive, de pildă la Combinatul de celuloză și hîrtie, Întreprinderea mecanică, Întreprinderea de utilaj și piese de schimb din Suceava, Întreprinderea de construcții și reparații utilaje și piese de schimb din Vatra Dornei ș.a. Pe ansamblul județului se prevede ca prin aplicarea măsurilor propuse pentru o mai bună încărcare a parcului de mașini-unelte, indicele de utilizare să crească, în trimestrul IV, față de semestrul I, cu 3,7 procente (ridicînd media

anuală la 85,6%), iar în 1977 să se mențină la 87,3%. Pe această cale se va putea obține, în acest trimestru, o producție suplimentară în valoare de 14 milioane de lei. Din cele 44 de mașini-unelte ce devin disponibile, o parte au și fost transferate la alte unități.

- Mecanizarea complexă a transporturilor și a lucrărilor de încărcări-descărcări, reorganizarea fluxurilor de fabricație în vederea reducerii volumului de transport și manipulari constituie obiectul unor programe speciale, elaborate în majoritatea unităților industriale, ca și în unele unități agricole din județul Caraș-Severin. O eficiență economică ridicată promit studiile făcute în acest sens la Întreprinderea minieră Moldova Nouă, Combinatul siderurgic și Întreprinderea de construcții de mașini Reșița ș.a. Aplicarea măsurilor preconizate va permite trecerea în activități direct productive a unui important număr de angajați folosiți în prezent la operații auxiliare.

Cursul:

Socialismul științific
și problemele dezvoltării
economico-sociale
a României

În sprijinul celor ce studiază în învățămîntul politico-ideologic de partid

CICLUL: Probleme ale dezvoltării economico-sociale a României

CONDUCEREA ȘI ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ A SOCIETĂȚII SOCIALISTE

PARTIDUL Comunist Român acordă o deosebită atenție perfecționării conducerii și organizării tuturor sectoarelor de activitate corespunzător cerințelor, schimbărilor ce au loc în viața economico-socială. Stadiul de dezvoltare pe care îl parcurgem impune eliminarea din practica conducerii a diletanțismului, a soluțiilor mediocre și urmărirea îmbunătățirii substanțiale a activității, a calității rezultatelor. În realizarea efortului multilateral și perseverent desfășurat în acest sens pe numeroase planuri ale vieții social-politice și economice știința conducerii constituie un instrument principal.

În anii construcției socialiste s-au cristalizat numeroase cunoștințe de conducere specifice noii orînduirii, cunoștințe sintetizate în documentele de partid, sistematizate în discipline consacrate organizării producției și a muncii, planificării economiei naționale, conducerii și organizării unităților economice. Se impune însă realizarea de noi pași pe calea cunoașterii științifice a proceselor de conducere. Apare astfel necesitatea unei viguroase dezvoltări a științei conducerii — importanța acordată științei conducerii este subliniată de Programul adoptat la Congresul al XI-lea al partidului care conține un capitol aparte consacrat conducerii și organizării științifice a societății — disciplină chemată să cuprindă unitar exigențele conducerii științifice ca proces propriu tuturor domeniilor, avînd capacitatea de a surprinde ceea ce este fundamental pentru conducerea eficientă a tuturor sectoarelor societății socialiste, de a orienta diferite practici specifice de conducere.

Principii și direcții esențiale ale conducerii științifice a societății socialiste. Rolul partidului în conducerea politică a societății noastre

CONDUCEREA este un proces necesar în mod obiectiv pentru existența și dezvoltarea societății. Cauza profundă a apariției și dezvoltării activității de conducere rezidă în natura socială a raporturilor umane. Conducerea reprezintă activitatea care asigură funcționarea unui sistem social în vederea realizării unui obiectiv prin optimizarea eforturilor; autoreglarea sistemului în raport cu perturbările; adaptarea sistemului la condiții concrete istorice, economice, social-politice și culturale și îndeplinirea de schimbări necesare pentru inte-

grarea elementelor noi, de progres. Alegerea țelului, elaborarea programelor de acțiune, aplicarea în viață a măsurilor de bună funcționare a unui sistem ce asigură dezvoltarea unui sistem social (unitate economică, ramură economică, oraș, comună, societatea în ansamblu) sînt îndeplinite de organe și organisme specializate care formează sistemul de conducere.

În dependență de natura societății se constituie diferite sisteme de conducere iar activitatea de conducere are scopuri diferite și recurge la forme și modalități deosebite de îndeplinire a obiectivelor. **Socialismul a sfărîmat barierele obiective și subiective din calea cuprinderii în sfera conducerii științifice a societății în întregul ei.** Spre deosebire de situația existentă în țările capitaliste în care teoria și practica conducerii cunoscută sub denumirea generală de **management** se concentrează asupra gestiunii întreprinderilor particulare urmărind sporirea profitului, în socialism știința conducerii cuprinde toate problemele dezvoltării societății, ceea ce presupune depășirea cadrului oferit de management, de structurile de gîndire și practicile de cercetare caracteristice managementului. În socialism, însăși abordarea problemelor conducerii întreprinderilor se face pornind de la noua perspectivă oferită de conducerea unitară a întregii societăți în vederea creșterii bunăstării întregului popor. Se urmărește nu numai ca o întreprindere, sau un sector social să lucreze bine, ci ca **întregul** sistem economic și social să fie eficient.

După cum se subliniază în Programul partidului, asigurarea unei conduceri științifice presupune stăpînirea legilor economice și sociale proprii socialismului, precum și folosirea lor în raport cu condițiile particulare ale țării noastre. În acest cadru în practica conducerii societății noastre sînt aplicate următoarele principii care exprimă reguli fundamentale pentru desfășurarea conducerii sociale:

- realizarea **conducerii colective**, a participării maselor populare la elaborarea și îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului.

- **conducerea unitară** a întregii activități economico-sociale, pentru a asigura funcționarea societății socialiste ca un sistem eficient, capabil să depășească limitele capitalismului;

- realizarea conducerii unitare prin aplicarea **centralismului democratic**, astfel încît pe baza unui plan unic să se asigure o dezvoltare largă a autonomiei și stimularea inițiativei de jos.

- îndeplinirea unei **corelații armonioase între factorii interni și externi ai construcției socialiste**, știut fiind că succesul edificării noii societăți este condiționat de valorificarea superioară a resurselor interne și de modul în care România par-

țipă la diviziunea internațională a muncii, la extinderea colaborării internaționale — economice, social-politice și cultural-științifice — cu țările socialiste, cu celelalte state ale lumii;

● **ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor**, ca finalitate declarată a tuturor eforturilor economice și sociale.

Operaționalizarea acestor principii, respectiv transformarea lor în operații utile pentru asigurarea unei conduceri eficiente, implică conjugarea eforturilor pentru dezvoltarea științei conducerii cu preocuparea pentru stabilirea direcțiilor de acțiune într-o etapă istorică dată. În Programul P.C.R. se precizează că în actuala etapă se va acționa în următoarele **direcții esențiale** în vederea asigurării conducerii științifice a societății românești: cunoașterea profundă a proceselor economice și sociale, a realităților în care trăim, bază pe care trebuie să se întemeieze prognoza dezvoltării în perspectivă a societății; organizarea corespunzătoare și asigurarea funcționării ireproșabile a tuturor sectoarelor de activitate; realizarea unei bune cunoașteri și repartizări a forțelor materiale și umane; asigurarea unui raport just în repartizarea forțelor de muncă între diferite sectoare și în special între sectorul productiv și cel administrativ-funcționar, ce trebuie să fie organic legat de sfera muncii productive; întărirea controlului obștesc al maselor populare; repartizarea corespunzătoare a cadrelor, precizarea clară a răspunderilor și îndatoririlor pe toate treptele organizatorice; aplicarea consecventă a principiului concursului în promovarea cadrelor; organizarea unui control sistematic și a unei bune evidențe în toate sectoarele; realizarea unei depline unități de concepție și acțiune la toate nivelurile activității sociale, astfel ca întregul organism social să funcționeze cu maximă precizie și operativitate; cunoașterea permanentă a contradicțiilor ce acționează în societate și soluționarea lor corespunzătoare; consultarea largă a colectivelor de muncă în toate domeniile, perfecționarea participării maselor la elaborarea și adoptarea hotărârilor; adâncirea continuă a democrației socialiste; promovarea largă în munca de organizare și conducere a societății, a metodelor moderne de analiză, decizie și prelucrare automată a datelor.

În societatea socialistă în procesul de organizare și conducere a vieții economice, sociale și politice, a tuturor domeniilor de activitate partidul are misiunea de forță politică conducătoare a întregii națiuni. El își îndeplinește această misiune deoarece politica partidului reprezintă expresia concentrată a strategiei de dezvoltare curentă și în perspectivă a țării noastre, exprimă interesele obiective ale milioanele de oameni ai muncii care formează societatea socialistă, implică în cel mai înalt grad efortul atât de necesar de cercetare științifică a realității, de căutare, fără șovăire a adevărului, exprimă efortul de a aplica creator principiile construcției socialiste la realitățile istorice concrete ale dezvoltării societății românești.

În condițiile perfecționării continue a organizării și conducerii științifice a societății partidul, departe de a fi un organism situat deasupra societății, acționează **din interiorul** organismelor sociale, de stat și economice. Integrarea organică în viața socială, participarea nemijlocită a comunistilor la soluționarea concretă a problemelor din colectivele în care lucrează constituie un proces firesc, necesar.

Componentele principale ale procesului de conducere științifică

CONSIDERÎND procesul conducerii ca un sistem de acțiune, componentele sale vor fi informația, prognoza, decizia, organizarea și controlul.

Studiul științific al conducerii ne permite să grupăm operațiile de conducere în complexe de activități specializate, omogene dintr-un anumit punct de vedere, complementare sau convergente pe care le vom numi **funcții ale conducerii** (prognoză, planificare, organizare, control etc.). Fără a valida o anumită schemă ca fiind singura valabilă, vom considera că procesul complex al conducerii se desfășoară treptat în jurul unui pivot — **decizia** — fără de care nu este posibilă acțiunea, rezolvarea unei probleme ce apare în fața conducerii la un moment dat. În vederea desfășurării eficiente a acestui proces sînt necesare: **diagnoza** (analiza stării unui sistem), prognoza și **planificarea** (studiul posibilităților de acțiune și normarea ace-

tea), decizia (stabilirea modului de acțiune), organizarea (corelarea activităților), coordonarea (asigurarea unității de acțiune), controlul (verificarea și corecția acțiunii).

Să schițăm acum principalele componente ale procesului de conducere.

Informația și comunicația. Desfășurarea eficientă a procesului de conducere depinde de circulația datelor și informațiilor, de buna funcționare a sistemelor informaționale. Un sistem informațional presupune colectarea și înregistrarea datelor, transmiterea acestora (comunicația), prelucrarea datelor în informații semnificative pentru conducere. Numai utilizând mijloace științifice de diagnoză, de culegere și prelucrare a datelor se poate deține o informație de calitate. Pentru ca informația destinată conducerii să fie utilă ea trebuie să fie veridică, adică să reflecte exact procesele, să fie completă, respectiv să aducă suficiente elemente de cunoaștere, să fie oportună, deci disponibilă în timp util pentru decizie. Trebuie de asemenea luate măsuri pentru ca mesajele să fie formulate și recepționate corect, în scopul de a nu deforma informația în timpul comunicării mesajelor.

În cadrul măsurilor pentru perfecționarea sistemelor informaționale un rol important revine **sistemelor informatice**. Sistemul informatic e o parte a unui sistem informațional constituit din mijloace de prelucrare automată a datelor și programe de calcul. Partidul Comunist Român a inițiat pentru perioada 1971—1980 un program pentru introducerea sistemelor informatice. De pe acum mijloacele moderne din acest domeniu sînt utilizate pentru conducerea proceselor tehnologice în industrie, pentru rezolvarea problemelor complexe de organizare și conducere a unităților economice.

Prognoza. Conducerea vieții sociale presupune o permanentă depășire a prezentului, o pătrundere în viitor. Acesta nefiind ceva dat, ci ceea ce rezultă din acțiunile noastre de explorare a perspectivei permite conducerii să domine desfășurarea activităților, să le orienteze în direcția dorită în loc să adopte o atitudine pasivă, de expectativă. Activitatea de prognoză capătă astfel sensul ei deplin doar dacă ținem seama de faptul că viitorul este cîmp deschis în fața inițiativei sociale.

Prognoza pentru conducere dezvoltă posibilitățile, alternativele de evoluție posibilă în diferite domenii, stabilește consecințele pe termen scurt și pe termen lung ale aplicării unor decizii, studiază interdependențele posibile între diferite modificări ce se pot produce în evoluția proceselor social-economice, pune în evidență „indicatorii avansați” capabili să ne avertizeze asupra unor schimbări de perspectivă de natură calitativă, asupra apariției unor procese noi.

Medalitatea, complexitatea și accelerația propriei epoci noastre obligă la elaborarea prognozelor pe termen lung și cu o capacitate crescîndă de sesizare a modificărilor calitative. Metodele și tehnicile utilizate în prognoză se înscriu de regulă ca metode explorative (diferite extrapolări, metoda morfologică, reprezentarea contextuală, scenariile etc.) utilizate pentru deschiderea evantaiului de posibilități implicate într-o realitate; metode normative (cercetare operațională, metoda arborilor de pertinență etc.) care servesc prescrierii drumului ce urmează a fi parcurs pentru a atinge un obiectiv; metode intuitive (brainstorming, delphy etc.) capabile să transforme intuiția experților, capacitatea lor de cunoaștere în informații utile pentru conducere.

Conversiunea prognozelor în programe și planuri de dezvoltare economică și socială permite conducerii să orienteze activitatea spre țelul propus. Prognoza și planificarea „glisează” în timp, pe măsură ce o societate intră într-o nouă etapă de dezvoltare.

Decizia. În procesul conducerii decizia reprezintă momentul de stabilire a direcției de acțiune — din mai multe posibile — și modul ei de realizare în vederea dezvoltării unei probleme concrete cu care este confruntată conducerea la un moment dat. Factorii care influențează desfășurarea procesului decizional sînt dați de informațiile pe care le deținem, calitatea elementului uman angajat în rezolvarea problemelor, motivațiile și gradul de manifestare a responsabilității. Operațiile care intervin în procesul decizional sînt următoarele:

— stabilirea obiectivului sau formularea cît mai reușită a problemei ce urmează a fi rezolvată; colectarea, selectarea și ordonarea datelor și informațiilor semnificative pentru pregătirea și elaborarea deciziei; analiza informațiilor și elaborarea pe această bază a variantelor posibile de acțiune; luarea deciziei prin alegerea variantei optime; aplicarea deciziei și asigurarea condițiilor necesare desfășurării activității în conformitate cu ceea ce s-a stabilit; stabilirea unui sistem de raportare și control pentru urmărirea, evaluarea și corectarea acțiunilor întreprinse.

Eficiența procesului decizional constituie preocuparea de bază a cadrelor de conducere. „**Pină la urmă — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — justețea și eficiența conducerii depind de claritatea obiectivelor pe care le urmărește societatea, a sarcinilor ce se pun în diferite sectoare de activitate. Consider de aceea necesar să acordăm mai multă atenție ca până acum elaborării măsurilor și hotărârilor, fundamentării deciziilor, la toate nivelurile muncii de conducere, studiind temeinic sectoarele și domeniile de activitate pentru care ne propunem să luăm hotărâri, consecințele imediate și de perspectivă ale deciziilor pe care le adoptăm.**”

Organizarea. După elaborarea și adaptarea deciziilor succesul activității de conducere va depinde în mare măsură de munca organizatorică desfășurată. Organizarea, ca funcție esențială a conducerii, reprezintă acel complex de activități care introduc reglementările, ordinea necesară în acțiunea social-politică și economică în vederea utilizării eficiente a resurselor materiale și umane disponibile

Eficiența organizării într-o unitate (întreprindere, instituție etc.) se poate aprecia prin modul în care sînt satisfăcute cerințele economico-sociale, nivelul cheltuielilor în raport cu rezultatele obținute, gradul de coeziune social-politică, nivelul de satisfacție al oamenilor. Organizarea urmărește în principal stabilirea activității ce trebuie organizată, repartizarea forțelor umane corespunzătoare, stabilirea relațiilor între diferitele compartimente de activitate: alegerea structurilor organizaționale adecvate (stabilirea organigramii optime), trasarea clară a relațiilor de comandă, subordonare și cooperare în vederea asigurării autorității și responsabilității factorilor de conducere și de execuție, instituirea unui sistem de urmărire și control eficient și cunoscut de toți, ș.a.

Controlul. În desfășurarea proceselor de conducere controlul urmărește să stabilească conformitatea aplicării hotărârilor luate, să prevină sau să corecteze abaterile. În acest scop este nevoie de o organizare riguroasă a evidenței, de analiza datelor și informațiilor privind aplicarea hotărârilor, de urmărirea modului în care se îndeplinesc principalii indicatori ai activității economice și sociale. În condițiile dezvoltării democrației în țara noastră s-a instituit un sistem unitar de control democratic muncitoresc cu caracter de partid și de stat pentru supravegherea bunului mers al tuturor unităților socialiste.

Esențialul în desfășurarea activității de control constă în prevenirea abaterilor, în luarea din timp a măsurilor necesare îmbunătățirii activităților. Controlul trebuie să contribuie la soluționarea problemelor și să nu devină o acțiune formală: să se soldeze cu măsuri concrete pentru îmbunătățirea muncii.

Calitățile profesionale și moral-politice ale cadrelor de conducere

VIATA social-economică a devenit atât de complexă încît stăpînirea mecanismelor de bază nu mai este posibilă doar prin bunul simț, empirism, diletantism. Desigur, întotdeauna calitățile personale ale cadrelor de conducere, capacitatea lor de orientare, experiența, intuiția au îndeplinit un rol important. Astăzi, însă, pentru a stăpîni complexitatea proceselor de conducere aceste calități personale trebuie susținute printr-o preocupare perseverentă pentru ridicarea competenței. În condițiile actuale competența presupune o temeinică pregătire politică, o pregătire profesională de specialitate și o însușire temeinică a cunoștințelor și practicilor de conducere. Un om care îndeplinește o funcție de conducere trebuie să aibă o concepție înaintată asupra rolului său în societate, să fie un exemplu de devotament față de interesele societății, să fie animat de dorința de a-și dedica întreaga energie progresului patriei socialiste. O înaltă pregătire politică implică și grija pentru buna pregătire profesională de specialitate. În condițiile revoluției științifico-tehnice a crescut rolul pregătirii profesionale pentru toate cadrele de conducere indiferent de nivelul lor ierarhic. Se impune totodată însușirea temeinică a cunoștințelor de conducere. Competența în conducere în aceste condiții înseamnă de fapt un complex de competențe care alcătuiesc un **tot format din cunoștințe, aptitudini și atitudini.**

Profilul conducătorului comunist include ca o trăsătură definitorie o **atitudine morală demnă**, corespunzătoare eticii și echității socialiste, incompatibilă cu încălcarea normelor morale, cu căpătuiala, compromisurile, interesele egoiste. Corectitudinea, simplitatea, modestia, combaterea manifestărilor de tîmniere și lingușire sînt trăsături care trebuie să completeze profilul conducătorului comunist.

Trăsăturile stilului de conducere științifică

STILUL de conducere exprimă felul specific în care un organ colectiv de conducere, un conducător reacționează la solicitările procesului de conducere sau acționează pentru rezolvarea problemelor. Stilul de conducere se formează spontan, pe baza experienței, sau poate fi educat, orientat conștient și sistematic. Formarea deliberată a unui stil de muncă adecvat al organelor și organizațiilor de partid, al organelor de stat, al conducerii unităților economice și sociale constituie în condițiile actuale o preocupare de prim ordin.

Partidul Comunist Român depune un efort continuu de a imprima în toate sectoarele de activitate trăsăturile unui stil de conducere corespunzător exigențelor practicii contemporane. **Înalta principialitate, angajarea revoluționară, lărga deschidere spre nou, cutezanța, legătura cu masele sînt elemente ale stilului de conducere preconizat de partid.** Îndrumările concrete în acest domeniu urmăresc mutarea centrului de greutate al activității de conducere de la munca de birou, „în ședințe”, spre locurile unde se desfășoară activitatea productivă și se poate verifica direct validitatea deciziilor, a programelor de acțiune. În acest sens, se obțin rezultate bune cînd se stabilesc răspunderi precise pentru îndrumarea activității într-un domeniu concret.

O componentă esențială a unui stil de conducere corespunzător necesităților societății noastre este strînsa legătură cu masele, cunoașterea preocupărilor acestora și antrenarea lor la rezolvarea problemelor curente și de perspectivă. În acest context, se impune eliminarea oricăror manifestări birocratice în relațiile cu oamenii. O îmbunătățire substanțială a activității de conducere se poate obține prin însușirea și aplicarea în practică a metodelor și tehnicilor moderne de conducere. De asemenea în conturarea unui stil adecvat de conducere contribuie și consecvența cu care organele acționează pentru aplicarea fermă a legilor țării, pentru respectarea în toate condițiile a legalității socialiste.

prof. dr. Sergiu TAMAS

INTREBARI

1. În ce constă importanța științei conducerii ?
2. Care sînt particularitățile conducerii în socialism în raport cu societatea capitalistă ? Care sînt principiile conducerii societății socialiste ?
3. Ce direcții esențiale în vederea asigurării conducerii științifice a societății sînt prevăzute în Programul P.C.R. ?
4. În ce constau principalele componente ale procesului de conducere ?
5. Ce calități trebuie să întrunească conducătorul comunist ? Care sînt trăsăturile stilului de conducere științifică ?

BIBLIOGRAFIE

Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura Politică Buc. 1975, p. 106—109; 119—120.

Nicolae Ceaușescu : Expunere la deschiderea colochiului privind problemele științei conducerii societății socialiste. În România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 7. Ed. Politică Buc. 1973, p. 25—55.

Nicolae Ceaușescu : Expunere la Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale din 4 februarie 1976, Ed. Politică Buc. 1976, p. 45—53.

Nicolae Ceaușescu : Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 13—14 mai 1976, Ed. Politică Buc. 1976.

Mai pot fi consultate : Introducere în știința conducerii societății socialiste, Ed. Politică Buc. 1974, p. 5—10; 93—100; 69—77; Mircea Malile : Anul cunoscut, vol. 1 Cluj, Ed. Dacia, 1971, p. 81—99; Sergiu Tamas : Știința conducerii societății în socialism, Ed. Politică Buc. 1974.

ELEMENTE DE TEORIA ȘI PRACTICA NEGOCIERILOR COMERCIALE

Negocierile comerciale în contextul unei noi ordini economice și politice mondiale

DEZVOLTAREA relațiilor economice între toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială și de nivelul de dezvoltare economică a fiecărui stat, se poate realiza numai prin stabilirea clară și aplicarea necondiționată a principiilor deplinei egalități, a respectării principiului avantajului reciproc pentru toți participanții, al înlăturării acelor bariere și restricții care fac ca nivelul relațiilor economice între state să nu atingă posibilitățile reale ale actualei dezvoltări economico-sociale a condițiilor materiale proporțional cu necesitățile de viață ale omenirii.

Urmărind acest scop s-a ajuns la concluzia necesității stringente a schimbării ordinii economice și politice existente, cu o nouă ordine, care să răspundă dezideratelor de independență, suveranitate, libertate și bunăstare a tuturor popoarelor. Inițiativele și contribuțiile aduse de România în organismele internaționale în această direcție sînt cunoscute și apreciate în întreaga lume.

În spiritul documentelor Congresului al XI-lea și al legislației actuale a țării noastre, reprezentanții României la toate nivelele, începînd cu șeful statului, acționează consecvent în sensul așezării relațiilor economice și politice, pe baza principiilor echitabile, cu convingerea că prosperitatea societății și pacea nu se pot menține altfel.

În acest sens apare necesitatea ca preocuparea pentru găsirea formelor și metodelor de înlăturare a unei noi ordini economice internaționale să fie permanent în atenție în toate domeniile de activitate în cadrul relațiilor între state.

O activitate recunoscută plenar în presă, în documente, în declarațiile reprezentanților statelor, se desfășoară în raza discuțiilor și tratativilor diplomatice și în cadrul tratativilor comerciale. Tratativilor comerciale sînt astăzi o activitate ce se desfășoară în mare măsură la nivelul guvernelor, la nivelul șefilor de state, schimburile comerciale reprezentînd factori de mare influență asupra dezvoltării statelor, asupra creșterii economice în ritmuri mai rapide.

În realizarea dezideratelor de creare a unei noi ordini economice, conturarea unor sisteme adecvate de negociere în cadrul relațiilor interstatale devine un imperativ atît în ce privește tratativilor de politică internațională cît și cele comerciale internaționale.

Cerințele accelerării dezvoltării țărilor slab dezvoltate și a țărilor în curs de dezvoltare, fac ca sistemul de negociere în relațiile comerciale să fie imperios necesar a fi condus în așa mod încît să stimuleze intensificarea relațiilor economice între toate statele lumii și să impulsioneze creșterea economică a țărilor mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic.

Pe plan internațional în presă, în publicații în cărți și în tratate, ce apar ca urmare a cercetărilor în domeniul relațiilor interstatale în domeniul economic și politic, noțiunea de negociere se întilnește frecvent, remarcîndu-se diferite domenii de desfășurare și diverse sisteme de negociere. Teoria și practica negocierilor capătă astfel în zilele noastre particularități noi în dependență de condițiile politice și economice în care se desfășoară activitatea ce antrenează procesul de negociere.

Teoria și practica negocierilor capătă astfel în zilele noastre particularități noi în dependență de condițiile politice și economice în care se desfășoară activitatea ce antrenează procesul de negociere.

Domeniul — obiect al prezentei tratări — este delimitat la Comerțul Internațional cuprinzînd elemente necesare negocierii contractelor de comerț exterior, respectiv negocierile comerciale între reprezentanții unor firme din țări diferite, care participă la schimburile internaționale.

Conceptul negocierilor comerciale

ELUCIDAREA problemelor și definirea conceptului de negociere comercială este deosebit de necesară. Aspectul esențial al întregii dezvoltări sociale în zilele noastre este faptul că na-

țiunea continuă să ofere cadrul valabil pentru dezvoltarea relațiilor pe plan mondial ¹⁾ Apropierea între națiuni presupune un proces istoric de afirmare și înflorire a fiecărei națiuni, concomitent cu promovarea unor relații principiale între acestea, cu respectarea egalității și suveranității statelor pe baza stimei și respectului reciproc.

Relațiile diplomatice între state atît pe plan bilateral cît și multilateral sînt consacrate în mare parte domeniului economic. Schimburile economice între state reprezintă una din principalele preocupări ale reprezentanților statelor în alte țări ca reflectare a preocupării guvernelor pentru extinderea relațiilor economice, pentru stabilirea unor înțelegeri reciproc avantajoase.

Complexitatea situației politice a epocii noastre a dus la ridicarea pe linie diplomatică a nivelului de decizie în problemele internaționale, situație care a făcut ca ponderea și intensitatea diplomației la nivel înalt să crească din ce în ce mai mult, devenind una din formele cele mai eficiente de a simplifica acțiunile, și a urgenta hotărârile, aducînd rezolvări și contribuind la întărirea relațiilor de bună conviețuire pe plan internațional ²⁾.

Se constată că desfășurarea acțiunilor diplomatice pe plan multilateral ca și desfășurarea diplomației la nivel înalt dă un impuls și un conținut deosebit metodelor tradiționale în cadrul relațiilor între state.

Studiul diplomației, al domeniilor și metodelor ei, capătă o importanță deosebită, fiind necesară o aprofundare din ce în ce mai mare a acestei științe interdisciplinare care este în același timp una din formele principale de comunicare internațională. Cercetînd cu atenție relațiile diplomatice între state se constată o sporire a atribuțiilor diplomației în domeniul activității economice, îndeosebi în domeniul comerțului internațional și cooperării economice internaționale care au dobîndit un rol deosebit de însemnat în cadrul dezvoltării economice pe plan mondial.

Extinderea relațiilor politico-diplomatice ale României, creșterea continuă a participării țării noastre la schimburile comerciale, necesitatea obiectivă a participării la diviziunea muncii pe plan mondial au determinat sporirea sarcinilor diplomației noastre, activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională dobîndind în prezent un rol din ce în ce mai mare în dezvoltarea economică viitoare a țării noastre ³⁾.

Deci putem vorbi despre diplomație în domeniul economic, despre necesitatea cunoașterii teoriei și practicii diplomatice specifice acestui domeniu, despre necesitatea cercetării cu atenție a acestui domeniu al diplomației. România situează la baza raporturilor sale cu alte state „principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independentei și suveranității naționale neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, respectul dreptului fiecărui popor de a-și hotărî dezvoltarea economică și socială corespunzător voinței sale, fără nici un amestec din afară, al dreptului de a-și făuri o viață liberă, independentă ⁴⁾.

Caracterul din ce în ce mai complex al relațiilor internaționale reclamă noi metode de soluționare a problemelor pe cale diplomatică și în același timp perfecționarea metodelor tradiționale.

drd. Ioana ERDÖS-DUMITRESCU

(Continuare în pag. 20)

¹⁾ Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism. București, Editura politică, 1975, p. 147.

²⁾ Vezi M. Mălița — Diplomatie — București, Editura politică, 1975, p. 28—29.

³⁾ Vezi Nicolae Ceaușescu, Căvintare la încheierea lucrărilor Consfătuirii cu activul de partid și de stat în domeniul comerțului exterior și cooperării economice internaționale, 14 februarie 1975, București, Editura politică, 1975, p. 26.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, Editura politică București, 1974, p. 27.

ECOLOGIA ȘI MECANISMUL ECONOMIEI SOCIALISTE (I)

Economia mediului înconjurător

ESTE știut că în istoria formării și dezvoltării unei științe sînt hotărîtoare etapele de cunoaștere și înregistrare a faptelor și fenomenelor, de clasificare a lor după anumite criterii și de studiere a legăturilor lor, de formulare a noțiunilor și categoriilor teoretice adecvate cu care trebuie să se lucreze. În sfîrșit, hotărîtoare este și etapa de definiție și dezvoltare treptată a unei metodologii proprii de studiu, precum și confruntarea sa cu cerințele practicii. Cunoșcînd principalele lucrări teoretice și starea activității practice din domeniul economiei mediului înconjurător rezultă că această știință se află încă pe primele trepte ale dezvoltării sale, sau mai precis în perioada sa de gestație. Știînd că economia mediului este o știință de graniță, ea se află în situația de a fi o mlădiță care stă încă la umbra puternică a ecologiei, sub puternica dominație a acesteia din urmă, precum și sub dominația altor discipline. În România, datorită orientării date de partidul nostru muncii de cercetare, de întărire a legăturii ei cu practica economică, se dă o mare atenție cercetării aspectelor economice ale mediului înconjurător. În planul de cercetare sînt cuprinse teme speciale din acest domeniu. Unele din ele au fost deja realizate, iar altele sînt în curs de realizare.

Pentru România, ca țară socialistă în curs de dezvoltare, ca și pentru multe alte țări una din problemele fundamentale este aceea a creșterii economice. Dar în perspectivă, creșterea economică va înfrîna obstacole tot mai mari, în special din două cauze: 1) împușinarea sau rarefierea resurselor, mai ales a celor nereînnoibile (adică a mineralelor); 2) înrăutățirea treptată a condițiilor de mediu fie ca urmare a unor suprasolicități a factorilor de mediu, fie datorită sporirii cantității de substanțe poluante evacuate în natură peste puterea acesteia de absorbție.

I. În legătură cu problema resurselor cercetarea economică din țara noastră se ocupă de aceasta sub cele trei mari aspecte:

a) aprecierea cantitativă, sau fizică, în dinamică, a rezervelor sigure, probabile și posibile de resurse pe cele două categorii — regenerabile și neregenerabile;

b) problema substituției resurselor de materii prime și energetice în perspectivă luînd în considerare tendințele progresului tehnic, mutațiile pe care le provoacă progresul tehnic în domeniul folosirii resurselor de materii prime și energetice;

c) evaluarea prin preț a resurselor naturale atrase în circuitul economic ținînd seama nu numai de valoarea-muncă, ci și de valoarea de întrebuințare a resurselor în prezent și în perspectivă, de volumul în creștere a cheltuielilor pentru reproducerea resurselor (cînd este vorba de cele regenerabile) sau de volumul crescînd al cheltuielilor cerute de cercetare și de introducerea tehnicii noi pentru substituție cînd este vorba de resurse neregenerabile. Evaluarea cît mai corectă a resurselor are o importanță nu atît teoretică în sine, ci mai cu seamă practică pentru înlăturarea risipei de resurse în pro-

cesele economice (de producție și de consum), pentru exploatarea rațională a acestora, ș.a.

Faptul că în general consumurile specifice în producție a materiilor prime și a resurselor energetice sînt încă mari, că factorul de recuperare a multor resurse minerale este foarte mic, că se face o mare risipă de combustibili și de alte resurse în întregul circuit economic tocmai la acele resurse care în perspectivă se vor împușina tot mai mult, se datorește tocmai situației că prețurile se stabilesc doar pe baza valorii muncă curente. Aplicarea rentei diferențiale la evaluarea resurselor în condițiile socialismului în cadrul planului optim nu poate rezolva problema. Totuși se poate aplica renta de monopol — așa cum a fost concepută de Marx — ținînd seama însă de specificul categoriilor de resurse menționate (regenerabile și neregenerabile), precum și de evoluția rezervelor și a cheltuielilor pentru reproducerea sau pentru substituția resurselor.

În problema resurselor cercetarea economică din România a elaborat multe studii utile pentru dezvoltarea teoriei și orientarea practicii economice de planificare, prognozare și decizie din care unele au fost deja publicate iar altele se afla în pregătire pentru publicare. Relevăm doar două aspecte:

1. pe baza cercetărilor efectuate au fost reasezate prețurile unor resurse printre care, în primul rînd, cele energetice în care s-a luat în considerare valoarea de întrebuințare, situația lor tot mai deficitară, precum și cheltuielile viitoare, suplimentare de prospecțiuni geologice și de substituție. Aceasta contribuie în mod evident la raționalizarea consumului de gaz metan și de petrol în economia noastră;

2. în România reproducerea unei resurse cum este aceea a pămîntului pentru agricultură, devine o chestiune foarte importantă. De aceea, în calculul de eficiență a investițiilor intră și prețul pămîntului diferențiat pe zone de fertilitate, așa încît întreprinderile, pe de o parte, evită să ocupe terenurile cele mai bune, iar pe de altă parte ele sînt stimulate să dea în circuitul agricol alte terenuri pe care le amenajează în mod special.

II. În legătură cu problema condițiilor de mediu cercetarea economică din România ar trebui să se ocupe de următoarele aspecte teoretice cu aplicații în practica economică:

a) definierea, geneza și modalități de soluționare a contradicției dintre creșterea economică și deteriorarea mediului înconjurător ca urmare a solicitării factorilor de mediu biologici și nebiologici și ca urmare a creșterii gradului de poluare;

b) rolul noilor tehnologii și problema pîrghiilor economice pentru stimularea aplicării lor atît în scopul substituției resurselor și factorilor de producție cît și în scopul reducerii gradului de poluare pe care îl au procesele de producție și de consum;

c) problema externalităților sau a efectelor directe și indirecte pe care le aduce poluarea în economie. Este vorba, pe de o parte, de evaluarea daunelor provocate de un producător altor producători și consumatori, sau factorilor de mediu de interes public (aer, apă etc.), iar, pe de altă parte de evaluarea rezultatelor economice și sociale ce ar avea loc prin înlăturarea tehnologiilor poluante și adoptarea altora noi, nepoluante.

Aici se ridică numeroase întrebări la care trebuie date răspunsuri:

● cine trebuie să suporte cheltuielile de protecție a mediului înconjurător : întreprinderile producătoare, consumatorii produselor poluante sau statul socialist prin buget ?

● ce efecte asupra sporirii volumului producției, asupra indicatorilor economici sintetici (ca de ex. venitul național sau produsul național global), ca și asupra prețurilor produselor la nivel microeconomic și macroeconomic pot avea : pe de o parte, dezvoltarea activității de protecție a mediului înconjurător prin crearea unor ramuri de producție specializate în acest domeniu, iar pe de altă parte, efectuarea unor cheltuieli de protecție a mediului.

Asemenea chestiuni sînt complicate. O parte din ele sînt deja clarificate și cuantificate aplicînd analiza input-output precum și teoria sistemelor.

Lacul de acumulare „Izvorul Muntelui” : parte integrantă a echilibrului ecologic din zona Bicăzului.

Un mecanism cit mai eficient de planificare în domeniul protecției mediului

PROBLEMELE generate de protecția mediului înconjurător devenind atît de complexe, rezolvarea lor corespunzătoare nu se poate face decît în mod unitar și coordonat în care să se cuprindă principalele obiective privind supravegherea, prevenirea și combaterea degradării mediului, eforturile financiare pe care le reclamă aceste acțiuni, precum și efectele economice, sociale și ecologice pe care le generează atît degradarea mediului cît și acțiunile întreprinse de societate.

În ultimul timp au fost inițiate numeroase acțiuni împotriva poluării și degradării mediului. Totodată, pe baza sarcinilor prevăzute de documentele celui de-al XI-lea Congres al P.C.R. privind protecția mediului înconjurător au fost luate măsuri importante pe linia perfecționării sistemului de planificare, dînd acestor probleme o mai mare amploare și situîndu-le pe un loc mult îmbunătățit în ce privește ordinea priorităților în comparație cu anii anteriori.

Perfecționările aduse în această privință vizează îndeosebi următoarele direcții mai importante :

A. Cuprinderea, începînd din 1976 în planul unic de dezvoltare economică și socială a țării în capitole distincte, a principalelor obiective nominalizate care privesc protecția mediu-

lui înconjurător și pe factori de mediu vizați a fi protejați (aer, apă, sol, subsol, floră, faună, așezări umane), după cum urmează :

a) **cheltuieli de investiții** pentru protecția mediului înconjurător în mod separat la obiective economico-sociale existente și la obiective noi, pe structuri de investiții cu precizarea termenelor de dare în funcțiune și a efectelor sociale și economice ale investițiilor (protecția sănătății oamenilor, eliminarea sau diminuarea pagubelor materiale, recuperarea și valorificarea substanțelor poluante utilizabile) ;

b) **cheltuieli de exploatare, întreținere și reparații** pentru instalații, utilaje, sisteme și alte lucrări destinate protecției mediului, distinct pe obiective existente în funcțiune și pe obiective ce urmează a fi date în funcțiune, pe factori de mediu, efectele asupra naturii, calității și cantității agenților poluanți asupra cărora se acționează, volumul cheltuielilor pe categorii și efectele sociale și economice ale cheltuielilor ;

c) **cheltuieli necesare privind producerea de instalații, utilaje, dispozitive și aparate de protecție a mediului înconjurător**, separat pe fiecare din aceste categorii în parte și pe uzine producătoare ;

d) **obiectivele și temele de cercetare științifică și dezvoltare**, separat pentru obiective în funcțiune și pentru obiective ce vor fi nou construite, cu specificarea scopului, efortului financiar și efectelor economice și sociale ale cercetării.

B. Centralizarea și formularea sub forma unor **programe speciale unitare** a tuturor acestor obiective pentru a sublinia în plus importanța și a acorda prioritate problemelor privind protecția mediului înconjurător. În aceste împrejurări a fost elaborat și adoptat **Programul național privind protecția mediului înconjurător** care își propune să realizeze două mari obiective :

a) să contribuie la realizarea unor condiții optime de viață, la **îmbunătățirea calității vieții** și a stării de sănătate a populației ;

b) să contribuie la **diminuarea și înlăturarea pagubelor din economie** din cauza poluării și a degradării unor factori de mediu, precum și la recuperarea substanțelor poluante reziduale utilizabile în economie.

Pentru cîincinalul 1976—1980 Programul național pune în evidență următoarele sarcini importante care revin organelor centrale și locale ale administrației de stat pentru protecția și ameliorarea calității factorilor de mediu :

● înfăptuirea unui volum sporit de investiții privind instalațiile, utilajele și dispozitivele de protecție a mediului atît pentru obiectivele economico-sociale existente, cît și pentru obiectivele ce urmează a se construi ;

● realizarea unei exploatare eficiente a sistemelor de protecție a mediului ;

● dezvoltarea cercetării științifice și tehnologice în domeniul protecției mediului ;

● pregătirea, formarea și specializarea cadrelor pentru protecția mediului înconjurător ;

● dezvoltarea cooperării internaționale științifice, tehnice și economice privind protecția mediului înconjurător.

Potrivit calculelor efectuate, pentru îndeplinirea acestor sarcini vor fi necesare în perioada 1976—1980 însemnate fonduri materiale și financiare.

Ceea ce stă în atenția organelor de specialitate din domeniul protecției mediului înconjurător, spre soluționare, sînt nu numai problemele tehnice, economice și organizatorice ridicate de realizarea cantitativă și calitativă a acestor sarcini deosebit de mari, ci și o serie de probleme specifice, printre care menționăm două :

a) În primul rînd apare necesitatea ca studiile, proiectele ca și realizarea practică a obiectivelor noi, precum și a celor reconstruite să ia în considerare în toate cazurile posibilitățile influențării sau degradării mediului înconjurător ce ar putea să apară ca urmare a amplasării sau funcționării necorespunzătoare a acestor obiective. De asemenea, să ia în considerare efectele negative pe care le-ar putea avea exploatarea nerățională a unor resurse ca și emanațiile reziduurilor poluante asupra solului, plantelor, vieții acvatice, pădurilor sau populației, ceea ce ar însemna pagube mari aduse economiei și vieții sociale *).

b) În al doilea rînd este vorba de dezvoltarea și orientarea cercetării științifice și tehnologice în vederea realizării unor

tehnologii, utilaje și instalații nepoluante; realizarea unor mijloace tehnice care să fie folosite la protecția și curățarea mediului; recuperarea rezidurilor poluante în vederea utilizării lor în economie; prevenirea fenomenelor de degradare a factorilor de mediu ș.a. **).

În afara acestui program un rol însemnat în protecția mediului înconjurător îl au și Programul național de conservare și gospodărire rațională a pădurilor, precum și Programul național de amenajare a bazinelor hidrografice și de folosire complexă a apelor. În legătură cu acestea subliniem că pentru următorii 25—30 de ani numai pentru realizarea programului de amenajare a bazinelor hidrografice și folosirea complexă a apelor se prevăd investiții de circa 1 000 miliarde lei. Această sumă este de 2,7 ori mai mare decât venitul național al României realizat în anul 1975 sau de 1,6 ori mai mare decât venitul național planificat pentru anul 1980.

Evident, acestea constituie un efort deosebit din partea economiei României. El trebuie însă făcut întrucât are menirea de a înlătura calamitățile naturale, de a proteja solul împotriva degradării, de a stabiliza debitele de apă ale riurilor, de a realiza cu acest prilej programul de irigații și cel hidroenergetic.

La o serie de obiective economice și sociale s-au constatat unele neajunsuri, în special în ce privește nerealizarea parametrilor proiectați la utilajele și instalațiile de purificare a gazelor și a apelor, nerespectarea termenelor de dare în funcțiune a obiectivelor de protecție a mediului înconjurător, realizarea unui consum mare de apă etc. În urma analizelor efectuate, s-a adoptat un program special de măsuri care are menirea de a înlătura aceste aspecte negative prin realizarea următoarelor sarcini importante:

1. executarea lucrărilor pentru asigurarea funcționării la

nivelul parametrilor proiectați a tuturor instalațiilor existente de epurare a apelor reziduale și de purificare a aerului;

2. punerea în funcțiune a instalațiilor de protecție a mediului odată cu darea în exploatare a obiectivului de investiție respectiv;

3. executarea lucrărilor necesare pentru dotarea unităților cu sisteme de supraveghere a mediului, în special a calității aerului și a apei, pentru zonele marilor platforme industriale, concepute astfel încât să se încadreze într-un sistem unitar de supraveghere pe teritoriul întregii țări;

4. extinderea recirculării apelor reziduale, recurgându-se cât mai puțin la resursele de apă proaspătă;

5. intensificarea cercetărilor pentru găsirea și aplicarea de soluții originale, atât pentru tehnologii de reținere sau distrugere a poluanților de la sursă cât și pentru elaborarea unor tehnologii industriale cât mai puțin poluante.

Acestea sînt principalele obiective și instrumente cu care operează planificarea protecției mediului înconjurător din România. Totuși, există încă numeroase probleme metodologice și de organizare pe care le au în vedere, în continuare, organele de specialitate din România cum sînt cele referitoare la elaborarea unui sistem de indicatori de planificare și statistici, realizarea unui sistem informațional și de control operativ și eficient, ca și perfecționarea sistemului de normative privind protecția mediului înconjurător.

dr. Aurel IANCU

Institutul de cercetări economice

*) Vezi. M. Nicolau. Protecția mediului înconjurător în țara noastră, în Era socialistă, nr. 23/1974, p. 30.

**) Ibidem.

ELEMENTE DE TEORIA ȘI PRACTICA NEGOCIERILOR COMERCIALE

(Urmare din pag. 17)

Între metodele tradiționale rolul cel mai important revine negocierilor. Multe definiții ale diplomației subliniază asocierea inseparabilă dintre diplomație și negocieri considerându-le nucleul acesteia⁵⁾. Negocierile includ toate posibilitățile de discuții, meditații, întâlniri, conferințe, oficii și alte legături directe și indirecte între părți, cu scopul de a se ajunge la cel mai apropiat punct posibil al înțelegerii dorite, prin străduința simultană a părților.

Negocierile comerciale includ toate posibilitățile de discuții privind schimburile comerciale — stabilesc condițiile negoțului, cuprind perioade de gândire și chibzuială asupra condițiilor comerciale, întâlniri organizate special, prezentări de mărfuri sau servicii ce se propun ca obiect al schimburilor preconizate (țirguri, expoziții cu sau fără vânzare, vizite pe diferite piețe, în întreprinderi etc.), conferințe de specialitate, consfătuiri între experți specialiști pe categorii de mărfuri și servicii, în scopul de a se realiza schimburi reciproc avantajoase pentru participanți, respectându-se principiile fundamentale ale relațiilor echitabile între state.

Desfășurarea negocierilor se delimitează în etape, care uneori cuprind întreruperi, perioade de punere la punct a produselor pentru a satisface cererile partenerilor în așa fel încât dialogul părților să concretizeze treptat punctele de înțelegere și înțelegerea însăși în timp util pentru participanții la tranzacții.

Delimitarea categoriilor din cuprinsul conceptului de negociere, duce la identificarea — prin sistematizarea desfășurării acțiunii tranzacționale — a trei faze de negociere ce se succed și o fază ce subzistă paralel precedând, fiind concomitent și regăsindu-se ulterior momentului de încheiere a înțelegerilor.

Cercelătorii moderni ai procesului de negociere dintre care îi menționăm în mod deosebit pe Arthur Lall⁶⁾, Fred Charles Iklé⁷⁾ și Mircea Malița⁸⁾ au delimitat patru faze de desfășurare a acestuia. În cadrul complex în care se desfășoară astăzi negocierea comercială pe plan internațional, ca metodă a diplomației în domeniul economic, constatăm valabilitatea aceleiași delimitări, particularizările fiind specifice nu procesului în sine, ci aspectelor caracteristice ale unor tranzacții.

Prenegocierea ca primă fază de desfășurare a oricărei negocieri începe odată cu prima discuție sau comunicare scrisă între parteneri în cuprinsul căreia viitorii parteneri de tranzacție își declară interesul și se încheie în momentul în care se produce angajarea formală a părților. Această fază include discuții, dez-

bateri, schimburi de păreri, convorbiri, reconsiderări mai mici sau mai mari ale pozițiilor, eventuale compromisuri în sensul pregătirii unei înțelegeri reciproc convenabile sau cel puțin reciproc acceptabile.

Negocierea propriu-zisă, începe în momentul producerii angajamentului formal, al părților, urmărindu-se atent de fiecare parte angajată, un scop bine determinat și în același timp realizarea sau satisfacerea interesului comun și avantajului reciproc al părților.

Postnegocierea, începe în momentul apariției actului scris discutându-se formulările amănunțit, precizându-se punctele de interes pentru definitivarea scrisă a esenței discuțiilor purtate, pentru redactarea definitivă a textului înțelegerii în accepțiunea participanților la tranzacție.

Protonegocierea considerată de Mircea Malița ca a patra fază a negocierilor, cadru permanent ce reprezintă desfășurarea continuă a relațiilor între partenerii internaționali, acordarea permanentă a intereselor lor generale, armonizarea atitudinilor, interacțiunea continuă în convorbiri neoficiale, presă, publicații, acorduri și înțelegeri între state, înțelegerii tacite prin interpretări ale atitudinilor reprezentanților statelor în diverse domenii de relații internaționale.

Protonegocierea poate juca un rol deosebit de mare în realizarea sau ratarea unor negocieri comerciale.

Interpretind fazele de desfășurare a negocierilor în comerțul exterior pe baza experienței și tipizării operațiunilor specifice considerăm că negocierea comercială își obține de obicei cadrul de existență în momentul înfiripării relațiilor diplomatice între state și se concretizează prin acorduri și înțelegerii materializându-se pe ramuri de activitate și apoi pe produse sau servicii în contracte comerciale.

⁵⁾ În *Traité* complet de diplomatie, editat la Paris în anul 1803, Guillaume de Garden a dat următoarea definiție: „Diplomația este știința raporturilor și intereselor respective ale statelor sau arta de a concilia interesele popoarelor între ele; într-un sens mai restrins, știința sau arta negocierilor; ...”, este de remarcă că în anul 1855 „Ghidul diplomatic” dăduse cam aceeași definire diplomației (pare că ideea ar fi putut chiar să fie preluată, respectiv „într-un sens mai restrins, știința sau arta negocierilor”. Se mai menționează o idee asemănătoare în Dicționarul Oxford, în care diplomația este delimitată a fi „conducerea relațiilor internaționale prin negocieri”. Marea Enciclopedie sovietică menționează o definiție în care include: „În sensul îngust al cuvântului, diplomația înseamnă arta ducerii tratatelor și încheierea tratatelor între state”.

⁶⁾ Arthur Lall, *Modern International Negotiation, Principles and Practice*, New York, Columbia University Press, 1966.

⁷⁾ Fred Charles Iklé, *How nations negotiate*, New York, Harper, 1964.

⁸⁾ Mircea Malița — *Teoria și practica negocierilor*, Editura politică, București, 1972.

CONVORBIRI ECONOMICE

CU

Gérard F. BAUER

președintele Oficiului elvețian
de expansiune comercială

„NE ÎNDREPTĂM ÎN MOD CERT CĂTRE O NOUĂ ORDINE ECONOMICĂ MONDIALĂ”

— În conferința ținută la sediul A.D.I.R.I. v-ați exprimat opinia că „ne îndreptăm în mod cert către o nouă ordine economică mondială, care va tinde spre o reechilibrare generală a relațiilor internaționale”...

— Faptul mi se pare evident. Instituțiile și relațiile economice de până acum au fost în fapt modelate pe baza evenimentelor politico-militare din perioada 1939—1945. În prezent, din diferite motive, între care în special ascensiunea extraordinară a „lumii a treia”, vizibilă la O.N.U., trebuie să se țină seama de țările în curs de dezvoltare și să se realizeze împreună cu acestea o reechilibrare a relațiilor lor economice cu țările industrializate. Mi se pare că, pe acest plan, țările europene au vederi relativ apropiate asupra tipului de relații cu țările „lumii a treia”. Astfel, mi-a făcut impresia că în materie de stabilitate (sau de relativă stabilitate) a prețurilor materiilor prime avem vederi relativ analoge în privința obiectivelor de atins, dacă nu și asupra metodelor de utilizat.

În ceea ce privește continentul nostru, sint convins că promovarea relațiilor economice între țările Europei de Est și de Vest, prevăzută în Actul final al Conferinței de la Helsinki, este utilă și necesară din punctul de vedere al prosperității popoarelor respective. În același timp am convingerea că orice dezvoltare a relațiilor economice pe o bază echilibrată este o contribuție la cauza păcii.

Am fost foarte onorat să țin conferința despre care ați amintit în fosta reședință a unui ministru de externe atît de eminent cum a fost Nicolae Titulescu. Din păcate previziunile sale, un model de luciditate, n-au fost ascultate așa cum ar fi trebuit. Păstrez despre Titulescu imaginea unui om cu însușiri remarcabile.

● Ați vizitat Tîrgul internațional de la București, la care și Elveția a participat cu un interesant pavilion. Cum apreciați participarea românească la Tîrg ?

— Am putut să constat dezvoltarea și diversificarea producției industriale românești, care a realizat un salt foarte interesant înainte și din punct de vedere al calității. Am putut remarca in-

cheierea a numeroase acorduri între țări din Est și din Vest, privind atît schimburile de mărfuri, cit și cooperarea industrială. Am constatat cu satisfacție că pe lîngă o serie de livrări tradiționale ale Elveției în România, în special sub formă de echipament industrial, există un număr de exemple de cooperare între industriile din România și Elveția, pentru care putem să ne declarăm satisfăcuți. Dar sint încă multe lucruri care ar putea fi realizate. În acest sens cred că ar fi utilă o vizită în lunile următoare a unei misiuni românești în Elveția, pentru a identifica noi perspective de dezvoltare a relațiilor noastre.

● Aș dori să vă întreb în calitatea dv. de membru al Consiliului elvețian al științei, cum se realizează în Elveția legătura, atît de necesară pretutindeni, între cercetare, producție și învățămînt.

— Cercetarea orientată, în special cercetarea economic orientată, adică cea care este destinată dezvoltării economiei este realizată de către întreprinderi sau grupuri de întreprinderi, citeodată de ramuri industriale, care creează în cadrul lor un centru comunitar de cercetare. Aceste centre de cercetări comunitare dezvoltă ceea ce numim cercetarea de mare risc, pe care întreprinderile individuale nu au dorința sau nu sint în măsură să o ducă la bun sfîrșit. Există deci o stimulare, aș spune chiar o concurență, dar și o diviziune a muncii în ce privește obiectivele cercetării economice orientate între centrele de cercetări comunitare ale ramurilor (ca cele ale industriei ceasurilor sau cel al industriei constructoare de mașini de la Școala politehnică federală din Zürich) și centrele de cercetări de care dispun majoritatea întreprinderilor mari și mijlocii elvețiene.

De fapt, nu există o compartimentare între învățămînt, cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă. Aceste tipuri diferite de cercetare se deosebesc în general prin obiectul lor și prin locul în care se efectuează. Dar foarte adesea cadre didactice din învățămîntul superior sprijină, cooperează activ, chiar conduc cercetări nu numai fundamentale, ci și aplicative, punindu-se astfel la dispoziția unei anumite teme de cercetare. De asemenea, adeseori industria încredințează unui institut de cercetări universitar sau al Școlii politehnice federale o temă concretă de cercetare. În consecință, distincțiile pe care le făceam la început nu sint dogmatice, rigide. Lucrurile sint mult mai transparente și mai susceptibile de osmoză decît rezultă din

definiții. Cercetarea fundamentală conduce în multe cazuri la cercetarea aplicativă, după cum nu este deloc exclus de a vedea o cercetare aplicativă conducînd subit la o descoperire cu caracter fundamental.

● Am înțeles că activitatea dv. multilaterală a fost profund marcată de participarea la studiile unui grup de perspectivă animat de personalități cum au fost Gaston Berger sau Louis Armand...

— Din grupul respectiv, format în proporție de 90% din francezi, alături de filozofi, făceau parte industriași, rectori de universități. Louis Armand, a fost, de exemplu, primul om care a declarat cu vreo 30 de ani în urmă că într-o zi va apare o problemă a apei potabile. Îmi amintesc că atunci cînd el a declarat acest lucru în cadrul O.E.C.E., toți cei de față au ris, considerîndu-l o aberație. Louis Armand își dădea seama că pentru a fi realist trebuie întotdeauna să încerci să prevezi cu cîtiva ani înainte, pentru a nu fi depășit. Pentru că finalmente cei care vor să se afle în actualitate, dar care nu vor să prevadă pentru cîtiva ani înainte sint oameni care aparțin deja trecutului, în asemenea măsură s-a accelerat mersul evenimentelor. Prospectiva nu înseamnă numai reflecție sau numai cercetare, ea este un comportament, volitiv al individului. El nu se limitează să constate sau să prevadă un eveniment sau altul, ci se străduiește ca — în măsura în care consideră păgubitor un anumit aspect — să-i corecteze cursul cîtă vreme este încă timp. Oricine se poate înșela, dar cel care are cele mai mari șanse să se înșele și este cel mai puțin penalizat pentru aceasta este cel care nu prevede nimic. La prima vedere acest anonim nu are nici o responsabilitate, căci n-a prevăzut nimic. Dar într-o epocă de dezvoltare tehnologică rapidă cum este a noastră, previziunea este indispensabilă. Un om nu o poate face singur, trebuie să lucreze în echipă. Este o muncă care trebuie corectată, actualizată, permanent, prin reflecție și acțiune, cu un mare efort de luciditate. În Elveția sint tot mai numeroase întreprinderile și administrațiile publice (de exemplu, căile ferate) care realizează asemenea studii. Industria ceasurilor a întreprins unul acum zece ani. Previziunea respectivă s-a dovedit exactă în ce privește tendința (prevăzusem apariția ceasurilor electronice, de pildă). ne-am înșelat însă prin aceea că n-am acționat potrivit acestei tendințe, așa cum au făcut alte țări (ca de pildă S.U.A. și altele).

În prezent sîntem pe cale de a face un studiu prospectiv privind anul 1985, conștienți de faptul că există o marjă de 10—20% eroare. Dar în epoca noastră dacă vrem să fim responsabili de acțiunile noastre individuale și colective nu putem să ne mulțumim să rezolvăm problemele curente, căci ele sint totdeauna continuarea trecutului și pot compromite viitorul, după cum pot și să-l favorizeze.

Prospectiva nu este deloc o metodă teoretică, o metodă speculativă, așa cum s-a afirmat adeseori, ci este o metodă prin care ne străduim să evităm să fim dominați de evenimente, să fim la remorca evenimentelor, să nu fim total și orbește sclavii timpului care zboară și ai dezvoltării tehnologice.

Interviu de
Dinu DRAGOMIRESCU

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

TEORIILE occidentale despre monedă și funcțiile ei în economia unei țări s-au axat, mai ales după cel de-al doilea război mondial, pe explicarea politicii monetare, sau pe încercarea de a convinge să se aplice o anumită politică monetară.

În general, concepția caracterului obiectiv automat al mecanismelor monetare a dispărut din teoria și practica țărilor capitaliste. Emisiunea suplimentară de monedă s-a făcut și se face, în special, pentru acoperirea cheltuielilor excedentare ale statului, în majoritate în scopuri militare și sub presiunea monopolurilor — pe calea creditului — pentru a sluji în principal expansiunii lor.

Faptul că moneda are asigurată prin lege o valoare de schimb și de plată, precum și faptul că ea este administrată de o instituție centrală (banca de emisiune) special imputernicită și care dispune de o serie de instrumente monetare pentru intervenții directe și influențare a evoluției economiei țării respective, face posibil ca, pe plan intern, moneda să devină tot mai mult din simbol pentru marfa bani, un mijloc de circulație și de plată cu un curs forțat. Dezvoltarea creditului și deci a funcției de mijloc de plată a ușurat continua „dematerializare” a banilor. Aceasta însă nu a schimbat esența banilor, aceea de a concretiza un raport social, reprezentând echivalentul unei cantități de marfă, deci un raport social de producție.

Pe plan internațional, teza bani — aur, „marfa ca echivalent general” a rămas ca bază a diverselor forme de relații monetare și s-a păstrat chiar în condițiile instaurării etalonului aur — valute, pină în anul 1971 (încetarea

IDEEA UNUI „COȘ” DE MĂRFURI ÎN PROBLEMATICA REFORMEI SISTEMULUI MONETAR INTERNAȚIONAL

convertibilității în aur a dolarului (S.U.A.).

Generalizarea crizei monetare a accentuat instabilitățile economiilor capitaliste, ridicând probleme noi în fața teoreticienilor monetariști.

Printre numeroasele propuneri de reformă a Sistemului și a Fondului Monetar Internațional, pe lângă cele care vizau revenirea la etalonul marfă-aur, au fost reluate și puse în discuție, în forme noi, idei expuse încă înainte de război, privind crearea unei monede internaționale de rezervă formată dintr-un grup de materii prime¹⁾. Pe această linie, într-un studiu prezentat conferinței ONU pentru comerț și dezvoltare (UNCTAD) din 1964, Nicholas Kaldor, A.G. Hart și Jan Tinbergen, au susținut necesitatea creării unei monede internaționale de rezervă bazată pe un grup de materii prime²⁾. Autorii aveau în

vedere, pe de o parte, că deficitului balanței de plăți a S.U.A., va trebui „la un moment dat să i se pună capăt”, iar, pe de altă parte, că în perioada dintre anii 1952-1962, „a avut loc o creștere continuă a prețurilor bunurilor manufacturate și o scădere apreciabilă a prețurilor produselor primare”. Se sublinia deosebirea dintre propunerea lor de creare a unei monede internaționale de rezervă bazată pe un grup de materii prime și ideea ca fiecare monedă națională să aibă valoarea paritară fixă exprimată în mărfuri. Propunerea celor trei economiști viza crearea unei monede a Fondului Monetar Internațional, emisă pe bază de acoperire completă cu aur sau materii prime. Grupul de materii prime, cu pondere mare în comerțul mondial, trebuia să cuprindă pe acelea cu grad ridicat de standardizare și rezistență la depozitare. Rolul monedei era, exclusiv, de activ de rezervă. Ea putea fi deținută numai de băncile centrale. Avantajul principal era considerat de autori a fi „o schemă a stabilității prețurilor materiilor prime”, combinată cu „asigurarea unui venit constant care ar menține cererea de produse manufacturate...” cu efect multiplicator.

Țările dezvoltate industrial, și îndeosebi S.U.A., au opus un veto categoric acestor propuneri și, evident, politicile lor monetare au mers în sens contrar.

Măsurile luate de autoritățile S.U.A., sub stindardul „liberalizării forțelor pieței”, de creare a dublei piețe a aurului în 1968, de anulare a convertibilității în aur a dolarilor deținută de autoritățile monetare, de devalorizare a dolarului, de încurajare a adoptării de cursuri fluctuante, au dus la dezagregarea sistemului monetar internațional, la adâncirea crizei monetare, la inundarea

FIȘE

ILIE RĂMNICEANU

FINANTELE LOCALE

ÎN
REPUBLICA
SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

EDITURA DACIA

● Prin conținutul și modul de tratare, autorul se adresează unui cerc larg de cititori, lucrarea fiind utilă în primul rând celor care lucrează în aparatul

financiar din județe, municipii, orașe și comune. Reliefând rolul activ al finanțelor locale, în construcția socialistă, autorul extinde investigația asupra întregii sfere a relațiilor financiare pe plan local, în scopul găsirii celor mai eficiente modalități de a asigura participarea colectivităților locale cu întreaga lor capacitate la finanțarea producției socialiste lărgite, la consolidarea și dezvoltarea suprastructurii socialiste, de a asigura co-interesarea organelor locale în mobilizarea maximă a resurselor locale pentru acțiuni de interes obștesc. Situându-se pe pozițiile majorității economiștilor din țările socialiste, I. R. împărtășește ideea că finanțele socialiste îndeplinesc două funcții și anume: funcția de repartiție a produsului social și funcția de control asupra întregii activități economico-sociale, reușind să prezinte clar pentru cititori modul cum se realizează aceste funcții în mecanismul finanțelor locale. După părerea autorului, întregul mecanism financiar local trebuie să fie conceput și realizat de

asa manieră, încât să imprime dinamismul necesar în îndeplinirea sarcinilor de plan, să contribuie la realizarea echilibrului economic, la îndeplinirea ritmurilor și proporțiilor planificate.

Natura și structura ciclului cercetare-producție

● În articolul Șicșinosti structura na proessa izsledvane-proizvodstvo (Natura și structura ciclului cercetare-producție) publicat în revista Ikonomiceska Misal Nr. 8/1976, autorii E. Nikolov și V. Tenova subliniază complexitatea procesului examinat. În acest context, apariția ideii științifice, precum și crearea de cunoștințe științifice dobândesc o importanță primordială. Dar tot atât de importantă este și punerea la punct a produselor-etalon în vederea producției de serie, pentru verificarea parametrilor de producție în condiții industriale reale. Autorii examinează natura ciclului cercetare-producție ca pe un proces de transformare a cunoștințelor științifice care implică unitatea și diversitatea celor două procese care se in-

trepătrund continuu — cunoaștere și creație. În sfârșit, autorii dezvoltă teza macro- și microstructurii proceselor, stabilind, pe această bază, necesitatea aplicării nomenclaturii etapelor și a activităților de dirijare, planificare, organizare și evaluare a sarcinilor cuprinse în planul pentru știință și progres tehnic.

Jacques Attali: inflația — „accelerator” care frinează creșterea

● În articolul cu titlul sugestiv A bout de soufflé (Cu sufletul la gură), semnat în LE MONDE (4 sept. a.c.) de J. Attali, se propune, după analiza mecanismului inflației actuale din Occident, un mod nou de a aborda problemele actuale.

Inflația — spune J.A. — este frână sinucigașă. În afara firmelor mari și a unora mici, care mai pot să depășească „dificultățile respiratorii” ale sistemului grație aerului artificial al inflației, ansamblul economiei este pe cale de a se asfixia: nu se mai investește, nu se mai inovează

lumii cu dolari și la exacerbarea creării de lichiditate internațională pe calea creditului.

În această situație au reinviat discuțiile despre utilitatea creării unei monede de rezervă internațională bazată pe un grup de materii prime. Unul din adepții principali ai acestei teze, Albert G. Hart, a susținut-o într-un referat, în cadrul unei conferințe a economiștilor — organizată la Princeton — S.U.A. în septembrie 1975 — intitulat „A New Look at an Old Proposal” (O privire nouă la o propunere veche). Acest referat, completat și dezvoltat, a fost publicat în revista Institutului de economie mondială din Kiel¹⁾. Autorul susține că, „în loc să fie o piedică a tendințelor de inflație din cadrul fiecărei țări, sistemul (monetar) mondial pare că a evoluat spre o agenție care produce inflație” și că „acumularea de rezerve de către o țară în moneda altei țări va fi din ce în ce mai mult un generator de dezordine”. Hart mai subliniază că „sistemul monetar postbelic a funcționat tot timpul mai puțin satisfăcător pentru țările în curs de dezvoltare decât pentru țările industrializate”. Apreciind că în prezent se recurge la improvizatii pe termen scurt în loc să se creeze o structură nouă, corespunzătoare cerințelor actuale, autorul propune să se creeze o monedă internațională de rezervă — marfă. El este convins că prin adoptarea schemei monetare propuse „s-ar reduce mult instabilitatea piețelor produselor primare, atât pentru cumpărător cât și pentru vânzător”, reușindu-se astfel să se diminueze gravitatea ciclicității economiei și să se întărească capacitatea țărilor slab dezvoltate de a evolua pe calea industrializării.

În esență, propunerea lui Hart constă în emiterea de unități monetare pe baza unui „coș” de mărfuri. După formarea

stocului de mărfuri de rezervă, vânzările și cumpărările ar urma să se facă global pe „coș”. În acest fel, chiar dacă ar scădea prețul la una sau două mărfuri, prețul coșului s-ar menține aproximativ neschimbat în raport cu celelalte mărfuri. Pînă la crearea stocurilor din toate mărfurile componente ale „coșului”, Hart propune să nu se publice care sînt acestea și nici volumul stocului, iar după începerea funcționării, „ar fi de dorit să se înghețe celelalte surse de creare de rezerve”. S-ar putea astfel ajunge mai ușor la un acord pentru o formulă de „monedă internațională de rezervă-marfă” decât la acorduri pentru menținerea de prețuri limită pentru majoritatea materiilor prime, fie prin restricții de producție și vânzare, fie prin stocuri tampon pentru intervenții pe piață.

În măsura în care schema propusă pentru o monedă-marfă ca activ de rezervă corespunde aspirațiilor țărilor în curs de dezvoltare, toate inconvenientele rezultate din nereușita realizării acordurilor pe materii prime, devin argumente în favoarea creării ei. De aceea, susține Hart, economiștii monetariști ar trebui să-și consacre o bună parte a eforturilor lor, corelării problemelor materiilor prime cu cele din domeniul monetar.

Studiul prezentat de Albert G. Hart este mai concret decât propunerea din 1964, dar, după opinia noastră, nu ține seama decât parțial de destrămarea sistemului monetar internațional, de gravitatea fenomenelor inflaționiste și de decalajul dintre prețurile produselor primare și cele ale produselor industrializate cu fluctuații mari de preț pentru mărfurile din prima categorie. Or, tocmai în sprijinul lichidării decalajului și al stabilității trebuie orientată reorganizarea sistemului

monetar internațional, inclusiv adoptarea etalonului multimarfă. Nu ar fi suficient, credem să se creeze o monedă internațională de rezervă bazată pe un „coș de mărfuri”. Ar fi necesar ca, acest „coș de mărfuri” să reprezinte etalonul — „numerarul” — sistemului și toate monedele naționale să-și exprime valoarea în raport cu el, putindu-se astfel stabili parități echitabile între monede. Mărfurile din coș, cuprinzind pe cele mai reprezentative și cu pondere importantă în comerțul mondial, ar fi preferabil să includă și mărfuri industrializate, unele exprimate în unități de măsură standard, și să fie cantitativ astfel corelate încît menținerea prețurilor fixe să poată fi urmărită pentru fiecare marfă.

Este evident că un sistem monetar care să satisfacă cerințele, astăzi imperioase, ale unei noi ordini economice și politice internaționale, nu poate să nu-și propună înlăturarea oricăror elemente de favorizare a unei monede sau a alteia.

dr. Dorel OPRESCU

¹⁾ W.S. Jevons. „Money and the Mechanism of Exchange 1875”; Jan Goudrian. „How to stop Deflation”, Londra 1932; Benjamin Graham „Storage and Stability”, Londra 1937 și „World Commodities and World Currency”, New York 1944.

²⁾ Nicholas Kaldor, A.G. Hart and Jan Tinbergen „The case for an International Commodity Reserve Currency” — studiu supus conferinței UNCTAD, Geneva — martie-iunie, 1964.

³⁾ The case as of 1976 for International Commodity-Reserve Currency, in Weltwirtschaftlicher Archiv, caietul 1/1976.

nu se mai creează nici un loc de muncă și nici-o întreprindere. „Excesul de oxigen amenință săucidă bolnavul”.

După J. A. crearea unor impulsuri pentru investiții implică o nouă concepție economică, bazată pe următoarele trei principii: 1) a obține de la întregul sector privat să accepte — în afara cazului cînd se introduc inovații — o rată de rentabilitate mai scăzută; în fond, spune el, este scandalos ca atunci cînd toate veniturile din muncă sînt încadrate și „normate”, cele ale capitalului, profitul, rentele ș.a. să fie exceptate; formarea unui fond antiinflație, în care s-ar depune aproape totalitatea lichidităților create printr-o creștere a prețurilor superioară unei rate stabilite pe plan național și în descreștere anuală; profiturile acestea ar fi redată firmei care le-a creat, fie pentru a finanța o relansare selectivă a investiției, fie pentru a asigura indexarea sumelor obținute prin credit; 2) lărgirea sectorului public, descentralizînd decizia de investiție, pentru a o face selectivă, inovatoare, economică, garantînd un profit care să nu

fie mai mic decît cel mediu; 3) crearea printr-o planificare clară, a unor orientări noi, mai colective, pentru a oferi firmelor garanția unor venituri stabile în schimbul diminuării profiturilor lor imediate.

Apanajul realizării valorilor

● În lucrarea lor *Les implantations étrangères en France* (Implantările străine în Franța), publicată de editura Calmann-Lévy, 1976, 288 pagini, autorii — Michel Delapierre și Charles-Albert Michalet — efectuează un studiu minuțios al strategiilor desfășurate de filialele companiilor multinaționale instalate în Franța.

Beneficiind de accesul la un vast material documentar, în calitate lor de specialiști-consultanți pe lingă O.C.D.E., autorii evidențiază rolul strategic pe care-l au relațiile între societatea mamă și filialele sale, în cadrul fiecărui grup. Centrul de greutate al analizei lor cade asupra activității așa-numitor „fi-

liale-relee”, avînd misiunea de a desfășura o politică de penetrație comercială, care nu poate fi realizată — în condiții rentabile — numai pe calea exporturilor.

După opinia autorilor, generalizarea strategiei de „multinaționalizare” va conduce de la distincția actuală indigen-străin la o altă departajare: cea între locul de creare a unei valori și locul de realizare a acesteia. În timp ce primul loc va fi amplasat din ce în ce mai mult în zonele periferice, slab dezvoltate, ale lumii capitaliste, cel de al doilea ar urma să rămînă apanajul țărilor industrializate din America de Nord, Europa occidentală ș.a.

Furtuni amenințătoare ?

● Paul A. Samuelson comentează în *NEWSWEEK* (18 oct. 1976), sub titlul *Economic Jitters* (Indispoziții economice), imprejuraarea că mulți previzionști americani prezintă pentru crește-

FIȘE

rea reală a P.N.B. în ultimul trimestru al anului în curs și în viitor procentele mai scăzute decît cele pe care le avansaseră anterior. La întrebarea dacă S.U.A. se îndreaptă spre o nouă recesiune P.A.S. este categoric de părere că acest curs nu este inevitabil. — Este totuși dureros, afirmă el, că s-a permis ca relansarea economiei să fie frînăată într-un stadiu atât de timpuriu, dar încă nu este tîrziu să fie orientată cu băgare de seamă împotriva furtunilor amenințătoare. Consecvent credo-ului său economic, autorul consideră că ceea ce se cere acum „cînd cererea finală continuă să crească și înainte ca investițiile în uzine și echipament să fie subminate”, nu este altîo luptă împotriva inflației, cît o expansiune monetară și a creditului și o modestă întărire a stimulentei fiscale.

OBIECTIVE ȘI CĂI DE ÎNFĂPTUIRE A UNEI NOI ORDINI ECONOMICE ȘI POLITICE INTERNAȚIONALE (II)

DIFICULTĂȚILE cu care este confruntată în prezent economia capitalistă fac tot mai evidentă necesitatea unor reglementări — general acceptate — ale problemelor monetare, financiare, ale prețurilor produselor energetice și alimentare etc., etc., dar în ceea ce privește modalitățile, căile de schimbare a regulilor și practicilor de relații economice interstatale în vigoare în momentul de față, apar tendințe din cele mai diferite și contradictorii.

Se cuvine în primul rând a releva faptul că în literatura economică (inclusiv în unele rapoarte către Clubul de la Roma), chiar unele premise de la care se pornește în conceperea unor căi sau modalități de înfăptuire a unei noi ordini economice internaționale sînt eronate. Unii autori consideră că cele două tendințe caracteristice epocii contemporane: de adîncire a interdependenței economice dintre state și de afirmare a independenței naționale a tuturor statelor pe arena mondială, ar fi contradictorii, de unde trag concluzia că în procesul realizării unei noi ordini economice internaționale ar apare necesitatea renunțării la unele prerogative ale independenței și suveranității statelor.

Concomitența dezvoltării și a independenței

FENOMENUL adîncirii interdependențelor economice, caracteristic epocii noastre, este determinat de creșterea complementarității dintre state, de revoluția tehnico-științifică, de accelerarea fluxurilor economice internaționale, el dezvoltă cu tot mai multă acuitate necesitatea conceperii unor mecanisme monetare, financiare, de prețuri etc., reglementate la nivel planetar. Dar numai statele independente și suverane, conștiente de datoriile și drepturile lor, pot intra în relații de colaborare viabile, trainice, stabile. Orice încercare de diminuare a suveranității și independenței statelor ar submina însăși construcția unor mecanisme care să reglementeze cooperarea și colaborarea economică la nivel mondial pentru că ar limita capacitatea statelor de a-și asuma și de a onora responsabilități în cadrul unui edificiu eficient al cooperării, al unei noi ordini economice internaționale.

În zilele noastre nu se poate pune problema pentru state de a opta ori pentru dezvoltarea independentă a economiilor lor naționale ori pentru încadrarea lor activă în diviziunea internațională a muncii, întrucît între aceste două tendințe nu există contradicție, ele nu sînt alternative, ci factori ce acționează concomitent, răspunzînd unor

cerințe obiective care se intercondiționează reciproc. Problema este de a se găsi forme, căi, modalități practice, viabile, reciproc avantajoase, apte să stimuleze progresul economic și social al statelor suverane în condițiile participării lor eficiente la circuitul economic mondial, la diviziunea internațională a muncii.

Instaurarea unei noi ordini economice mondiale, caracterul profund revoluționar al acesteia (determinat de faptul că e menită să rezolve în interesul țărilor multitudinea de probleme decurgînd din revoluția tehnico-științifică, din exigențele de democratizare a relațiilor internaționale, din aspirația spre progres economico-social a tuturor popoarelor) fac necesară realizarea unei noi diviziuni internaționale a muncii, mai echitabile, mai raționale și bazeate pe cooperarea și colaborarea tuturor statelor în scopul progresului economic și al civilizației umane.

Baza economică a conflictelor dintre state poate fi eliminată

Diviziunea internațională actuală a muncii s-a conturat pe baza unor secole întregi de istorie colonială. Așa cum se arată în cel de al III-lea Raport al Clubului de la Roma elaborat sub conducerea lui Jan Tinbergen, laureat al premiului Nobel pentru economie, raport ce se discută în aceste zile la Alger statele industrializate azi au realizat creșterea lor economică datorită prelucrării unor materii prime și energetice ieftine, aduse din colonii ori din alte state mai puțin dezvoltate. Peste două treimi din producția de petrol a lumii nesocialiste sînt consumate în statele industrializate, iar din cele nouă minerale de importanță majoră (exclusiv petrolul) necesare pentru susținerea unei economii industriale, statele capitaliste consumă 70% din producția mondială.

Inechitatea actualei diviziuni internaționale a muncii este ilustrată de faptul că țările în curs de dezvoltare dispun de capacități industriale și de prelucrare înfime, ele producînd numai 7% din exporturile mondiale de produse industriale finite. Acțiunea foarfecelui prețurilor, a fluctuațiilor monetare, tarifare și taxelor discriminatorii sînt factori care contribuie direct și persistent la menținerea decalajelor economice dintre țările industrial dezvoltate și cele sărace.

Dependența economică a țărilor sărace față de cele bogate este consecința inevitabilă a unui sistem internațional desemnat de țările bogate să se ocupe în esență de rezolvarea propriilor lor probleme. O ilustrare a acțiunii nefaste

a foarfecelui prețurilor asupra economiei statelor mai puțin dezvoltate industriale reiese și din faptul că în urmă de 20 de ani un autoturism de teren putea fi cumpărat de un latino-american cu echivalentul a 124 de saci de cafea, iar astăzi necesită echivalentul a 344 de saci. O țară exportatoare de cauciuc putea achiziționa în 1960 cu 25 tone de produse 6 tractoare, iar azi numai 2 tractoare. „Criza actuală din economia mondială și din relațiile dintre națiuni este o criză a structurilor internaționale”, apreciază pe bună dreptate autorii celui de-al treilea raport al Clubului de la Roma. Mai departe, aceștia susțin că „nu numai că este nevoie co-virsitoare de schimbare, dar există, de asemenea, posibilități mai numeroase de a o organiza” și ajung la concluzia că „Trebuie o nouă ordine internațională pentru a împiedica un conflict deschis între bogații și săracii planetei...”

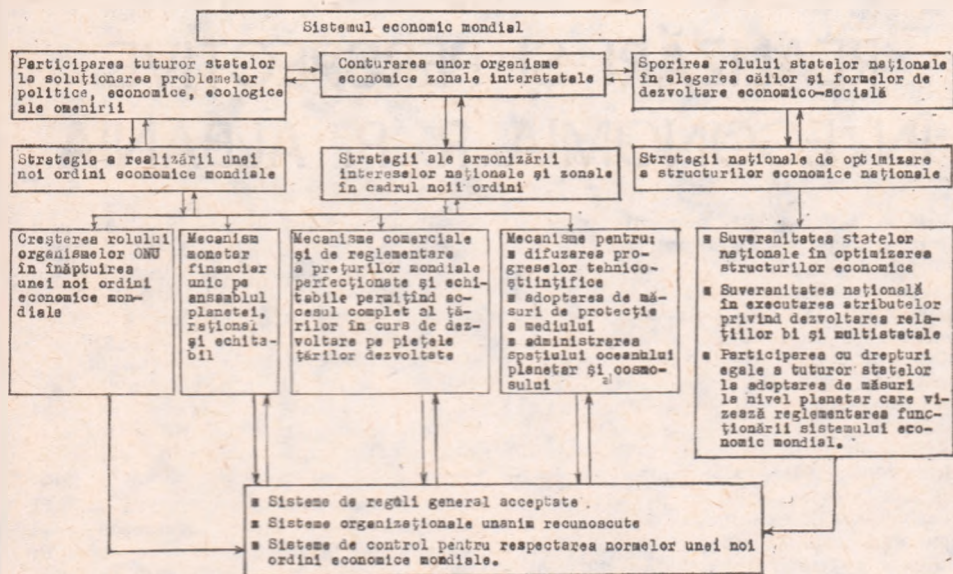
Contribuții deosebite aduce România la dezbaterile internaționale referitoare la conținutul și perspectivele înfăptuirii unei noi ordini economice și politice mondiale. Lucrările președintelui țării noastre, propunerile României din organismele internaționale, volumele de studii publicate la noi, articolele din presă, aprofundează cele mai diverse aspecte politice, economice, juridice ale procesului de modificare a ordinii economice mondiale.

Printre căile posibile de înfăptuire a schimbării ordinii economice și politice actuale am putea avansa ideea necesității adoptării unor strategii care să conducă la o nouă diviziune internațională a muncii, la conceperea unor structuri economice ale statelor care să fie adecvate cerințelor și exigențelor principale ale noii ordini economice internaționale. În felul acesta, structuri economice rațional concepute ale tuturor statelor s-ar putea încadra în mod echitabil și trainic în diviziunea mondială a muncii și s-ar putea elimina însăși baza economică a conflictelor dintre state.

Posibilitatea armonizării intereselor de perspectivă ale tuturor statelor în cadrul unei ordini internaționale noi, ar putea fi ilustrată prin schema din pag. 25, care încearcă să demonstreze corelațiile posibile ale structurilor economice naționale în cadrul sistemului economic mondial.

La promovarea schimbărilor necesare în relațiile economice internaționale și la acceptarea generală a Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor, își pot aduce contribuția toate statele, pe plan multilateral și bilateral, pentru că numai prin eforturile coerente ale întregii umanități se poate asigura schimbarea cursului evenimentelor și stimularea progresului economiei și al civilizației, eradicarea

Corelațiile sistemului economic mondial în cadrul unei noi ordini economice mondiale

conflictelor armate și realizarea unei coexistențe pașnice.

Sistemul economic mondial se caracterizează azi prin trei tendințe ce acționează concomitent:

1. **Aspirația tuturor statelor de a participa la soluționarea problemelor politice, economice, ecologice ale omenirii** ce decurg din adâncirea interdependențelor. Probleme în care sînt interesate toate statele ca: asigurarea unei creșteri economice echilibrate, atenuarea decalajelor, protejarea echilibrului mediului natural, accesul la resursele energetice și de materii prime, folosirea resurselor oceanului planetar și a spațiului cosmic, instaurarea unui sistem monetar financiar mondial echitabil, nu mai pot fi rezolvate decît prin cooperarea la nivel planetar a tuturor statelor.

Prof. T. Postolache, în studiul publicat în „Revista economică” nr. 39/1976, remarcă faptul că: „Au apărut crize planetare mondiale: criza ecologică, energetică și de materii prime, criza alimentară. În ce constă dimensiunea planetară a acestor crize? a) ele au un fond general, acela al raporturilor dintre om și natură; b) ele ridică probleme stringente în fața întregii comunități mondiale; c) soluționarea lor presupune participarea tuturor statelor. Dar, trebuie subliniat că toate aceste crize se datoresc, înainte de toate tipului de creștere economică instaurat de capitalism, și mai ales sistemului de funcționare a economiei mondiale după canoanele imperialismului”. Și datorită complexității și profunzimii lor, datorită noilor condiții internaționale, aceste crize nu pot fi rezolvate decît prin participarea — cu drepturi egale și suverane — a tuturor statelor, printr-o amplă cooperare și corelare a eforturilor la nivel planetar.

2. O altă tendință caracteristică ultimelor decenii este **conturarea unor organisme economice zonale interstatale** care a fost determinată de — și la rîndul ei determinată — apariția unor probleme comune la nivel zonal ce se rezolvă prin participarea directă și suverană a statelor naționale componente ale organismelor respective. În perspectiva înfăptuirii unei noi ordini economice mondiale rezolvarea la nivel

zonal a unor probleme nu trebuie să contrapună interesele zonale celor comune, ale întregii omeniri și nici să impună statelor membre rezolvări ce nu concordă cu propriile lor programe, exigențe și interese.

3. Tendința mondializării problemelor mari și acute ale omenirii, concomitent cu accentuarea preocupărilor de organizare zonală, face să crească tot mai mult importanța rezolvării problemelor specifice economico-sociale ale fiecărei țări prin **sporirea rolului statelor naționale**, prin recunoașterea și respectarea dreptului fiecărui stat de a-și alege și decide singur calea, formele și metodele dezvoltării economico-sociale proprii.

Strategii de armonizare a intereselor naționale, zonale, mondiale

REZOLVAREA multilelor categorii de probleme cu care este confruntată contemporaneitatea impune adoptarea — atît la nivelul fiecărei țări, la cel al organismelor zonale cît și la nivel mondial — a unor strategii bazate pe exigențele și principiile de relații ce stau la baza înfăptuirii unei noi ordini economice mondiale. Pentru generația noastră apare ca o înaltă responsabilitate istorică față de destinul însuși al omenirii, găsirea soluțiilor de armonizare a intereselor la nivel planetar. Realizarea coerenței de interese a tuturor statelor este posibilă dacă se ține seama de specificitatea structurilor complexelor economice statale, dacă se respectă răspunderea fiecărui stat în privința orientării judicioase și raționale a structurilor economice naționale, și dacă sînt stimulate eforturile proprii ale țărilor sărace pentru asigurarea cu produse esențiale necesare satisfacerii cerințelor de bază ale populației și pentru specializarea în domeniile în care doresc și în cele în care dispun de resurse naturale, capacități de producție și experiență, de avantaje specifice geografice sau de priorități tehnico-științifice. În condițiile unei noi ordini economice mondiale crește rolul

fiecărui stat în orientarea profilului specific al structurilor complexului economic național de așa manieră încît să permită articularea fiecărei economii naționale în sistemul economic mondial, cu ceea ce are mai specific și valoros, iar noua diviziune internațională a muncii, noile complementarități vor face ca fiecare complex economic național să fie la fel de util altora pe cît de utile îi sînt schimburile cu celelalte. În felul acesta complementaritățile dintre state ar putea contribui la înflorirea economică a fiecărei țări în parte și, în același timp, ar stimula progresul economic al tuturor statelor lumii. Este evident că atît în procesul elaborării strategiilor de optimizare a structurilor economice ale complexelor naționale cît și în cel de elaborare a strategiilor de armonizare zonale și mai ales de concepere a strategiei de înfăptuire a unei noi ordini mondiale apare ca obiectiv și vital necesară participarea cu drepturi egale și depline a tuturor statelor naționale suverane și independente, singurele reprezentante ale popoarelor respective care pot exprima dorințele și aspirațiile acestora și le pot angaja responsabil în armonizarea intereselor specifice proprii cu cele comune ale omenirii.

Dacă regulile și principiile relațiilor interstatale caracteristice noii ordini economice și politice mondiale au întrunit consensul statelor membre ale O.N.U., acum apare de stringentă actualitate problema mijloacelor organizaționale necesare adoptării măsurilor preconizate.

1. În primul rînd, apare necesară creșterea rolului mecanismului și a organismelor O.N.U. în înfăptuirea unei noi ordini economice și politice internaționale. În această privință, țara noastră a prezentat numeroase propuneri menite să contribuie la sporirea importanței și eficienței activității organismelor O.N.U.

2. Crearea unui mecanism monetar-financiar (unic pe ansamblul planetei) sănătos, rațional și echitabil ar putea contribui la instaurarea unui climat de încredere reciprocă, de stabilitate și de frinare a inflației, a speculațiilor și a perturbărilor de pe piața monetar-financiară. Acum, cînd sistemul monetar și financiar occidental s-a dovedit incapabil să asigure o funcționare echilibrată a mecanismelor sale, cînd efectele perturbărilor și crizelor sale se răsfrîng în mai mare sau mai mică măsură asupra circuitului economic mondial și în consecință asupra economiei tuturor statelor, această exigență dobîndește o acuitate deosebită.

3. Formarea unor mecanisme comerciale perfecționate și echitabile de reglementare a preferințelor mondiale care să asigure accesul liber și complex al tuturor țărilor la piețele de produse industriale și de materii prime ar putea aduce o contribuție deosebită la accelerarea schimburilor economice internaționale și la generalizarea progresului economic.

4. Pericolele ce decurg din perturbarea echilibrului naturii, din cursa accelerată a înarmărilor, din adîncirea decalajelor fac tot mai acută necesitatea creării unor mecanisme specializate menite să asigure: a) difuzarea largă și rapidă a progreselor știin-

țifice și tehnice, b) adoptarea de măsuri eficiente pentru protecția mediului, c) administrarea comună a oceanului planetar și a cosmosului și interzicerea utilizării lor în scopuri militare.

Toate acestea ar trebui să se bazeze pe conceperea și realizarea unor Sisteme de reguli general acceptate de state, pe Sisteme organizaționale unanim recunoscute de toate statele lumii. Faza actuală, caracterizată prin eforturile pentru definirea conținutului unei ordini economice mondiale echitabile și raționale, pentru imaginarea căilor și metodelor de transpunere în realitate a principiilor echitabile de relații inter-statale, nu permite decât să se aprecieze că, pe măsura realizării unor mecanisme de corelare a intereselor tuturor statelor, vor putea fi concepute și anumite Sisteme de control asupra respectării normelor unei noi ordini economice și politice mondiale.

Profunde transformări revoluționare ce au loc în ultimele decenii ale secolului nostru demonstrează importanța hotărâtoare dobândită de faptul că în procesul de creștere a rolului statelor naționale se afirmă:

—suveranitatea statelor naționale în optimizarea structurilor economice, în elaborarea planurilor proprii de dezvoltare pe termen scurt și îndelungat a fiecărui complex economic național;

—năzuința de dobândire a deplinei suveranități naționale a statelor în exercitarea atributelor privind proiectarea dezvoltării relațiilor lor bi- și multilaterale;

—exigențele de participare cu drepturi egale a tuturor statelor la adoptarea de măsuri la nivel planetar care vizează reglementarea funcționării sistemului economic mondial.

AMPIOAREA CRESCÎNDĂ a discuțiilor despre viitor, a dezbaterilor despre necesitatea schimbării ordinii economice mondiale sînt semne ale dezvoltării conștiinței de sine a omenirii în ansamblul său, a conștiinței finalității sistemului economic mondial. De asemenea, gradul actual și perspectivele de dezvoltare a științei și tehnicii, ale civilizației ne îndreptățesc să considerăm că omenirea este în măsură să devină mai realistă și mai aptă, să respecte principiile etice raționale deplin acceptabile și să conceapă planuri, strategii de dezvoltare economico-socială, să realizeze o coerență de eforturi a tuturor statelor pentru realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

În vremurile noastre și cu atît mai mult în viitor țelurile nobile, umaniste, stimulative și creatoare vor trebui să dobîndească puterea de a domina impulsurile belicoase ale concurenței și ale subordonării prin forță, vor trebui să imprime în spiritul oamenilor virtutea de a schimba în bine cursul evenimentelor, de a le orienta în direcția realizării unei păci trainice, a unui climat de înțelegere și cooperare între toate statele lumii pentru asigurarea progresului economico-social general.

dr. Maria D. POPESCU

REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE ÎN ECONOMIA R. P. ALBANIA

ÎN ACESTE ZILE poporul albanez se pregătește pentru dezbaterile, în înalțul for al celui de-al VII-lea Congres al Partidului Muncii din R.P. Albania. a problemelor și perspectivelor sociale, politice și economice ale următoarei etape în construirea socialismului din patria sa, respectiv perioada celui de-al șaselea cincinal (1976—1980). Prilej, totodată, pentru a face bilanțul realizărilor obținute în cursul cincinalului precedent (1971—1975), care marchează, așa cum se arată în proiectul directivelor Congresului al VII-lea pentru noul cincinal, un pas important pe calea construirii integrale a societății socialiste în Albania.

Perioada încheiată s-a caracterizat prin dinamismul dezvoltării economiei, care a fost sensibil mai rapidă decît creșterea populației. Venitul național a înregistrat un spor mediu anual de 7%, datorită dezvoltării susținute a ramurilor producției materiale și în primul rînd a industriei (cu 8,7% pe an). În cadrul acesteia din urmă producția construcțiilor de mașini s-a dublat în cincinal, cea a industriei chimice s-a majorat cu 46%, iar producția bunurilor de consum de uz curent — cu 45%. S-a întărit rolul industriei în ridicarea întregii economii, în lărgirea exporturilor și reducerea importurilor, în îmbunătățirea satisfacerii nevoilor de consum ale populației.

În agricultură s-a desfășurat procesul de întărire a unităților agricole socialis-

susținut, a construcției socialiste, în scopul de a transforma Albania într-o țară industrial-agrară, cu o industrie și o agricultură dezvoltată. Pe baza efortului propriu se urmărește ridicarea la nivel superior a capacității de autonomie a economiei R.P. Albania, perfecționarea activității în producția socialistă, ridicarea în continuare a nivelului de trai material și cultural al maselor muncitoare, în condițiile reducerii deosebirilor esențiale dintre sat și oraș.

În cadrul industriei se va acorda prioritate și în viitor producției mijloacelor de producție, care va spori în 1980 cu aproximativ 60% față de anul 1975, devansînd simțitor creșterea întregii producții industriale (vezi tabelul), iar modernizarea proceselor de producție va asigura realizarea pe seama ridicării productivității muncii a circa jumătate din sporul producției industriale și a întregii creșteri a volumului construcțiilor.

De o atenție deosebită beneficiază industria chimică, industria minieră, industria materialelor de construcții, metalurgia feroasă și neferoasă. Se prevede, între altele, ca producția de energie electrică să se majoreze de circa 2,2 ori, extracția de hullă — de aproximativ două ori, cea de țigăi — cu 11%, de gaze naturale — cu 48%, de minereu de cupru — cu 57%, de minereu de crom — cu 46% etc.

Principalul obiectiv care stă în fața agriculturii — ramura de bază a economiei albaneze — îl constituie mărirea cu 55% a producției de cereale panificabile, pentru a se acoperi în întregime necesitățile interne de consum, în condițiile extinderii cu 8% a suprafeței arabile. În domeniul plantelor industriale se preconizează ca producția de sfeclă de zahăr să depășească în 1980 nivelul anului 1975 cu 64-66%, cea de floarea soarelui — cu 20-22%, de bumbac — cu 30-32%, de cartofi — cu 48-50%, iar cea de legume să crească cu 50-52%.

Prevederi ale proiectului de directive, ca cele vizînd extinderea rapidă a producției unei serii de articole alimentare pentru populație (pește, grăsimi, zahăr etc.) sau construirea în cursul cincinalului a 62 mii de apartamente și case noi, ca și menținerea stabilității prețurilor la bunurile de consum reflectă continuitatea politicii de ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii albanezi. După cum relevă presa albaneză, dezbaterile largi care au avut loc în ultimele luni în jurul prevederilor proiectului de directive, ca și rezultatele obținute în dezvoltarea economiei naționale în primele trei trimestre ale acestui an atestă existența unor resurse potențiale de depășire a jaloanelor stabilite, de accelerare a avansării R. P. Albania către socialism și comunism.

N. POPOV

Dinamica principalilor indicatori

Indicatorul	Cresterea ^x în perioada	
	1971-1975	1976-1980
Venitul național	38	38-40
Producția industrială globală	52	41-44
Producția agricolă globală	33	37-40
Volumul investițiilor statului	53	43
Volumul transporturilor de mărfuri	45	30-32
Volumul comerțului cu amănuntul	35	22
Venitul real pe locuitor	14,5	11-14

^x În ultimul an al cincinalului respectiv, față de nivelul atins în ultimul an al cincinalului precedent (cu excepția investițiilor care se raportează cumulativ pe cincinale).

Sursa: Proiectul de directive al Congresului al VII-lea al Partidului Muncii din Albania cu privire la cel de-al șaselea plan cincinal de dezvoltare a economiei și culturii pe perioada 1976-1980.

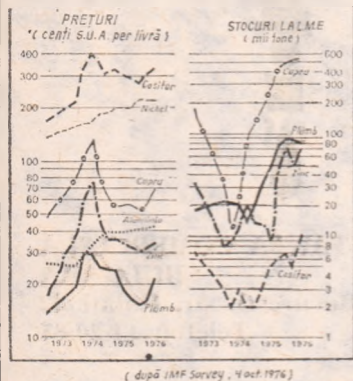
te, de transformare a lor în exploatare moderne. Legat de aceasta, producția agricolă a sporit într-un ritm mediu anual de 5,9%.

CONFORM proiectului de directive al Congresului al VII-lea al Partidului Muncii din Albania principala sarcină a celui de-al șaselea plan cincinal de dezvoltare economică și culturală o constituie continuarea, în ritm

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Metale neferoase: prețuri și stocuri

ÎN CIUDA unei ușoare dări înapoi în timpul verii, prețurile metalelor neferoase simt așteptate să înregistreze noi creșteri pînă la sfîrșitul anului 1976. În prima jumătate a acestui an, așa cum se poate vedea și din grafic, prețurile au fost simțitor mai ridicate decît în semestrul II/1975. Se estimează că prețurile expri-

mate în dolari ar putea să fie în medie cu circa 20% mai ridicate în 1976 față de anul precedent. În ceea ce privește stocurile de la bursa de metale din Londra (L.M.E.), ele scad treptat, deși ating încă niveluri ridicate. Se estimează că nu mai puțin de jumătate din aceste stocuri sînt deținute de investitori care stau în expectativă, sperînd în creșteri substanțiale de prețuri.

Recoltă sporită de cereale

PRODUCȚIA mondială de cereale va fi cu 6% mai mare față de cea a anului trecut, apreciază experții FAO, care arată că producția de grâu se așteaptă să fie de 401 milioane tone, cu 13% mai mare față de 1975. Din sporul de 78 milioane tone al producției mondiale de cereale, prevăzut în acest an, cea mai mare parte va fi obținută în Uniunea Sovietică. Majoritatea regiunilor care suferă frecvent de pe urma unor recolte deficiente — subcontinentul indian, Africa de nord, zona Sahel, Orientul Mijlociu — au avut în acest an condiții climatice favorabile și așteaptă recolte bune.

FAO estimează că perspectivele sînt bune în țările în curs de dezvoltare din Asia,

înșă seceta a provocat pagube în Sri Lanka, Tailanda, Indonezia, Laos și Vietnam. Același fenomen a dus la diminuarea recoltei într-o serie de țări europene, în Australia și unele țări africane. Pe de altă parte, precipitații abundente au distrus recolta în unele zone din Asia și America Latină.

Aurul: cerere și ofertă

AURUL a ajuns, probabil, la prețul său minimal și acesta ar urma să crească în decursul anilor viitori, cu excepția cazului în care Statele Unite ar hotărî să pună în circulație pe piața mondială o mare cantitate de metal galben, apreciază un raport elaborat la cererea Ministerului de Finanțe al S.U.A.

Creșterea prețului aurului s-ar datora faptului că cererea depășește producția. La ora actuală, producția mondială (fără U.R.S.S.) ar fi de 25 milioane de uncii pe an (aproximativ 775 tone), față de 40 milioane de uncii în 1970 (1240 tone), în timp ce cererea industrială se apropie de 30 milioane de uncii pe an (930 tone) și continuă să crească. Diferența este completată în prezent prin vânzările de aur efectuate de către F.M.I. (25 milioane de uncii în patru ani) și unele țări. Dacă aceste vânzări se mențin la același nivel, prețul aurului va crește odată cu cererea mondială, în timp ce producția va stagna. S.U.A., care deține aproximativ 275 milioane uncii de metal galben (aproximativ 8525 tone), ar putea provoca totuși o reducere a prețurilor dacă ar hotărî să vîndă pe piață o mare parte din această cantitate de aur.

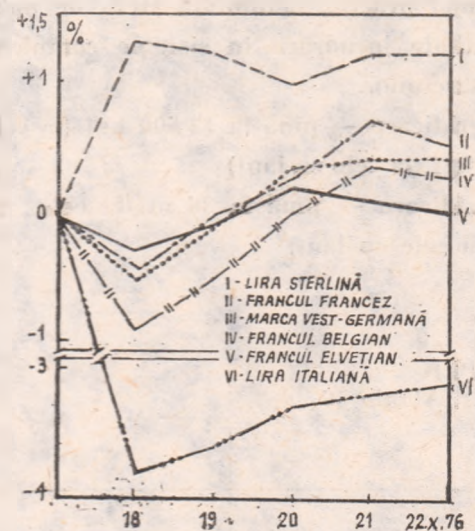
Prețul minimal al aurului s-ar situa în prezent în jur de 120 dolari uncia, adică la un nivel cu puțin superior celui care se înregistrează pe piețele internaționale (în jurul a 115 dolari).

Cauciuc: dinamici inversate

ÎN viitor sînt de așteptat noi mutații pe piața mondială a cauciucului, în ceea ce privește concurența dintre cauciuc natural și cel sintetic — informează revista L'Usine Nouvelle. După ce în ultimii ani producția mondială de cauciuc sintetic a crescut, în medie, cu circa 9%, iar cea de cauciuc natural doar cu 4%, se afirmă tendința către inversarea ritmurilor. În cercu-

EVOLUȚII MONETARE

PERIOADA 18—22 octombrie a.c. s-a caracterizat printr-o depreciere de ansamblu a dolarului american. Influența unor factori negativi din economia americană — dobinzile interne în continuă scădere, creșterea cu numai 4% a produsului național brut în trimestrul III, comparativ cu 4,5% în trimestrul II și 9% în primul trimestru al acestui an — a fost completată de aceea a unor factori tehnici și speculativi legați de revalorizarea mărcii vest-germane în cadrul „șarpelui” valutar vest-european. Această măsură a avut în vedere pe lângă frînarea creșterii masei monetare în circulație și salvarea „șarpelui” monetar, cu o posibilă reintegrare a francului francez și chiar a lirei sterline, și abaterea tensiunilor speculative „à la hausse” asupra mărcii vest-germane. Capitalurile

Evoluția cursurilor principalelor valențe occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 18—22 X 1976, luîndu-se ca baza cursurile din 15 X 1976.

După ce s-a reprecizat cu circa 1,2% (la 1,65 dolari pentru 1 liră la sfîrșitul intervalului), începînd de luni-25 X lira sterlină a fost supusă unor puternice atacuri speculative, ca urmare a apariției unor știri potrivit cărora F.M.I. ar urma să acorde Marii Britanii împrumutul de 3,9 miliarde dolari numai în condițiile în care aceasta va lăsa lira să fluctueze în așa fel încît să se apropie de nivelul de 1,5 dolar pentru o liră sterlină. Cu toate că aceste știri au fost ulterior dezmințite de reprezentanții atît ai F.M.I. cît și ai autorităților engleze și americane, cursul lirei sterline a ajuns foarte rapid la un nou nivel limită minim în jur de 1,57 dolari pentru o liră sterlină (la închiderea ediției).

Suprimarea taxei temporare de 10% asupra cumpărărilor de valute străine a avut un efect nefavorabil asupra lirei italiene, care s-a depreciat în acest interval cu peste 3% (la 868,50 lire pentru 1 dolar la sfîrșitul intervalului), datorită efectuării plăților în monedă străină amînată anterior de către importatorii italieni pentru a evita tax asus-menționată.

Prețul aurului la Londra a oscilat între 114 și 116 dolari uncia, piața așteptînd noua licitație organizată de F.M.I. (27. X.).

D. LUNGU
Gh. MUNTEAN

rile de specialitate se apreciază că — sub efectul creșterii continue a costurilor de producție la cauciucul sintetic, precum și datorită îmbunătățirii activității de marketing din partea țărilor producătoare de cauciuc natural — aceasta din urmă ar urma să recîștige, în parte, pozițiile pierdute în competiția cu cel sintetic. Astfel, producția mondială de cauciuc natural ar putea să sporească în perioada următoare într-un ritm mediu anual de peste 6%, în timp ce în cazul cauciucului sintetic acest ritm ar putea să scadă la 4,4%.

Petroliere la fier vechi

ASOCIAȚIA internațională a proprietarilor independenți de tancuri petroliere proiectează „lichidarea” unui număr apreciabil de petroliere vechi, însumînd 68 milicane t.r.b. Aplicarea acestei măsuri, consideră Asociația, este însă condiționată de finanțarea acțiunii de către guvernele unor țări occidentale interesate. Se apreciază că de pe urma operațiunii ar rezulta o „producție” de circa 23 milioane tone de fier vechi.

balkancar

TRADIȚIE ȘI CONTEMPORANEITATE

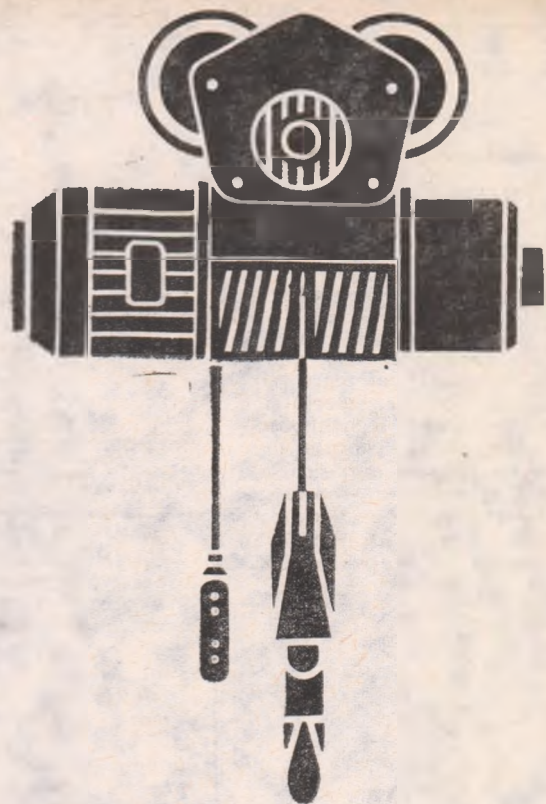
ELECTROPALAN CU CABLU SAU CU LANȚ ?

Numeroasele modificări constructive și execuțiile speciale fac, în mod practic, nelimitată sfera de aplicare, dând posibilitate încadrării în sisteme complexe de manipulare a sarcinilor.

Capacitate de ridicare — până la 12 500 kgf (la cele cu cablu) și 2 000 kgf (la cele cu lanț)

Înălțimea de ridicare — până la 36 m (la cele cu cablu) și 6,4 m (la cele cu lanț)

Exportator :
BALKANCARIMPEK
Bulgaria, Sofia, str. Alabin 56
Telex 022386

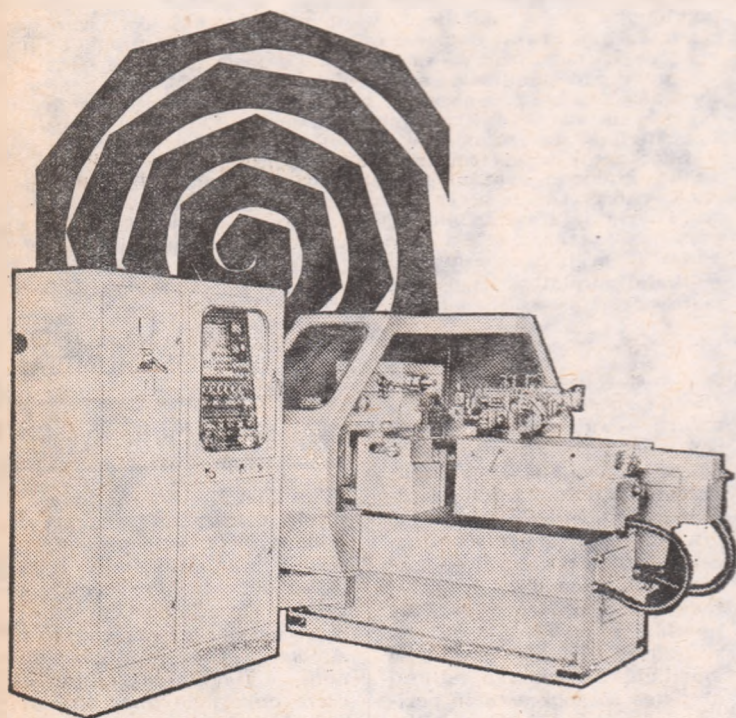
**REPREZENTANȚA COMERCIALĂ
BULGARĂ**
București, str. Galați 32
Telefon 11 20 87

PUBLICOM

MACHINOEXPORT

STRUNG REVOLVER AUTOMAT ASR-200

Strungul se folosește la prelucrarea automată de mare productivitate a pieselor, începând cu barele calibrate sau nu, cu diametrul de 40 mm, precum și a pieselor prelucrate preliminar cu diametrul de 20—85 mm și lungimea de 20—155 mm. Prin prelucrarea semiautomată dimensiunile părților prelucrate sunt determinate de parametrii geometrici ai mașinii.

Comanda cu program prin afișare a cotelor se realizează cu ajutorul semiconductoarelor și prezintă o mare siguranță în exploatare.

ASR-200 este o mașină modernă cu mari posibilități tehnologice și o mare precizie de prelucrare. Este prevăzută cu un set complet de seule și accesorii suplimentare.

Diametrul maxim de prelucrare :

- deasupra căruciorului transversal 220 mm
- deasupra bancului de lucru 400 mm

Cursa longitudinală a căruciorului cu cap revolver 450 mm
Cursa căruciorului transversal ± 100 mm

Precizia de execuție :

Repetiția în timpul copierii 0,05 mm

Rugozitatea Ra = Mm (VG)

Exportator : **MACHINOEXPORT — S.A.R.L.**
Sofia, str. Aksakov nr. 5

Tel. : 88 53 21 ; Telex : 22 425 ; Telegramme : MACHINOEXPORT — Sofia

PUBLICOM

STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

Tendențe ale balanței comerciale externe

DACĂ urmărim, pe o perioadă mai lungă, balanța comerțului mondial constatăm — la prima vedere — o accentuare a dezechilibrului dintre importuri și exporturi; după ce a atins nivelul cel mai scăzut în perioada 1954—1956 (de 3,6 miliarde dolari), deficitul global a sporit apoi continuu, depășind zece miliarde în anii 1964—1966, douăzeci și unu de miliarde în 1973, treizeci și șase de miliarde anul trecut.

Dacă, însă, aceste valori se raportează la importurile mondiale (eliminându-se efectele creșterii prețurilor pe piața mondială), curba deficitului capătă o alură oscilatorie, cu tendința ușoară de descreștere.

Analiza mai detaliată relevă că — în condițiile unor tendințe mult diversificate în cadrul fiecărei zone — aproape întregul deficit mondial net, iar în ultimii doi ani valori negative de-

pășind chiar pe acesta din urmă, sînt înregistrate în comerțul exterior al grupului țărilor capitaliste dezvoltate. Cea mai însemnată pondere în apariția unei asemenea situații o au țările Europei occidentale (vezi tabelul), cu excepția R.F.G., țară care realizează de peste două decenii un sold activ al balanței comerciale.

Datele statistice privind comerțul ansamblului țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare indică o evoluție favorabilă, în decursul ultimilor patru ani deficitul balanței lor transformându-se treptat într-un excedent. Dar, intrucît această tendință s-a datorat în esență majorării prețurilor la petrol, de ea au beneficiat aproape în exclusivitate principalele țări exportatoare ale acestui produs (Arabia Saudită, Kuwait, Iran, Irak, Venezuela ș.a.). Dacă în anii 1950—1952 excedentul balanței comerciale a țărilor exportatoare de petrol reprezenta 37,5% din valoarea importurilor lor, în 1974 el ajunsese la 244%, iar anul trecut era de circa 110%. În aceeași perioadă ponderea deficitului balanței comerciale a celorlalte țări în curs de dezvoltare în valoarea importurilor lor a sporit, la rîndul său, de la 9,5% la 26,1% și, respectiv, 31,7%.

Cele mai afectate în acest sens sînt țările exportatoare de produse industriale, din „lumea a treia” (care, de regulă, sînt nevoite să importe majoritatea covârșitoare a materiilor prime și a energiei necesare), precum și țările cu un venit național pe locuitor sub 200 de dolari (în pofida dimensiunilor comparative reduse ale importurilor lor, în cazul unora dintre ele — Benin, Burundi, Ciad, Mali, Tanzania, Togo, Volta Superioară, Yemen, Bangladesh, Pakistan etc. — exporturile acoperă mai puțin de jumătate sau chiar de o treime din valoarea importurilor). Și e vorba de țări sărace, care — neavînd de posibilitățile țărilor capitaliste dezvoltate de a-și acoperi deficitul prin încasările rezultate din așa-numitul comerț invizibil, nici de lichidități internaționale — își văd sporind continuu povara datoriei externe.

N. P.

Regiunea sau țara	1972		1973		1974		1975 ¹⁾	
	A	B	A	B	A	B	A	B
Total mondial	-18100	-4,2	-21000	-3,6	-20900	-2,5	-36400	-4,1
Țări capitaliste dezvoltate	-13700	-4,4	-21000	-4,9	-68100	-11,1	-36600	-6,0
Din care:								
America de Nord	-8910	-11,3	-1410	-1,4	-10750	-7,6	-810	-0,6
- S.U.A.	-6514	-11,4	1567	2,3	-9968	-9,3	3173	3,1
Europa occident.	-9950	-5,0	-18600	-6,7	-45300	-11,8	-30740	-7,8
- Piața comună	740	0,5	-3940	-1,8	-17700	-6,0	-2380	-0,8
Japonia	5121	21,8	-1384	-3,6	-6574	-10,6	-2037	-3,5
Țări nesocialiste în curs de dezvoltare	-1800	-2,6	4400	4,6	57600	37,9	19300	10,9
Din care:								
Țări exportatoare de petrol ²⁾	9440	61,5	16460	75,7	87840	243,9	58320	109,3
Alte țări în curs de dezvoltare	-11240	-21,0	-12060	-16,5	-30240	-26,1	-39030	-31,7
- Exportatoare de produse industriale ³⁾	-4540	-29,9	-7000	-29,7	-12630	-36,1	-13580	-38,4
- Celelalte țări	-6680	-17,4	-5060	-10,2	-17610	-21,8	-25450	-29,1

A = Cuantumul deficitului sau excedentului (în milioane dolari S.U.A.)

B = Ponderea (în %) față de valoarea importurilor. 1) Estimări. 2) Țări, în care petrolul și produsele petroliere au reprezentat mai mult de jumătate din exporturi (în 1974). 3) Țări, în care exporturile de produse industriale finite au reprezentat în 1972 mai mult de o treime din volumul global al exportului, depășind — în fiecare țară — suma de 50 mil. dolari, iar ritmul lor mediu de creștere a fost de peste 16% în anii 1967—1972.

Sursa: U.N.C.T.A.D., Handbook of International Trade and Development Statistics - 1976, New York, 1976, pag. 41-50.

IPOTEZE • PREVIZIUNI

Exportul de gaze lichefiate

FAȚĂ de 14,6 mil. tone de gaze lichefiate, cit exportă în acest an țările producătoare nesocialiste, potențialul lor de export va însuma peste 39,1 mil. tone în 1980 și 52,4 mil. tone în 1985 — estimează firma americană de consulting „Parvin and Herz Inc.". Țările din Orientul Apropiat și Mijlociu urmează să-și sporească ponderea în exportul de gaze lichefiate al țărilor nesocialiste pînă la circa patru cincimi din total. Se apreciază că în 1985 principalii exportatori de gaze lichefiate vor fi Arabia Saudită (22 mil. tone), Iranul (peste 7 mil.), Emiratele Arabe Unite (4,7 mil.), Australia (3,3 mil.), Kuwait (3,2 mil.) ș.a.

Kuweit : investiții în străinătate

CONFORM evaluării publicate de revista „Middle-East Economic Digest”, la sfîrșitul anului trecut investițiile din fondurile de stat efectuate de Kuwait peste hotare însumau circa 12 miliarde dolari, iar veniturile de pe urma acelei părți din acestea care a fost plasată în condițiile comerciale (repre-

zentînd 8,5—9,0 mld. dolari) s-au ridicat — în același an — la 850 mil. dolari. Se estimează că peste un deceniu investițiile Kuwaitului în străinătate vor atinge suma de 80 mld. dolari, iar veniturile realizate de pe urma lor vor egala încasările din exportul de petrol.

Restructurări în producția de alimente

UN studiu de prognoză elaborat de firma „Frost and Sullivan” asupra tendințelor pe piața vest-europeană a produselor alimentare noi arată că 1977 va înregistra o evoluție pozitivă a acestora (față de o restrîngere în ultima perioadă), iar în 1980 cererea pentru produsele noi va fi susținută. Se apreciază că o serie de produse alimentare noi, ca soia prelucrată, proteine obținute din gaz metan sau extrase din frunzele unor plante, vor ajunge în 1980 la o producție în masă. În anii viitori se prevede o creștere mai rapidă a produselor congelate, a celor cu specific național sau de lux, decît — de pildă — a celor dietetice, precum și inovații la nivelul ambalajelor — cele din celofan sau

carton condiționat urmînd să facă o concurență sporită cutiilor metalice pentru conserve.

Comerțul mondial cu cărbune

DUPĂ evaluările companiilor carbonifere din R.F.G., consumul surselor primare de energie în lume va crește de la 8,3 miliarde tone (echivalent cărbune) în 1974 la 14,3 miliarde în 1985, iar volumul extracției mondiale de cărbune — de la 2,3 la 3,6 miliarde tone. Se apreciază că necesarul mondial de cărbune coeficientabil va înregistra pînă în 1985 un spor mediu anual de 2,5%, ajungînd la 640 mil. tone, iar necesarul de cărbune energetic de calitate superioară — un spor de circa 5% pe an.

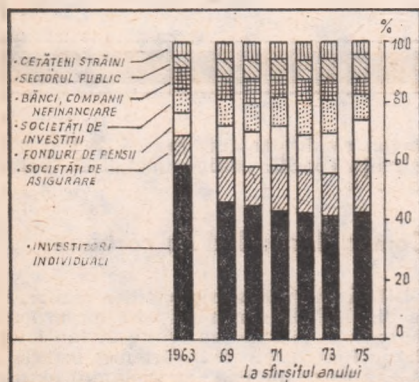
Nevoile mondiale de import de cărbune în 1985 sînt estimate la cel mult 305 mil. tone; dintre țările capitaliste dezvoltate principalii importatori vor fi — în acel an — Japonia (100—115 mil. tone), Piața comună vest-europeană (50 mil. tone) și celelalte țări din Europa occidentală (20), iar cei mai de seamă exportatori — S.U.A. (50—130 mil. tone), Australia (50—70), Canada (25—30) etc.

Psihologia șomajului

„INFLUENȚA demoralizantă a unui șomaj prelungit“, așa se intitulează un raport publicat de Departamentul mîinii de lucru al Angliei. Bazat pe anchete detaliate în rîndul șomerilor, raportul pune un accent deosebit pe efectele psihologice ale șomajului de durată. La începutul acestui an, cînd în Anglia existau circa 1,2 milioane de șomeri, peste 850 000 dintre aceștia erau fără lucru de două luni, din care 400 000 de peste 6 luni, iar 182 000 de peste un an. Or, căutarea prelungită și fără succes a unui loc de muncă atrage după sine o succesiune de stări sufletești care, după autorii raportului, intervin în următoarea ordine: întii, șocul provocat de pierderea mijloacelor de existență; apoi, o perioadă de optimism renăscut și însoțit de căutări active; urmează, atunci cînd aceste căutări se dovedesc infructuoase, un pesimism tot mai accentuat, anxietate și în cele din urmă un fatalism fără iluzii. Ceea ce agravează această evoluție psihologică, pe lângă dificultățile materiale crescînde — subliniază studiul —, este faptul că, cu cît perioada de șomaj se prelungește, cu atît șansele de a găsi de lucru se reduc, candidatul apărîndu-le eventualilor patroni tot mai puțin „valabil“.

Cine sînt proprietarii?

DATELE privind răspîndirea acțiunilor de mică valoare în capitalismul contemporan au fost folosite de multe ori de propagandiștii occidentali pentru a acredita mituri ca acela al „bunăstării generale“ sau al „capitalismului popular“. Structura capitalului pe acțiuni este, însă, în felul ei și o oglindă a unor procese reale de mai mare

adincime care au loc în țările occidentale. Evoluția în decurs de ceva mai mult de un deceniu a componenței proprietarilor de acțiuni ordinare în Anglia (vezi graficul reprodus după **The Economist**) scoate în evidență îndeosebi creșterea ponderii acționarilor „instituționali“: societăți de investiții, fonduri de pensii etc., iar pe de altă parte scăderea simțitoare a ponderii acționarilor individuali. Datele cunoscute pentru alte țări confirmă că este

vorba de o tendință generală de „socializare“ a capitalului fictiv în deceniile recente, proces care asigură oligarhiei financiare dominația și mai sigură în societățile pe acțiuni.

Cooperarea Ungaria — țările în curs de dezvoltare

RELAȚIILE economice ale Ungariei cu țările în curs de dezvoltare s-au dezvoltat rapid în ultimul deceniu, numărul acordurilor interguvernamentale de comerț sau de cooperare economică și tehnico-științifică crescînd de la ceva mai mult de 30 în 1965 la peste 110 în acest an. Schimburile de mărfuri cu acest grup de țări au crescut în ultimii ani în medie cu 12—13%, ponderea acestora în comerțul exterior al Ungariei ridicîndu-se la 7—8%.

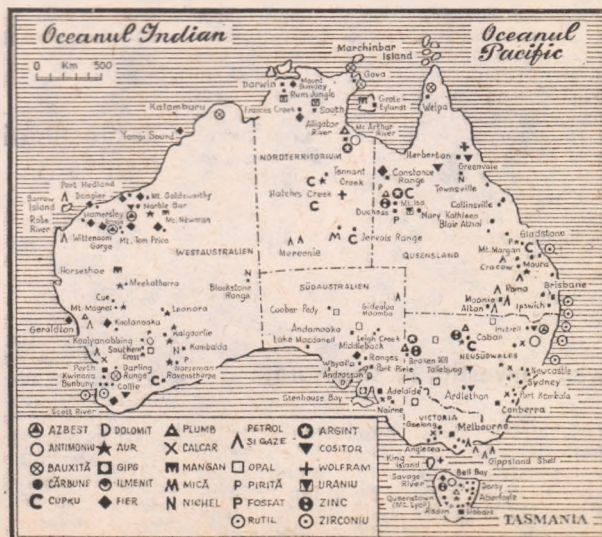
Totodată, au avut loc modificări de structură în exporturile ungare către aceste țări, datorită faptului că în cursul ultimului cincinal exportul de mașini și utilaje a crescut într-un ritm mediu anual de 30%.

Importurile ungare din țările în curs de dezvoltare se compun — în proporție de trei pătrimi — din materii prime, piese detașate, produse agricole și alimentare.

În ceea ce privește cooperarea, domeniile potențiale ale ofertei ungare se referă — menționează **Revue hongroise** (nr. 8—9/1976) — la prospectarea și exploatarea zăcămintelor de materii prime minerale, la lucrările de cercetări și amenajări hidrotehnice în agricultură, la dezvoltarea infrastructurii în transporturi și telecomunicații, la industria aluminiului, a medicamentelor, alimentară ș.a.

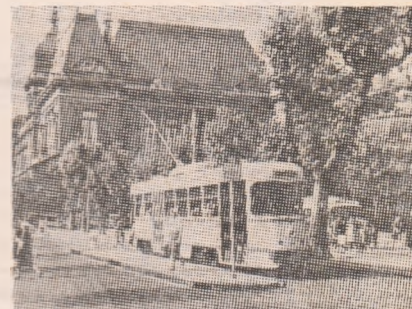
Australia — continent minier

ÎN ULTIMII ANI, continentul australian se transformă tot mai mult în una din principalele zone producătoare de minereuri din lumea nesocialistă. Cu toate că Japonia continuă deocamdată să fie beneficiarul extern cel mai important al industriei extractive a Australiei, diferite țări europene manifestă un interes crescînd față de produsele ei. În prezent, Australia se află pe locul 1 în lumea nesocialistă la volumul extracției de bauxită și minereu de fier, pe locul 2 la plumb, pe locul 3 la zinc și nichel, pe locul 5 la argint, pe locul 6 la cupru. Procentul de prelucrare, în diverse grade, a produselor mineritului este în creștere și a atins 60% la bauxită, 80%

A doua tinerete a tramvaiului

INTRODUCEREA pe scară largă a autobuzelor electrice sau funcționînd pe bază de gaze lichefiate se consideră în Franța de domeniul unui viitor mai îndepărtat. Problema echipării liniilor noi de metrou cu garnituri perfecționate, permițînd reducerea cu 30 la sută

a costului exploatării, se află de asemenea în fază de studiu.

O adevărată revenire în forță înregistrează tramvaiul, considerat drept vehiculul cel mai bine adaptat pentru transportul în comun din orașe avînd 200—900 mii de locuitori și pe artere de circulație cu un trafic de 1500—12000 călători pe oră. Ținînd seama de aceasta, administrațiile unor orașe ca Bordeaux, Rouen, Strasbourg sau Toulouse intenționează să construiască cite o linie modernă de tramvai.

În lumina tendințelor și opțiunilor similare, înregistrate și în alte țări dezvoltate, presa occidentală publică tot mai frecvent opinii asupra iminenței celei de a doua tinerete a tramvaiului.

la cupru, 93% la plumb, 70% la nichel. Se contează pe descoperirea unor noi și vaste zăcăminte de minereuri în anii următori, înainte de toate la minereuri de fier (actualmente zăcămintele sînt evaluate la 20 mlrd. tone). De asemenea, Australia ar putea să ocupe peste cîtva timp locul 2, după S.U.A., în lumea nesocialistă în ce privește exportul de cărbune.

GLOSAR

Concernul

PROLIFERAREA și dezvoltarea societăților transnaționale (denumite și societăți multinaționale) constituie un fenomen legat de specificul capitalismului contemporan. Acest fenomen care îngrijorează astăzi multe țări — activitatea societăților transnaționale afectând independența și suveranitatea lor —, a atras între altele atenția asupra formei organizatorice a unor asemenea giganti economici. Ea le dă posibilitatea să activeze pe mari teritorii, încercând să nu țină seama de existența granițelor dintre țări.

Principala formă de organizare a societăților transnaționale o constituie concernul (termen derivat din latinul *concernere* — a întruni, a pune laolaltă). Există două tipuri de concern: în primul, o întreprindere dominantă preia conducerea mai multor întreprinderi pe care și le subordonează; în al doilea, mai multe întreprinderi se asociază sub o singură conducere, însă rămân autonome din punct de vedere juridic, deci fără a se crea o relație de subordonare a uneia față de alta.

Se mai face distincția între concernul orizontal și cel vertical. Primul este constituit din întreprinderi a căror producție se află în același stadiu de prelucrare (de exemplu un concern care asociază mai multe filaturii), iar al doilea este constituit din întreprinderi care extrag și prelucurează materia primă până la produsul finit (de exemplu, un concern care reunește întreprinderi de extracție și rafinare a petrolului).

Apariția societăților transnaționale a dus la încă o distincție și anume între concernele monocentrice și cele policentrice.

În cazul concernului monocentric, o mare întreprindere având sediul într-o țară își lărgeste activitatea peste graniță prin participatii și crearea de întreprinderi — fiice în străinătate. În acest caz, activitatea se desfășoară sub conducerea, controlul, finanțarea și gestiunea întreprinderii-mamă, care este suspusă legilor țării în care își are sediul central.

Dimpotrivă, în cazul concernului policentric — iar societățile transnaționale sînt concerne policentrice —, întreprinderile componente au o libertate mai mare de acțiune, fără însă să ignoreze vreun moment că fac parte dintr-un întreg, că au sarcina să colaboreze cu celelalte întreprinderi ale concernului, să se sprijine reciproc din punct de vedere financiar, să țină seama de interesele întreprinderii-mamă. Ca principiu fiecare întreprindere componentă se conduce după legile țării în care activează și, în general, are în conducere și persoane care dețin cetățenia acestei țări.

Concernul este o formă organizatorică a monopolului. În consecință, criticile care i se aduc sînt valabile pentru orice formă monopolistă de organizare a activității economice în condițiile capitalismului: îngrădirea liberei concurențe, dominarea pieței, impunerea unor prețuri care să asigure profituri ridicate de monopol. În plus, societățile transnaționale prezintă pericolul ambiguității, dacă nu chiar al duplicității: întreprindere componentă a unui concern și care acționează într-o anumită țară apare ca o întreprindere din acea țară, deși sub acest pavan se acționează pentru interese cosmopolite și îndeosebi pentru interesele întreprinderii-mamă aflate în altă țară și de care ascultă. Această ambiguitate creează mari avantaje pentru concern, care poate opera pe deasupra granițelor, și mari dezavantaje pentru țările în care întreprinderile lui componente funcționează.

C. K.

Alianța cooperatistă internațională

Ioan Alexandru, Ploiești
— În legătură cu Alianța cooperatistă internațională, (A.C.I.), vă sugerăm consultarea lucrării lui Gh. Fețeanu, „Probleme actuale ale mișcării cooperatiste contempora-

ne”. Potrivit datelor prezentate în lucrarea respectivă, în structura cooperativelor asociate în cadrul A.C.I., predomină cooperativele de credit (47,6%) urmate de cele de producție agricolă (22,4%), meșteșugărești (11,4%), de consum (9,2%), de construcții de locuințe etc.

În țara noastră, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum, Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești și Uniunea

Națională a Cooperativelor Agricole de Producție sprijină consecvent activitatea desfășurată de A.C.I. pentru lărgirea și întărirea continuă a mișcării cooperatiste. De altfel, mișcarea cooperatistă din România se numără printre puținele organizații din lume care, în urmă cu peste trei sferturi de veac, în 1895, au participat la lucrările congresului de constituire a A.C.I. și s-au încadrat printre membrii săi.

Bogațiile Namibiei

Liviu Statache, Tecuci
— Avind o suprafață de 824 292 km² (adică o dată și jumătate mai mare decît cea a Franței, de pildă) și circa 670 000 locuitori, din care 85% negri bantu, Namibia — teritoriu situat în sud-vestul Africii și deținut în prezent în mod ilegal de Republica Africa de Sud — ascunde în subsolul său importante zăcăminte de diamante (1,6 milioane carate extrase într-un singur an), cupru, uraniu, tungsten, vanadiu, cadmiu, litiu și altele. Aceste zăcăminte sînt exploatare de cîteva mari societăți sud-africane, canadiene, americane, engleze și franceze.

Moneda Noii Zeelande

Traian Romulus, Hunedoara — 1) Fosta colonie britanică Noua Zeelandă a instituit, în anul obținerii statutului de dominion (1907), moneda sa națională denumită lira neo-zeelandeză. Cursul paritar inițial al noii monede a fost de 100 lire neo-zeelandeze = 100 lire sterline. Lira neo-zeelandeză s-a situat din primul moment în „zona liberă sterline”.

În cadrul măsurilor de trecere la sistemul zecimal, la 10 iulie 1967 lira neo-zeelandeză a fost înlocuită cu o nouă monedă, numită dolar neo-zeelandez și avind cursul oficial inițial de 2,0137 dolari neo-zeelandezi = 1 liră sterlină. Și sub noua sa denumire moneda neo-zeelandeză a rămas legată, într-o primă etapă, de lira sterlină, a cărei devalorizare din noiembrie 1967 a urmat-o la scurt timp.

La 23 decembrie 1971, anunțînd noul curs oficial de 1 dolar neo-zeelandez = 1.952 dolari S.U.A., autoritățile neo-zeelandeze au marcat ruperea legăturii dintre moneda națională și lira sterlină. Din iulie 1973 dolarul neo-zeelandez fluctuează liber față de dolarul S.U.A. La 22 octombrie

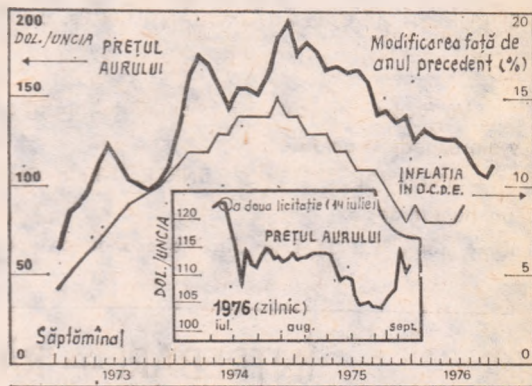
1976 cursul său se situează în jurul nivelului de 1,033 dolari S.U.A. pentru un dolar neo-zeelandez.

2) Pentru răspunsul la cealaltă întrebare, urmăriți în viitor rubrica noastră „Întrebări — răspunsuri”.

Licitații

Sorin Șerbănescu, București — Fondurile obținute de pe urma primelor trei licitații cu aur, în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, organizate pînă

(față de 126 dolari la prima licitație — vezi graficul — și 122 dolari la cea de a doua). În total, pentru epuizarea vânzării prevăzute a celor 12,5 milioane uncii vor fi organizate de F.M.I. încă 13

(după THE ECONOMIST)

acum de F.M.I. însușmează circa 180 milioane dolari S.U.A. Din această sumă 54 milioane au fost realizați la licitația din 15 septembrie a.c., cînd prețul mediu al unciei de aur fin a fost de 109,40 dolari

licitații, pînă în iunie 1978.

Graficul sugerează de asemenea existența unei legături între evoluția prețului aurului și cea a ratei inflației în principalele țări capitaliste dezvoltate.

Studierea viitorului

Raluca Dumitriu, Sinaia — Despre reuniunea specială a Clubului de la Roma, desfășurată săptămîna aceasta la Alger, consacrată problemelor structurării actualei ordini economice internaționale, presa cotidiană a relatat aspectele care vă interesează. Reuniunea face parte dintr-o serie de manifestări organizate de diferite organisme științifice pe linia studierii viitorului și a dezvoltării. Astfel, după cea de a V-a Conferință mondială pentru studierea viitorului, desfășurată la Dubrovnik în această primăvară, în iulie a avut loc la Madrid o reuniune specială a Clubului de la Roma consacrată „alternativelor omenirii”, organizată în colaborare cu Institutul național de prospectivă și Consiliul superior al cercetării științifice din Spania, iar în septembrie s-a desfășurat la Viena un simpozion cu tema „Cooperarea europeană și lumea a treia”, organizat de Institutul internațional al păcii din Viena și Institutul de economie mondială al Academiei Ungare de Științe din Budapesta. Desfășurată la Reykjavik, în Islanda, cea de a doua Con-

ferință internațională asupra viitorului mediului inconjurător a avut tema „Creștere fără ecodestruire”, în condițiile urmării obiectivului de a se reduce decalajele între țările dezvoltate și în curs de dezvoltare ale lumii.

Tot în septembrie a avut loc la Laxenburg, în Austria, cel de-al IV-lea simpozion privind modelarea globală, organizat de Institutul internațional pentru analiza sistemelor aplicate cu sediul în această localitate, iar în Berlinul occidental, sub egida Centrului din Berlin pentru cercetarea viitorului, s-a desfășurat un seminar asupra viitorului energiei — tendințe și alternative.

În sfîrșit, duminică 31 octombrie începe în Olanda, sub auspiciile Federației mondiale pentru studierea viitorului, un seminar („atelier”) organizat de Universitatea din Utrecht consacrat celor mai recente modele mondiale și consecințelor lor posibile asupra țărilor dezvoltate. Printre vorbitori se numără Johan Galtung. („Un nou model mondial”), Carlos Mallmann („Modelul mondial Bariloche”), G. Adler Karlsson („Noi moduri de viață în țările dezvoltate”), Sven Tägil („Rolul țărilor mici în societatea mondială”) și alții.

Pentru a vă asigura primirea cu regularitate a

„REVISTEI ECONOMICE” REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL PENTRU ANUL 1977!

(adresa completă a abonatului)

CĂTRE

„REVISTA ECONOMICĂ”

BUCUREȘTI 22, CALEA DOROBANȚILOR 25, cod 71131

Vă facem cunoscut că prin mandatul poștal din ziua de..:

v-am expediat suma de...

în contul ISIAP 645130152, BNRSR, Filiala Sector 1, București, reprezentind...

un număr de .....

abonamente a 260 lei, la „Revista economică” pe anul 1977.

(semnătura abonatului)

ÎNTREBĂRI — RĂSPUNSURI

ION HUTANU, Botoșani — Majorarea retributiei cu procentul aprobat se calculează, în fiecare lună, în raport cu retribuiția tarifară realizată în luna respectivă. În ce privește desfacerea contractului de muncă al unui pensionar de invaliditate de gradul III, vă arătăm că unitatea are dreptul să-i desfacă contractul dacă acesta a încălcat, în mod repetat, obligațiile de serviciu. Celui care refuză reîncadrarea i se poate aplica art. 130 lit. i din Codul Muncii.

VALENTIN NEDELUCU, Cluj-Napoca — La pct. 1 din anexa 2 la Legea nr. 12/1971 se prevede expres că „funcțiile pentru care se cer studii de o anumită specialitate, vor putea fi ocupate și de cadrele care au studii la nivelul celor prevăzute în anexa la lege, dar într-o specialitate înrudită”. Lista specialităților înrudite se stabilește, în cazul dv., de organul central (ministerul căruia îi e subordonată întreprinderea pe care o conduceți). Dacă centrala v-a transmis Ordinul nr. 33 201/1972, aprobat de conducerea ministerului, sînteți îndreptățiți să fiți încadrați în clasa de retribuire prevăzută pentru funcția de director, cu studii superioare, fără nici o diminuare a retributiei pentru neîndeplinirea condițiilor de studii. Diferența de retribuire vi se cuvine retroactiv, potrivit prevederilor art. 176 alin. (2) din Codul Muncii.

ÎNTEPRINDEREA DE MATERIALE DE CONSTRUCTII, Iași — În perioada detașării, personalul, căruia i s-a menținut retribuiția tarifară lunară de încadrare avută anterior, beneficiază, în continuare, de prevederile art. 7 din Decretul nr. 170/1974, avînd dreptul la alocația de stat pentru copii în cuantumul primit anterior majorării cu caracter general a retributiei. Dacă, în perioada detașării, personalul a fost încadrat cu o retribuiție tarifară mai mare, alocația i se acordă în raport cu norma retributiei. Aceeași soluție se aplică și în cazul transferării. În situația prezentată, contractul de muncă fiind desființat de la 1 mai 1975, nu există nici o posibilitate să se plătească retroactiv drepturile la alocație, precum și indemnizațiile de asigurări sociale.

NECULAE APOSTOL, Piatra Neamț — Ca urmare a trecerii pe funcția de tehnician principal, retribuirea dv. maximă în această funcție nu poate depăși retribuirea corespunzătoare ultimei gradatii pentru

funcția ocupată. Întruch nici Legea nr. 57/1974 și nici HCM nr. 69/1975 nu prevede o derogare de la dispozițiile legale, în ce privește acordarea dreptului de alocație pentru cei care au fost trecuți din funcția de maistru în aceea de tehnician, de la data aplicării legii — 1 februarie 1965 — dreptul la alocație urmează să vi se acorde în raport cu retribuiția tarifară lunară de încadrare ce vi s-a stabilit.

NADIA TEODORU, București — Perioadele de concediu de maternitate, de concediu medical pentru îngrijirea copilului bolnav, cu o durată de cel mult trei luni în cursul unui an, cit și perioada de concediu fără plată de pînă la 30 de zile într-un an calendaristic, se iau în considerare ca vechime în muncă, potrivit art. 29 din HCM nr. 252/1967. Nici o dispoziție legală, atît în Legea nr. 12/1971, cit și în Legea nr. 57/1974, nu prevede o restricție în ce privește vechimea în primul și al doilea an de activitate a absolvenților învățămîntului superior, astfel că și în acest caz se aplică reglementarea cu caracter general menționată. Pînă la 1 februarie 1975, data aplicării Legii nr. 57/1974, exista o dispoziție în acest sens, care a fost abrogată odată cu intrarea în vigoare a legii.

IOAN CRISTEA, Sălaj — Perioada satisfacerii obligațiilor militare se consideră, după 1 martie 1973, data intrării în vigoare a noului Cod al Muncii, ca vechime neîntreruptă în aceeași unitate și în muncă. La acordarea concediului anual de odihnă, personalul, care a satisfăcut obligațiile militare, se consideră că are, deci, vechime neîntreruptă în muncă și beneficiază la fel cu restul personalului, de dreptul la concediu. În ce privește durata concediului, acesta se stabilește proporțional cu lunile lucrate pînă la sfîrșitul anului calendaristic, excluzîndu-se perioada de satisfacere a obligațiilor militare, cînd contractul de muncă este suspendat în efectele lui.

VICTOR NEGULESCU, București — Aveți dreptul la compensarea în bani a concediului de odihnă corespunzător lunilor lucrate pînă la demisie. (art. 19 din Legea nr. 26/1967).

Revista ECONOMICĂ

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 43 din 29 octombrie 1976

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Recolta '76. Moment de analiză și bilanț (Teodor Chețan) 2
- Plan ● angajamente. Utilizarea intensivă a capacităților de producție: realizări și cerințe (ing. Constantin Răchitan) 3
- O verigă de bază a eficienței — proiectarea. Soluții constructive, raționale pentru reducerea costului investițiilor (L. Țăranu). Rolul analizei economice în realizarea noilor obiective (A. Zelinschi) 4
- Mecanismul economic. Funcționalitate. Eficiență. Corelarea indicatorilor economici cu cei financiari (Ilie Mihoreanu) 7
- Societatea mixtă „Reșița-Renk S.A.” (Ioan Georgescu) 9
- Dezvoltarea economiei județului în cadrul dezvoltării economiei naționale (Dumitru Gheorghisan) 10

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- „R.E.” militează pentru generalizarea analizei valorii. O viziune micro și macroeconomică și câteva propuneri (Ionel Dumbravă). Necesitate și obligativitate (Petre Alexe) 12

CONSULTAȚII

- În sprijinul celor ce studiază în învățămîntul politico-ideologic de partid. Conducerea și organizarea științifică a societății socialiste (prof. dr. Sergiu Tamaș) 14

TEORII ● IDEI

- Elemente de teoria și practica negocierilor comerciale (drd. Ioana Erdoș Dumitrescu) 17
- Om-tehnică-mediu. Ecologia și mecanismul economiei socialiste (I) (dr. Aurel Iancu) 18
- Convorbiri economice cu Gerard F. Bauer. „Ne îndreptăm în mod cert către o nouă ordine economică mondială” (Dinu Dragomirescu) 21
- Scolii-curente-economiști. Ideea unui „coș” de mărfuri în problematica reformei sistemului monetar internațional (dr. Dorel Oprescu) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- Obiective și căi de infăptuire a unei noi ordini economice și politice internaționale (II) (dr. Maria D. Popescu) 24
- Realizări și perspective în economia R.P. Albania (N. Popov) 26
- Tendințe-conjuncturi 27
- Statistică internațională. Tendințe ale balanței comerciale externe 29
- Mondorama 30
- Curier 31

Coperta I-a : Bogdan Stroescu

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11-25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69 Cod poștal 71 131

Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — Filiala sect. 1 București

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ ȘI VARIANTELE ACESTEIA

Printre numeroasele forme de asigurări facultative puse la dispoziția cetățenilor de către ADAS este și „asigurarea mixtă de viață”.

Această asigurare constituie un sprijin bănesc pentru cel care contractează asigurarea, în cazul pierderii sau reducerii capacității sale de muncă în urma unui accident, sau pentru familia sa, în cazul decesului din orice cauză al asiguratului. Totodată, o astfel de asigurare dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea duratei asigurării.

În scopul de a răspunde unor cerințe ale populației, asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin majorarea cuantumului sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite categorii de evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

Astfel, dacă o persoană dorește ca întreaga sa familie să fie asigurată, poate să realizeze acest lucru, contractând „asigurarea familială mixtă de viață”, în care pot fi cuprinși toți membrii familiei în vîrstă de la 5 la 60 de ani, oricare dintre aceștia putînd încasa suma asigurată, în funcție de evenimentul asigurat întîmplat.

Dacă o persoană este interesată ca în cazul în care ar suferi un accident să fie asigurată pentru o sumă mai mare, aceasta are posibilitatea să contracteze „asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente”, în condițiile căreia, pentru urmările accidentelor (invaliditate permanentă sau deces) ADAS plătește de 6 ori suma înscrisă în poliță.

De asemenea, dacă o persoană dorește să garanteze urmașilor săi primirea eșalonată a unor sume de bani, în cazul în care ar deceda din orice cauză, aceasta poate contracta „asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași”, în baza căreia beneficiarii stabiliți în poliță primesc: jumătate din suma prevăzută în poliță, la decesul asiguratului; o pensie anuală de 10% din suma asigurată, pînă la expirarea asigurării; a doua jumătate a sumei asigurate, la termenul de expirare a asigurării.

Asigurarea mixtă de viață și variantele acesteia prezintă o serie de avantaje, dintre care enumerăm:

● Sint accesibile tuturor persoanelor avînd vîrsta de la 16 pînă la 60 de ani.

● Se pot contracta pe termene de la 5 la 20 de ani.

● Primele de asigurare sint convenabile, diferențiate în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata poliței de asigurare și de suma asigurată și pot fi achitate și în rate.

● La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, ADAS plătește majorată cu 10% suma pentru care s-a contractat asigurarea.

● Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale, acordîndu-se pentru fiecare combinație de litere ieșită la tragere cite 1 000 de lei.

● Dacă asiguratul a suferit un accident — chiar în prima zi după intrarea în vigoare a asigurării — de pe urma căruia s-a stabilit o invaliditate permanentă (fie imediat, fie în decurs de 1 an de la accident), primește de la ADAS întreaga sumă asigurată înscrisă în poliță, dacă invaliditatea este totală, sau o parte corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, majorată cu 25%, dacă invaliditatea este parțială. Prin încasarea acestor sume, asigurarea nu încetează, ci rămîne mai departe în vigoare pentru întreaga sumă înscrisă în poliță și pentru toate drepturile ce decurg din aceasta, plățile ulterioare făcîndu-se de ADAS independent de cele efectuate pentru invaliditate permanentă.

● În cazul în care în urma unui accident s-a stabilit un grad de invaliditate permanentă mai mare de 50%, asiguratul este scutit să mai plătească prime de asigurare, pînă la expirarea duratei poliței, beneficiînd însă de toate drepturile.

● Asiguratul are posibilitatea de a modifica, pe parcursul duratei asigurării, datele prevăzute în poliță referitoare la beneficiarul asigurării, mărimea sumei asigurate, durata asigurării și a plății primelor, precum și de a transforma asigurarea prin trecerea de la o formă de asigurare la alta.

● Asigurarea se poate repune în vigoare prin plata dintr-o dată sau în rate a primelor de asigurare rămase neachitate, ori prin prelungirea termenului de expirare a asigurării și a duratei plății primelor, în situația în care, din diferite motive, plata primelor a fost întreruptă timp de pînă la 3 ani.

● În situația în care primele de asigurare se achită anticipat, se acordă o reducere de 4%, începînd cu cel de al doilea an pentru care s-au plătit primele respective.

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările mixte de viață, este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

Pentru a se asigura continuitatea plății primelor, se poate folosi forma de plată pe bază de „consimțămînt scris”, prin imputernicirea ce se dă de către asigurat lucrătorilor care efectuează plățile de retribuții de a achita Administrației Asigurărilor de Stat, din drepturile sale, primele, atît pentru asigurările în curs, cit și pentru cele pe care le va încheia sau reînnoi.

Condițiile speciale ale asigurărilor de viață oferă, de asemenea, și alte avantaje pentru asigurați. Pentru a afla toate amănunțele referitoare la avantajele ce se oferă, cit și pentru contractarea de asigurări, vă recomandăm să vă adresați responsabililor cu munca ADAS din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

distractiv
 instructiv
 educativ

PENTRU
 TOATE VÂRSTELE

În ambianța plăcută și familiară a căminului dv. puteți fi martorul celor diverse evenimente ce se petrec în țară și în lume ; puteți fi spectator alor mai diverse manifestări culturale, artistice și sportive ; puteți primi mașii „de ultimă oră” legate de problemele economiei, tehnicii și științelor contemporane ; puteți participa la dezbaterile unor aspecte de viață ce supuse analizei opiniei publice.

Cum se poate realiza această performanță ? Nimic mai simplu : cu ajutorul celui mai modern mijloc de informare ce se află la îndemina oricui (TELEVIZORUL)

În magazinele comerțului de stat există un bogat sortiment de televizoare realizate după cele mai moderne scheme tehnice. Receptoare multicanale ce pot reda o imagine clară, fidelă și un sunet de calitate.

Televizoarele se vând și cu plata în 24 de rate lunare.

	SPORT	VENUS	VENUS și COMPLIMENT	OPERA	CLASIC	DIAMANT și OPERA	LUX
Prețul	2 870	2 870	3 050	3 500	3 530	3 550	3 960
Avansul minim	431	431	458	525	530	533	594
Rata lunară	105	105	110	125	125	126	140
Diagonala	31 cm	47 cm	50 cm	59 cm	59 cm	61 cm	65 cm

Lei